Leto VI., štev. 97 Ljubljana, sobota 25. aprila 1925 Poštnina pavšalirana. Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Ogiasi po tarifu.

Uredništvo:
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta štev. 16/I. — Telefon štev. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v Knaflovi ul. št. 5/I. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:
Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 36.
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842, - Praha číslo 78.180. Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 24. aprila.

Odličen naš diplomat je pred nedavnim zapisal o Avstriji interesantno sodbo. Dejal je, da v Avstriji vselej, kadar želijo od strani antante kako finančno pomoč, poprej povzročijo kričečo propagando za ujedinjenje z Nemčijo.

To pot so, kakor je podoba, stvar aranžirali nekoliko drugače. Uprizorili so živahno propagando za podonavsko konfederacijo, katere jedro naj tvori notranja gospodarska enotnost, prosta medsebojna konkurenca, omogočena z izločitvijo vsakršnih medsebojnih carinskih pregrad. Dunajsko krščansko in židovsko časopisje udriha s tem vprašanjem že nekaj tednov na največji boben ter piše, kakor da bi od njega zaviselo, da se suspendirajo določila senžermenmenske mirovne pogodbe ter da se ustanovi taka konfederacija. Ne zaveda se niti tega, da današnja Avstrija ni več avstro - ogrska monarhija, niti tega, da bi bila njegova dolžnost, akomodirati se novim razmeram ter ostati v primernih mejah skromnosti in ponižnosti. To bi bilo tudi v večjem interesu Avstrije, kot pa neprestano provociranje mirnih in lojalnih sosedov.

Z načrtom podonavske konfederacije se vrača Avstrija na oni načrt, ki se je že tolikokrat pojavil in diskutiral tekom zadnjih let, a so ga nasledstvene države odklonile vedno znova. Avstrija si poprej ni upala s pravo barvo na dan, sedaj pa svojih ciljev ne prikriva, ker se vdaja iluzijam, da so mnogi angleški krogi naklonjeni njenim načrtom in ker vidi s svojimi starimi očali tudi v Franciji zelo številne pristaše ideje o podonavski gospodarski enoti.

Dunajčani, ki so bili vajeni stoletja prešerno in razkošno živeti na račun neštetih milijonov drugih ljudi, zlasti pa na konto slovanskega ljudstva, se bodo morali, hočeš, nočeš, odvaditi svojo eksistenco graditi samo na zajedavstvo in zagrabiti bodo morali tudi oni za delo, ako bodo hoteli živeti. Takozvani proces «Abbaua», ki se je že med svetovno vojno vršil po vseh avstrijskih provincah, samo na Dunaju ne, se bo moral v avstrijski rezidenci vršiti z veliko večjo energijo in resnostjo, kakor dosedaj, ako naj Avstrija postane solidna in reelna država. Kdor pa meni, da bo Dunaj uspeval od trgovskega posredništva, od katerega danes dejansko največ živi, se silno moti. Ni nobene sile na svetu, ki bi mogla pri rastoči samozavesti in gospodarski zavednosti vzdržati ta nenaravni proces.

Nedvomno je težka bolezen Avstrije njena industrija, ki je izgubila veliko svojega trga z razpadom dvojne monarhije, kljub vsej finančni pomoči z zapada, kljub napredujoči sanaciji ostane vendarle rak - rana v avstrijskem gospodarstvu: prevelika industrija, ki težko dobiva sirovine in še težje oddaja svoje izdelke. V tem oziru je vsa dosedanja pomoč le paliativno sredstvo, ki ne more odpraviti zla. To zlo bi se dalo odpraviti po avstrijskih nazorih le ali s priključitvijo k Nemčiji, ki bi avstrijski industriji odprla isti trg, kot ga ima nemška, ali — z donavsko konfederacijo, ki bi jej vrnila prostrani trg stare Avstrije.

Jugoslavija se s svojimi mladimi industrijskimi početki nikdar ne more sprijazniti z idejo podonavske carinske zveze. Isto velja o Rumuniji. S Češkoslovaško je stvar nekoliko drugačna; ta je prevzela 40 % bivše avstrijske industrije, a predstavlja le 25 % bivšega avstrijskega trga. Tudi njej bi bila potrebna odstranitev carinskih ovir, dasi bi seveda ne videla rada proste avstrijske konkurence. Stališče Italije, Poljske ter Madžarske do zaželjene podonavske konfederacije je še bolj kompleksirano; za vsako je seveda merodajno stremljenje, da se očuva pred škodo, a si odstrani ovire, zato bi te raznolične interese ne bilo lahko spraviti v medsebojni sklad. Na zapadu si nekateri morda res želijo take konfederacije vsled tega, ker želijo odvrniti Avstrijo od teženj po združitvi z Nemčijo, a tudi zato, ker se je tudi kapital z zapada že precej angažiral v Avstriji.

Kljub vsemu temu pa mi ne moremo odnehati v svojem odporu proti tem in sličnim načrtom in jih moramo a limine odklanjati kot indiskutabile. Mi uvidimo potrebo, da se Avstrija odvrne od stremljenja po združitvi z rajhom, toda nismo še zato pripravljeni, rediti Avstrijo na svojo narodno škodo, kakor smo jo pred osvobojenjem, ko je avstrijski tvorničar eksportiral na naš jug, naš delavec in kmetski siromak pa sta morala po svetu s trebuhom za kruhom. S specijalnimi trgovskimi pogodbami se morejo sicer dati olajšave onim avstrijskim podjetjem, ki ne bi bila v kvar našim že obstoječim ali snujočim se. Ali preko tega ne moremo in ne smemo. Avstrijski industriji pač ne kaže drugega kakor opustiti nekatere obrate, oziroma jih poskusiti prestaviti kam v kako od drugih držav s sodelovanjem tamkajšnjega kapitala. Zaposleno osobje pa si bo moralo pač iskati boljših eksistenčnih možnosti v tujini, kakor smo si jih morali pred osvobojenjem iskati mi. Je to sicer kruto in z višjega, to je, kozmopolitskega stališča, obžalovanja vredna operacija, toda potrebna, vsaj v toliki meri, da se ekonomsko stanje spravi v sklad z današnjim političnim položajem Avstrije.

Samo to more biti naš odgovor na novo pustolovsko ofenzivo avstrijskega novinstva glede podonavske konfederacije, na težnje po carinski uniji in sličnih oblikah obnovitve predvojne Avstro - Ogrske. **Osvobodili smo se, zasužnjiti pa se v drugič ne damo, ne politično, ne ekonomsko. Biti hočemo na svoji zemlji svoji gospodarji!**

Tega našega stališča si mora biti svestna tudi avstrijska vlada, ki danes še smatra za največjo državniško modrost, da n. pr. pogajanja za trgovinsko pogodbo z nami že mesece in mesece zavlačuje. Tudi tega igračkanja od strani Avstrijcev ne bomo več dolgo in mirno prenašali.

V pričakovanju prihoda predsednika Pašića

Pašić je šele včeraj potoval skozi Sarajevo. — Danes važne zunanje in notranje politične odločitve.

Beograd, 24. aprila. p. Z ozirom na izjavo g. Ruševa, ki so jo objavili današnji listi, se v beograjskih službenih krogih pričakuje, da bo rezultat korak našega poslanika Rakića v Sofiji ta, da bo morala bolgarska vlada v prvi vrsti dati največjo satisfakcijo, ki jo more dati za žalitve: event. bosta morala ministra Rušev in Kalfov izstopiti iz kabineta.

Sarajevo, 24. aprila. n. G. Pašić je danes dospel v Sarajevo. Ker je kralj med tem že odpotoval, se Pašić v Sarajevu ni mudil, temveč je takoj nadaljeval potovanje v Beograd.

Beograd, 24. aprila. p. Politično življenje je bilo danes v Beogradu precej živahnejše, ker se je vrnilo v Beograd že večje število narodnih poslancev. Važnejših dogodkov pa tudi danes ni bilo, ker vse pričakuje prihoda g. Pašića. Ker začne skupščina v torek zopet zasedati, se že za jutri pričakujejo vrlo važne politične odločitve tako v zunanji, kakor v notranji politiki. Predsednik vlade, g. Pašić, ki dospe jutri v Beograd, bo bržčas takoj sprejet na dvoru in pričakuje se, da bo kralj ob tej priliki podpisal tudi ukaz o rekonstrukciji vlade. Jutri bo sprejet na dvoru tudi minister za šume in rudnike, dr. Žerjav.

Nocoj sta imela konferenco predsednik Narodne skupščine Trifković in namestnik ministrskega predsednika Gjuričić. V ministrskem predsedništvu sta bila danes minister za notranje stvari Maksimović in minister za pošte in brzojav Velja Vukičević.

Stanovanjski zakon pred plenumom zakonodajnega odbora

Ekspoze ministra Gjuričića. — Stvarna in resna debata. — Zahteve po gradbi uradniških hiš.

Beograd, 24. aprila. r. Ranes dopoldne ob 10. je imel svojo sejo plenum zakonodajnega odbora pod predsedstvom g. Jurija Demetrovića. Minister za socijalno politiko Marko Gjuričić je podal obsežen ekspozé o vladnem projektu stanovanjskega zakona, poudarjajoč veliko resnost in težkoče, ki nastajajo med hišnimi lastniki in najemniki; rešitev tega kompliciranega problema bo zahtevala vrlo težak problem. Zakonski osnutek so sestavljali strokovnjaki. Zato minister meni, da je doslej ustvarjena rešitev za ta moment itak najboljša.

Za ministrom je govoril dr. Kumanudi, ki je istotako izjavil, da je treba temu kompliciranemu vprašanju posvetiti veliko pažnjo. V istem smislu sta govorila še Kosta Timotijević in dr. Bazala, ki je zahteval, naj se država pobriga za uradniška stanovanja; ker o tem ni nobene določbe v osnutku, je dr. Bazala izjavil, da bo glasoval proti njemu. Najvažnejši je končno bil govor radikala Bore Milanovića, ki je plediral za zgradbo uradniških stanovanj s pomočjo posojila državne hipotekarne banke. Takšna graditev bi bila rentabilna, ker bi se posojilo odplačevalo z najemnino, ki bi jo država pobirala od uradnikov.

HIŠNE POSESTNICE PRI MINISTRU ZA SOCIJALNO POLITIKO.

Beograd, 24. aprila. r. Danes dopoldne je Združenje hišnih posestnic posetilo ministra za socijalno politiko Marka Gjuričića in načelnike vseh parlamentarnih skupin ter podpredsednika zakonodajnega odbora Jurija Demetrovića. Interesirale so se glede zaščite svojih pravic in interesov.

Razmerje Grčije do Jugoslavije in Male antante

Razgovor našega dopisnika s šefom grške delegacije za obnovitev zvezne pogodbe. — Grčija ne namerava stopiti v Malo antanto.

Beograd, 24. aprila r. **Zjutraj je dospela grška delegacija za pogajanja o zvezi med našo državo in Grčijo. Šef delegacije je g. Kaklamanos, grški poslanik v Londonu, člani pa ravnatelj političnega oddelka v atenskem zunanjem ministrstvu Rafaelo ter dva eksperta. Nastanili so se v hotelu »Palace«, nato pa se vpisali v dvorsko knjigo. Pogajanja se pričnó v ponedeljek.**

Beograd, 24. aprila. p. Grški delegat za pogajanja o obnovitvi zvezne pogodbe z Grčijo, ki so se danes pričela, g. Kaklamanov je nocoj sprejel vašega dopisnika in mu dal nastopno informacijo: »Skupni interesi Grčije in Jugoslavije so bili že tolikokrat manifestirani, da jih ni treba še enkrat naglašati. Prijateljstvo je pri nas tradicionalno, skoro zgodovinsko ter je posebno poudarjano v formaciji obeh držav. Prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Grčijo se sosedom ni treba bati. Pakt ni agresiven ter predstavlja najvarnejše garancije za mir na Balkanu. Njegova tednenca je obvarovanje uspehov, doseženih s povojnimi pogodbami. S tem paktom se želi samo konsolidacija povojnega stanja. Za osnovo pogajanj o prijateljskem paktu se bo sprejela stara pogodba, toda s primernimi izpremembami, ker so se izpremenile tudi razmere«.

Na vprašanje vašega dopisnika, kaj je resnice na vesteh, da se po tej konferenci pričakuje vstop Grške v Malo antanto, je g. Kaklamanos izjavil, da vesti niso točne. Uradna Grčija ni prosila za sprejem v Malo antanto. Ni verjetno, da se bo na konferenci Male antante v Bukarešti sklepalo o vstopu Grčije v Malo antanto, ker je med Grčijo in Malo antanto zelo malo skupnih interesov. Dalje je izjavil g. Kaklamanos, da se dela na to, da bi se odpravile vse težkoče, ki sedaj ovirajo da Jugoslavija prevzame v svojo upravo svobodno cono v Solunu. Glede notranjih razmer v Grčiji je izjavil, da ima vlada velike skrbi s svojimi begunci, katerih je okoli 1 milijon 200 tisoč. Dementiral je tudi vest, da bo Venizelos prišel za poslanika v Beograd.

Ivan Mohorič pomočnik ministra za šume in rudnike

Konferenca dr. Žerjava radi izboljšanja davčne prakse v Sloveniji.

Beograd, 24. aprila. p. Dosežen je sporazum med ministrskim predsednikom Pašićem, ministrom za šume in rude dr. Žerjavom in finančnim ministrom dr. Stojadinovićem radi ustanovitve položaja pomočnika ministra za šume in rude. Za pomočnika bo imenovan gosp. Ivan Mohorič. Minister dr. Žerjav je konferiral z ministrom dr. Stojadinovićem radi izboljšanja davčne prakse v Sloveniji.

Instrukcije delegatom za pogajanja z Italijo

Beograd, 24. aprila. p. V ministrstvu za zunanje stvari je bila danes konferenca, na kateri so se določile instrukcije za našo delegacijo, ki se udeleži pogajanj z Italijo. Danes popoldne je konferiral minister za agrarno reformo dr. Krizman z našim prvim delegatom dr. Rybařem in sicer o agrarni eksproprijaciji v Dalmaciji. Jutri dopoldne bo konferenca ministra za zunanje stvari dr. Ninčića, dr. Ribařa, italijanskega poslanika Bodrera in odpravnika poslov Sole. Pričakuje se, da bodo Italijani stavili naši vladi nove zahteve glede pogajanj v Florenci.

Otvoritev Zagrebškega zbora

V nedeljo otvoritev. — Danes so bili povabljeni na poset novinarji.

Zagreb, 24 aprila. n. Danes je predsednik Zagrebškega zbora povabil zagrebške novinarje, da si ogledajo priprave za zagrebški veliki sejem, ki bo slovesno otvorjen prihodnjo nedeljo. Predsednik ZZ, veletrgovec Prevedan je pozdravil novinarje, podpredsednik prof. Frangeš pa je v svojem govoru izrazil željo, da bi na otvoritev zbora prišel tudi kralj in prosil zastopnike tiska, da bi v tem oziru podpirali intencije zbora. Kakor je poročalo predsedništvo, se udeleži zbora več razstavljalcev, kakor prejšnja leta.

Bolgarija nadaljuje hujskanje proti Jugoslaviji

Sofijska vlada hoče obrniti pozornost od svoje strahovlade in vedno znova sumniči Jugoslavijo. — Ogorčenje v Beogradu. — Seja ministrskega sveta. — Značilne izjave Koste Todorova.

Beograd, 24. aprila. p. — **Bolgarska kampanja proti naši državi se nadaljuje v povečanem obsegu. Včeraj sta zunanji minister Kalfov in notranji minister Rušev sprejela inozemske novinarje, katerim sta podala obširne izjave o zadnjih dogodkih v Bolgariji. Oba sta deloma indirektno, deloma pa kar naravnost obtoževala Jugoslavijo, da je podpirala bolgarske begunce in jim omogočila pripraviti sedanji poskus revolucije. Minister Rušev je na neko vprašanje celo naravnost namignil, da smatra za mogoče, da je jugoslovensko poslaništvo v Sofiji v zvezi z atentatom v katedrali Sv. Nedelje in je izjavil, da so bile eksplozivne snovi porabljene pri katastrofi jugoslovenskega izvora.**

Te izjave, ki jih danes obširno priobčujeta «Politika» in «Vreme», so razburile vse politične kroge in vzbudile ogromno ogorčenje tudi v ostali javnosti.

Beograd, 24. aprila. r. Izjave bolgarskih ministrov proti naši državi so v beograjskih političnih krogih izzvale ogromno senzacijo in razburjenje. Danes dopoldne je ministrski svet imel sejo, toda ker predsednik vlade gosp. Pašić dospe v Beograd šele jutri, se bo šele jutri reševalo vprašanje o zadržanju naše države napram Bolgariji v zvezi z izjavami ministra Kalfova in Ruševa.

Danes zarana je v Beograd dospel tajnik našega poslaništva v Sofiji Milićević, katerega so bolgarske oblasti ovirale in preiskovale, hoteč ga zadržati, da ne bi odpotoval. Bil je takoj po svojem prihodu sprejet od zunanjega ministra dr. Ninčića, kateremu je referiral o položaju v Bolgariji in o akciji bolgarske vlade proti naši državi. Dr. Ninčić je za tem bil ob 11. sprejet na dvoru, kjer je kralja informiral o vseh poslednjih dogodkih na Bolgarskem. Po avdijenci se je Vaš dopisnik razgovarjal z dr. Ninčićem, ki pa je kratko izjavil, da je treba še počakati na nova službena poročila iz Sofije, nakar bo naša vlada ob prihodu ministrskega predsednika Pašića opredelila svoje stališče.

Beograd, 24. aprila. p. Bivši bolgarski poslanik na našem dvoru Kosta Todorov je danes podal Vašemu dopisniku nastopno izjavo: Edini krivec strahovitega stanja v Bolgariji je zločinska vlada gosp. Cankova, ki se je do moči povzpela s krvjo, se vzdržuje s krvjo in tira nesrečno državo v anarhijo. Boljševizem deluje za revolucijo na celem svetu, toda povsod, kjer obstojajo legalne in poštene vlade, je onemogočena zato, ker se zdravi instinkt vseh narodov postavlja proti njemu. Ako se je v Bolgariji razmahnil, je to samo dokaz, da boljševizem tam živi samo od zločinov Cankova in Ruševa, ki so naperjeni ne samo proti bolgarskemu narodu, temveč tudi proti redu in miru v sosednjih državah. Histerične izjave Kalfova in Ruševa, s katerima obtožujeta našo državo, dokazujejo, da so cilji današnje bolgarske vlade: **pripravljati moralno in nato tudi vojno revanšo proti Jugoslaviji!**

Krvavi izgredi v Parizu

Spopad med nacijonalisti in komunisti. — Več mrtvih in ranjenih. Izredna seja ministrskega sveta. — Debata v zbornici.

Pariz, 24. aprila. s. Po volilnem shodu, na katerem je govoril poslanec nacijonalnega bloka Tayttinger in ki je bil zelo buren, je prišlo sinoči do spopadov med člani patrijotične opozicije in komunisti. Nastal je velik pretep, ki se je razvil v pravcato bitko. Ko je policija dospela na lice mesta, je našla tri mrtve in devet težko ranjenih. Večje število je lahko ranjenih. Dva komunista sta bila aretirana. Pri enem so našli revolver. Ta aretiranec je priznal, da je oddal dva strela.

Danes dopoldne se je pod predsedstvom predsednika republike vršil ministrski svet, ki se je bavil z včerajšnjimi izgredi. Nadalje se je danes dopoldne glede te zadeve vršila konferenca, na kateri se je sklenilo nastopiti z najostrejšimi sredstvi proti vsakemu poskusu, kaliti javni mir. Te konference se je poleg ministrskega predsednika in notranjega ministra udeležilo tudi več policijskih uradnikov.

V zbornici je notranji minister v odgovoru na interpelacijo podal izjavo, v kateri je odločno obsojal napad na volilni shod ter ugotovil, da je policija storila svojo dolžnost. Vlada z ozirom na zločinsko gibanje ne bo ostala mirna. Ministrski predsednik Painlevé je ožigosal povzročitelje umora ter izjavil, da bo preiskava ugotovila odgovornost upravnih oblasti, ako ta obstoja.

Iz vseh izpovedb prič izhaja, da je bil napad pripravljen in da patrijotične mladinske organizacije niso izzivale. Mnogo oseb je slišalo povelje komunističnih voditeljev, naj se prične streljati. Devet ranjencev leži sedaj v pariških bolnicah. Stanje dveh je brezupno, ostalih sedem pa so zelo težko ranjeni. Policija je pri komunistih izvršila hišne preiskave ter zaplenila mnogo spisov in orožja. Pri komunistični agitatorici Suzanni Girault so našli spise, ki se tičejo napada in zveze komunistov z Moskvo ter potrdila, kako se je uporabil denar, ki je prišel iz Rusije. Tudi drugo orožje je bilo zaplenjeno.

TUDI SENAT ODOBRIL DVANAJSTINE.

Pariz, 24. aprila. s. Senat je sprejel z 279 proti enemu glasu proračunski provizorij za maj in junij.

Volilna borba v Nemčiji na višku

Brezžična govora obeh kandidatov. — Ugodni izgledi za Marxa. Skrajni napori obeh taborov.

Berlin, 24. aprila (Avala). V svojem govoru, ki ga je Hindenburg danes imel pred svojim stanovanjem v Hannovru za nemške radiostanice, se je dotaknil tudi mednarodnih dogovorov zadnjih let ter izjavil, da je treba na tej podlagi poskusiti izpolniti nemške obveznosti. Ako se bo pokazalo, da se prevzete obveznosti ne morejo izpolniti, mora Nemčija v mirnem sodelovanju z drugimi narodi iskati boljših rešitev. «Pred vsem svetom izjavljam,» je dejal Hindenburg, «da bo vedno moja sveta dolžnost, da preprečim nove vojne grozote».

Tudi dr. Marx je imel govor, ki so ga iz Nürnberga dajali vsem nemškim brezžičnim postajam ni ki se je tudi v Berlinu prav dobro slišal. Dr. Marx je izjavil: «Za svoje gospodarsko ozdravljenje potrebuje Nemčija pomoči močnih držav. Vse one države, na čijih pomoči sloni sedanja in bodoča usoda Nemčije, imajo že dalj časa demokratično državno obliko. Nemčija ne sme biti v tem demokratičnem svetu osamljena.»

Berlin, 24. aprila. z. Volilna kampanja je dosegla svoj višek. Obe strani sta napeli skrajne sile, da animirata volilce za svoje kandidate. Za komunističnega številnega kandidata se ne briga skoro nihče več in se splošno računa, da bodo dobil manj glasov kakor pri prvih volitvah. Soglasno naziranje je, da so izgledi za izvolitev dr. Marxa precej ugodnejši, kakor za maršala Hindenburga. Vendar pa je popolnoma negotovo, kakšno je pravo razpoloženje širokih mas napram Hindenburgu, tako da presenečenja niso izključena. Na drugi strani se zopet vidi, da je nominiranje Hindenburga alarmantno vplivalo na socijaliste, ki poprej svojih mas niso mogli ogreti za klerikalca Marxa, ki pa so sedaj v volilni borbi za Marxa najagilnejši in vehementnejši kakor centrum sam. Za jutri je sklicano po celi Nemčiji še okrog tri tisoč volilnih shodov, razun tega pa sta obe stranki vpregli v propagandno službo vse večje brezžične telefonske postaje.

Kralj Aleksander obišče v maju Varšavo

Varšava, 24. aprila. s. Kakor poročajo tukajšnji listi, je poljska vlada dobila iz Beograda obvestilo, da namerava kralj Aleksander v prvi polovici meseca maja posetiti Varšavo.

BENEŠ POSETI TUDI DUNAJ.

Dunaj, 24. aprila. s. Kakor doznava «Achtuhrblatt», bo češkoslovaški minister dr. Beneš 18. maja posetil Dunaj, kjer bo ostal dva dni. Kakor se govori bo ob tej priliki razpravljal z avstrijskim zveznim kancelarjem dr. Ramekom in zunanjim ministrom dr. Matajo o vseh aktualnih zunanje-političnih vprašanjih. Poset dr. Beneša na Dunaju gotovo ne bo ostal brez vpliva na pogajanja Avstrije z Zvezo narodov.

DELNA MOBILIZACIJA NA GRŠKEM

London, 24. aprila. s. «Daily Mail» javlja, da je bil del grške vojske mobiliziran, in sicer kakor izgleda kot demonstracija proti povišanju bolgarske armade. Grčija, Jugoslavija in Rumunija so izročile veleposlaniški konferenci protest proti temu, da se je Bolgariji dovolilo povišati svojo vojsko.

Nesramnosti gospoda Puclja

Kot odgovor nanje: Izjave srbskih zemljoradnikov o vodstvu SKS.

Gospod Puclj in njegova okolica vé, da je iskrena želja naprednjakov na deželi, da bi se našla med naprednimi strankami kakršnakoli možnost za enoten nastop; saj vidijo ljudje na lastne oči, da povsod, kjer napredniaki složno nastopajo proti klerikalcem, dosegajo prav lepe uspehe; kjer pa so med seboj sprti, žanjejo samo klerikalci.

Že pri zadnjih volitvah so izražali številni pristaši SKS na deželi željo, da bi nastopila tudi njihova stranka enotno z Narodnim blokom. Vodstvo SKS je bilo od JDS opetovano vabljeno k sodelovanju; toda gosp. Pucelj in njegova ljubljanska družba je znala podeželske pristaše SKS premotiti, da ni prišlo do složnega nastopa. Kolovodje SKS so celo nalagali pristaše na deželi, da SKS nikdar ni bila vabljena k sodelovanju z JDS. Tudi so jim obetali, da bo po volitvah drugače in da potem pride do skupnega dela z demokrati.

V interesu napredne stvari, da se zadá zavoženi in propadli politiki dr. Korošca kar najkrepkejši zadnji sunek, je JDS navzlic vsem grdobijam, ki so jih uganjali voditelji SKS zlasti pred zadnjimi volitvami, vedno izražala pripravljenost za kooperacijo tudi s SKS, dasi strankarsko na tem ni bila interesirana. Ne tako gosp. Pucelj in ljubljansko vodstvo SKS. Nov dokaz za to je doprinesel gosp. Pucelj v zadnji številki «Kmetijskega lista», v katerem samozavestno in mogočno izjavlja, da je **«izključena» iz sodelovanja s SKS samostojna demokratska stranka ali «žerjavovci».**

To stališče gosp. Puclja jemljemo na znanje in se bomo po njem lojalno ravnali. Sedaj vedo vsi pristaši JDS in SKS na deželi, da je gosp. Pucelj tisti, ki odklanja skupni nastop napredniakov, in da je tudi gosp. Pucelj tisti, ki nosi vso odgovornost za nadaljni razvoj podeželskih političnih razmer v Sloveniji.

Nekaj drugega pa je, česar ne moremo vzeti na znanje in kar moramo najkrepkeje zavrniti: **nesramnost g. Puclja, s katero slika JDS v svojem listu ter jo še označuje kot temelj, radi katerega med JDS in SKS sporazum ni mogoč.**

Gosp. Pucelj trdi, da je JDS «velekapitalistična», da je «bankarsko podjetje», da je «pijavka», ki hoče s svojim početiem slovenskega kmeta «za vsako ceno gospodarsko uničiti in zasužnjiti požrešnemu velekapitalu». Nadalje piše Pucljev list, da vodi demokratska stranka v parlamentu «velekapitalistično politiko,» radi česar da je njen program «čisto nasproten kmetskemu in že po svojem bistvu in namenu ne more sodelovati za interese kmetskega ljudstva»; razen tega pa da so «žerjavovci zagrizeni sovražniki hrvatskega naroda.» Vse to da loči SKS od JDS.

Vse te nesramne laži bo gosp. Pucelj še krepko obžaloval, da jih je pustil natisniti v «Kmetijskem listu», četudi samo zavoljo brezvestne demagogije. Njemu ne bomo razkladali, kaj vse je storila in kaj dela JDS med podeželskim ljudstvom na prosvetnem, političnem in gospodarskem polju. Za pričo svojega neumornega dela, ki je posvečeno predvsem **gospodarsko šibkejšemu našemu človeku,** kličemo vse naše organizacije in njih člane. Pred to sodbo imamo mirno vest.

Take obsodbe, kakor jo je doživelo že vodstvo SKS, dosedaj še ni doživela v Sloveniji nobena stranka, in gosp. Pucelj ima naimanj vzroka, da nosi maslo tako izzivalče na solnce. Ali je mar že pozabil, kakšno mnenje o njem in vodstvu SKS so dali srbski zemljoradniki že po preteku štirih mesecev skupnega bivanja v klubu? Ali je pozabil gosp. Pucelj, da je voditelj srbskih zemljoradnikov Avramović na njegov naslov zapisal te - le besede: «Samostojneži sploh niso načelna stranka, temveč le stranka za obrambo veleposestev v Sloveniji in za pridobivanje velikih dobičkov . . . Taki ljudje, kakršni so slovenski samostojneži, spadajo v bankokratsko, kapitalistično stranko, nikakor pa ne v kmečko stranko.»

In zemljoradniški list «Selo» je pisal o Puclievih kolovodjih to - le: «V zemljoradniškem programu stoji poleg drugih tudi zahteva: da je zemlja last onega, ki jo sam obdeluje. Dokler ni prišel čas, da se ta naredba stavi v ustavo, so slovenski samostojneži (poslanci SKS pod vodstvom gosp. Puclja) molčali in prikrivali svoje mnenje. Ko pa smo mi (srbski zemljoradniki) zahtevali, da se to določilo spreime v ustavo, **so slovenski samostojneži protestirali in glasovali proti temu. Pozneje smo zvedeli, da delajo to radi veleposestnikov . . .** Slovenski poslanci takozvane SKS **so prodali in izdali jugoslovenske kmete.** Pa se zato ne bodo obesili!» Tako glasilo srbskih zemljoradnikov.

Pa še en izrek očeta srbskega zadružništva v ljubljanski kliki gosp. Puclja. Evo: «Mislim, da je to klika, ki se je kot divji panter vrgla na tilnik slovenskega kmeta in da je sedaj prva dolžnost onih, ki imajo pred očmi res le koristi **malega** kmetskega posestnika, ne pa koristi svoje bolne osebne častilakomnosti ali svojih globokih žepov, da slovenske kmete rešijo iz rok teh ljudi» . . .

Krasna fotografija! Mar ne, gospod Pucelj? Ali imate za danes dovolj odgovora na nesramnost in predrznost? Obrekujte, varajte dalje! Mi pa bomo z resnico in dejstvi razkrinkavali Vas in Vašo kliko!

Dva ekstrema povojnega režima v Bolgariji

Po končani svetovni vojni bolgarske režimske vlade niso imele mnogo sreče. Gotovo je tudi našim čitateljem še v živem spominu tragična usoda velikega organizatorja bolgarskega zemljoradniškega pokreta, Aleksandra Stambolijskega, ki je postal žrtev svojega absolutističnega nastopanja. Stambolijski je posegel v politično življenje tik pred izbruhom svetovne vojne. Bolgarija, kateri je načeljeval kralj Ferdinand, je vodila v tej dobi strogo germanofilsko politiko, ki je imela svojo linijo označeno z geografsko potezo Berlin-Bagdad. Mladi politik Stambolijski je bil prvi mož v Bolgariji, ki je takrat odločno povzdignil svoj glas proti tej politiki in ki je tudi kralju brez vsakega pomišljenja odkrito povedal svoje mnenje.

Uspeha Stambolijski seveda ni imel. Bolgarski kralj Ferdinad je napovedal vojno Srbiji in s tem tudi celokupni antanti. Stambolijski je sicer v duhu gledal bodoči poraz Ferdinanda, a ta je imel v tej dobi veliko število politikov na svoji strani.

V tej politiki, ki je bila politika krvne osvete napram junaški Srbiji, je Stambolijski odločno stopil na stran Ferdinandovih nasprotnikov. Stambolijski je bil sicer pred napovedjo vojne pozvan h kralju v daljšo avdijenco, ki je skušal ukloniti voditelja zemljoradnikov in ga pripraviti do tega, da stopi v koncentracijski kabinet. Spretni Ferdinand je povsem pravilno smatral Stambolijskega za pretkanega politika in za svojega osebnega nasprotnika, toda mislil je, da ga je bolje gledati v ministrstvu, nego na ulici, odnosno bolje na čelu kakega resora, nego na čelu opozicije. Stambolijski je kraljevo ponudbo odločno odbil. Za časa avdijence je kralj Stambolijskemu grozil z ječo, toda pogumni politik je odgovoril: «Glejte, Veličanstvo, na svojo glavo, a za mojo se ne boite. Sicer pa pazite, da ne izgubite svoje glave baš po zaslugi Vaših sedanjih prijateljev».

Kmalu po tej avdijenci je bil Stambolijski aretiran in obsojen na ječo, v kateri je presedel cela tri leta.

Poraz centralnih velesil je bil seveda tudi poraz Bolgarije. Izguba kraljevske krone je poleg Viljema in Karla zadela tudi Ferdinanda. Mladi Stambolijski je sedaj triumfiral in bil takoj izpuščen iz zapora. Stopil je znova na čelo zemljoradniške stranke in kmalu tudi na čelo cele države.

Stambolijskega vlada je bila v zunanjem političnem oziru prav dobra in zlasti naklonjena tudi naši veliki državi. Toda v notranje-političnem oziru je Stambolijski mnogo grešil. Svojo moč je Stambolijski črpal le iz brezpogojnega zaupanja kmetskega naroda. Posledica tega je bila, da je krog njegovih nasprotnikov vedno naraščal in da je končno postal žrtev revolucije, ki je izbruhnila v vseh bolgarskih mestih. Stambolijski je padel, ker je imel na svoji strani vsa sela, a ne tudi mest. To je bila fatalna napaka njegove politike.

Revolucijonarji, ki so črpali vso svojo moč baš v Sofiji, so uspeli. Njihov voditelj Cankov je aretiral v mestu vse vodilne pristaše režima. Stambolijski pa je pobegnil v Slivnico. Čim je padla Sofija, je padla tudi cela Bolgarija v roke revolucijonarjev. Dasi je Stambolijski pri volitvah dobil 206 poslancev od 246, vendar v veliki borbi, ki se je razvila proti njemu, ni našel ljudi, ki bi ga branili. Postal je žrtev revolucije.

S tem je bila zaključena prva faza bolgarske povojne politike. Leta 1923. je zavladal Cankov in uvedel v politično življenje metode, kakršnih ne pozna evropska povojna zgodovina. Uničil je na mah smotrene organizacije zemljoradniške stranke in naperil svoje puščice tudi proti komunistični stranki. Te metode so seveda rodile oster odpor in zadnji dogodki, ki so se odigrali v Bolgariji pričajo, a je bila tudi usoda Cankove vlade silno na kocki. Danes izgleda, da se je vladi sicer posrečilo zadušiti dobro organizirano uporniško organizacijo, toda s tem Cankov nikakor ne more biti zadovoljen. Tudi on mora priti do prepričanja, da je v politiki treba gotove umerjenosti in zato je upati, da mu v bodoče ne bo več dana prilika, da bi samolastno imel v rokah usodo Bolgarije.

V interesu Bolgarije in obče konsolidacije na Balkanskem polotoku bi bilo, da pride tudi v Bolgariji na krmilo zmerna koncentracijska vlada, da uvede v državi mir in red, ki je sedaj vsem državam in zlasti tudi Bolgariji tako silno potreben.

Pred občinskimi volitvami v Budimpešti

Madžarska vlada je razpisala volitve novega občinskega sveta v Budimpešti, ki se vrše 14 in 15. maja. Mesto je že poldrugo leto brez zakonitega občinskega zastopstva in ves ta čas je najbogatejše madžarsko komunalno gospodarstvo v rokah vladnih komisarjev. In ves ta čas se vodi neprestana ljuta borba med svobodomiselnimi strankami in klerikalno reakcijo za bodočo premoč v tem milijonskem mestu, ki je doslej edina vsaj deloma evropska postojanka napolazijatske Madžarske.

Prejšnji občinski svet, čigar mandat je potekel koncem l. 1923., je prišel na krmilo začetkom l. 1920., ko je bila reakcija na vrhuncu. Niti Kečkemet, glavna trdnjava Hejasovih pristašev, ni imel bolj zagrizenega in šovinističnega občinskega sveta, kakor je bil oni v Budimpešti zadnja štiri leta. To ni samo žalostno znamenje madžarske politične zaostalosti, nego tudi dokaz, da pridejo v povojni zmedi na krmilo vedno največji kričači. Ljudje, ki so prišli v Budimpešti na krmilo, so bili večinoma neznani zakotni uradniki in člani raznih gostilniških omizij. Izvoljeni so bil z glasovi žensk, ki so volile takrat prvič in dale svoje glasove krščanskim in narodnim strujam, ker so gospodinje v Budimpešti najbolj občutile težko pest komunističnega režima. Vodja večine je bil Karel Wolff von Wolfenau, madžarski šovinist, sicer pa tipični renegat in koristolovec. Po poklicu je bil domači učitelj cesarskega doma in predsednik dvornega sodišča. V občinski svet so bili izvoljeni deloma bivši občinski funkcionarji, ki v liberalni eri niso mogli tekmovati s sposobnejšimi močmi. Večinoma so bili to neznani ljudje, čijih edina zasluga in zmožnost je bilo narodno in versko prepričanje. Župan Sipocz in njegovi občinski svetovalci so uredili vso občinsko upravo po svojem okusu. Odslovili so sto uradnikov in učiteljev, ker niso bili klerikalni priganjači, ter posadili v urade in mestna podjetja na tisoče mladih probujajočih se Madžarov brez vsake strokovne klasifikacije. Ne smemo pozabiti, da sta služila v mestni elektrarni na vodilnih mestih celo zloglasna morilca Amalije Leirerjeve Okolicsanyi in Pödör.

Tudi ljudje brez potrebne usposobljenosti so spravili komunalno gospodarstvo madžarske prestolice v pravi kaos. Z njimi so prišle na dnevni red razne poneverbe, protekcijonizem in korupcija, tako da so danes občinski davki večji nego državni in da so mestna podjetja, kakor elektrarna, vodovod, tramvaj itd. najdražja v Evropi. Tako n. pr. se vozite na Dunaju s tramvajem tri ure za 20 grošev (približno 2 Din), dočim morate plačati v Budimpešti za eno uro 355 mK (nad 14 Din). Plin, električna razsvetljava in voda je v Budimpešti najmanj 4—5 krat dražja nego na Dunaju, in sicer zato, ker se občinski svet, ki je bil ves čas preobložen s politiko in nacijonalnim šovinizmom, ni pobrigal tisoči javnih nameščencev vse to zastonj.

Občinske volitve bi se morale vršiti že začetkom l. 1924., toda klerikalni občinski svet jih je preprečil, dobro vedoč, da se je javno mnenje po prvih mesecih krščansko - narodnega pašev anja temeljito spremenilo. Črtal je enostavno iz volilnih imenikov 70.000 liberalnih volilcev, med njimi skoraj vse univerzitetne profesorje, pod pretvezo, da niso dokazali, da znajo čitati in pisati. Črtal je starce, ker niso dokazali, da žive. Parlamentarna opozicija je protestirala proti temu nasilju občinskega sveta. Tedaj je vlada preložila volitve in s tem tudi podaljšala življenje famoznega občinskega sveta za celih 18 mesecev. Nato je sprejela Narodna skupščina novi zakon o občinskih volitvah, po katerem se občinski svet na Madžarskem znatno poveča in ima med člani tudi mnogo takih, ki jih imenuje vlada sama. Na ta način lahko vlada faktično potvori voljo prebivalstva in prikroji vsak občinski svet po svoje. Štirideset takih občinskih zastopnikov bo imenoval vladni komisar tudi tedaj, če odkloniio to imenovanje vse upravičene korporacije. Madžarska vlada se torej prav nič ne ženira kršiti elementarne pravice avtonomnih mest.

Za vlado v Budimpešti se borita dva velika tabora, in sicer z ene strani krščanski, obstoječ iz sedanje večine v občinskem svetu, iz male skupine krščanskih socijalistov in iz liberalne ljudske stranke, z druge strani pa liberalci, prejšnja Vaszonijeva demokratska stranka, radikali in socijalni demokrati. Socijalni in Vaszonijevi narodni demokrati so v enotnem bloku proti reakcijonarnim strankam in imajo v večini okrajev skupne kandidatne liste z dobrimi izgledi na volilni uspeh. O nekaterih okrajih se šele pogajajo, ker se narodni demokrati in socialisti še niso sporazumeli glede števila mandatov, s katerimi računajo. Socijalisti, ki doslej v občinskem svetu sploh niso bili zastopani, tudi niso preveč skromni, ker zahtevajo pretežno večino bodočih mandatov zase. Po dunajskem vzorcu bi hoteli celo imeti v občinskem svetu glavno besedo. Proti temu nastopajo naravno vse meščanske stranke in ni izključeno, da si zavezniki pred sestavo oficijelne kandidatne liste skočilo v lase. Tudi v sami socijalistični stranki je prišlo do razkola, ker hoče nova radikalno - socijalistična stranka postaviti svojo kandidatno listo ter s tem ogroža zmago skupne demokratske liste.

Stari občinski svet si skuša še v zadnjem hipu podaljšati življenje. Pri sestavi volilnih imenikov in razdelitvi legitimacij so na dnevnem redu goljufije. Mnogi demokrati niso dobili legitimacij, tako da sploh ne bodo mogli glasovati. In če pojde tako dalje, bo vlada zopet prisiljena preložiti volitve. Volilna borba je že več tednov zelo živahna. Značilno za razmere na Madžarskem je, da občinski svet strogo cenzurira vse volilne lepake. Po zakonu so prepovedani vsi lepaki s slikami ali karikaturami. Župan si prizadeva na vse načine, da bi obstala opozicija sploh brez lepakov. Zato tiskajo socijalisti in demokrati svoje lepake v novinah. Če zmaga v Budimpešti demokracija, bo madžarske reakcije kmalu konec.

Politične beležke

+ **Oster nastop novinstva proti bolgarskim klevetam.** Beograjski listi složno in z vso ostrino zavračajo bolgarska podtikanja naši državi. Osobito včerajšnje radikalsko «Vreme», davidovićevska «Pravda» in zemljoradniške «Novosti» v izdatnih uvodnikih obravnavajo sedanji položaj na Bolgarskem in dolžitve bolgarskih oficijelnih faktorjev, kakor bi naša država bila v zvezi z atentatom v cerkvi Sv. Nedelje. Vsi trije listi so enodušni v tem vprašanju in ugotavljajo, da so bolgarske obdolžitve nesramne klevete. Svetujejo Cankovu naj vzroke atentata išče v Bolgariji ter v nepremišljeni in teroristični politiki svoje vlade. Složno nastopanje novinstva proti zunanjim mahinacijam lepo dokazuje dozorevanje jugoslovenske državljanske zavesti, ki v resnih momentih zapostavlja in mora zapostavljati sleherno strankarstvo. Doslej je namreč bilo narobe. Zato velja še posebej ugotoviti, da tudi zagrebški dnevniki stvarno in temperamentno nastopajo proti bolgarskim klevetam

+ **Bolgarski opomin.** Prst pokonci in čitaj v «Slovencu»: «Žalostni dogodki v Bolgariji so resen opomin vsem vladam, ki se hvalijo s svojo ‚močno roko' . . . Tudi sedanja vlada kraljevine SHS se rada hvali, da je vlada ‚močne roke'. Svoje moči sicer ni kazala na tako krut način kakor Cankov, vendar pa je včasih segla po metodah, ki niso daleč od bolgarskih. Ali bo bolgarski zgled našo vlado prepričal, da politika ‚močne roke' ni vedno najboljša in najzanesljivejša?» — Mi pa smo misliili, ko smo včasi čitali «Slovenca», da hujšega pekla vobče ne more biti drugod na svetu kakor v naši strašni Jugoslaviji. Zdaj šele vidimo, da so nas Bolgari prekosili v krutosti in da s svojimi dogodki opominjajo k pameti — nas. «Slovenčeva» logika je sicer čudna stvar, veseli nas pa vseeno, da se tudi klerikalci pričenjajo nekako sprijaznjevati z ‚močno roko', kakršno ima naša vlada. Kajti če bi ne bilo tako, bi pri nas bilo še vse strašnejše kakor na Bolgarskem, ker naši klerikalci so še vse drugačni junaki kakor Bolgari.

+ **Franc Joseph I. v Zagrebu.** Prečudna toda resnična stvar, da se je Franz Joseph I. v Zagrebu najdalje zadržal na zagrebški univerzi. Šele včeraj je namreč zagrebška jugoslovenska omladina zamogla priti do njega slike v profesorski zbornici modroslovne fakultete. Strgala je sliko z razkošnim pozlačenim okvirom s stene, jo nesla izpred vseučiliščne ograje in jo svečano razbila na sto kosov. Tako je torej tudi Franz Joseph I. na zagrebški univerzi doživel svoj končni konec, kajti šele letos je filozofska fakulteta dobila dekana izmed nacijonalnih profesorjev, dočim so doslej pod dr. Bazalovo egido gospodarili sami separatisti, ki so verno čuvali sliko Franca Jožefa in se ogrevali za mirotvorno republiko. S Francom Jožefom je včeraj frčala iz zbornice tudi podoba Khuena-Héderváryja. Vse to sedem let po osvobojenju in ujedinjenju . . .

+ **Pavlu Radiću se hoče razgovorov.** Zagrebškemu dopisniku «Slovenca» je Pavle Radić na vprašanje, ali namerava nadaljevati razgovore z radikali, odgovoril: «Naravno, da hočem. Naj se stvar razvija. Mrtvilo tira celo stvar nazaj, vprašanje sporazuma pa mora iti naprej!» Pavle ima čisto prav, da se rad razgovarja, to temboli, ker je crna kafa v Beogradu cenejša in boljša kakor v Zagrebu in drugod.

Iz demokratske stranke

Shodi in sestanki v mariborski oblasti:

25. aprila:

Hrastnik, shod narodnega posl. dr. Pivka.

26. aprila:

Ptujska gora, ustanovni zbor krajevne organizacije;

Grušova, ustanovni zbor krajevne organizacije;

Gradišče (Prekmurje), ustanovni zbor krajevne organizacije;

Križevci pri Ljutomeru, sestanek organizacije v zadevi opekarn;

Polzela, občni zbor krajevne organizacije;

Pucinci (Prekmurje): predavanje o davkih.

2. maja:

Rogaška Slatina: občni zbor krajevne organizacije.

Nove demokratske organizacije v Prekmurju

V srezu Murska Sobota so se vršile v nedeljo 19. t. m. ustanovitve treh novih krajevnih organizacij demokratske stranke, in sicer v *Križevcih* za občine Križevci in Panovci, v *Fokovcih* za občine Fokovci, Selo in Vučja Gomila ter v *Gor. Petrovcih* za občine Gor. Petrovci, Šulinci, Lucova, Stanjevci in Adrijanci.

Na ustanovnem zborovanju v *Fokovcih*, kjer se je včlanilo takoj 43 članov, je govoril o položaju in o potrebi organizacije notar Koder, ter se je izvolil odbor pod predsedstvom Aladarja Verteša kot predsednika, V. Lipaja kot prvega in Janeza Dušeka kot drugega podpredsednika. V *Gor. Petrovcih* je poročal okrožni tajnik SDS. Včlanilo se je takoj 29 članov ter je bil izvoljen za predsednika župan Jožef Smodiš. V Križevcih je podal poročilo istotako okrožni tajnik. Prišli so poslušat tudi trije radičevci, ki so pa kmalu izginili. Včlanilo se je takoj 122 članov in je bil izvoljen odbor pod predsedstvom Adama Breskoča in z županom Jožefom Kučanom, kot podpredsednikom.

Na vseh zborovanjih so bile tudi sprejete resolucije, katere bo zastopala naša organizacija na merodajnih mestih. Organizacija demokratske stranke se v celem Prekmurju krasno utrjuje.

Na Rečici ob Savinji se je v nedeljo 19. t. m. izvršila ustanovitev nove krajevne organizacije Demokratske stranke na sestanku v prostorih g. Franceta Repenšeka. Izvolil se je odbor pod predsedstvom g. Petra Tlakerja, pos. v Št. Janžu. Imena odbornikov nam jamčijo za dobro in uspešno delovanje te nove organizacije.

Po svetu

— **Angleško posojilo v Ameriki.** »Newyork Herald Tribune« poroča, da išče Anglija pri amerikanskih bankah kredit v znesku 100 miljonov dolarjev. Kredit bi se uporabil za vzdržavanje paritete funta. Lest meni, da bo svota, ako se posrečijo pogajanja, zvišana na 500 miljonov. V načrt je neoficijelno privolila baje tudi že amerikanska vlada.

— **Ameriški bankirji in nemške volitve.** Newyorški bankirji, ki se bavijo z nemškimi industrijskimi posojili, so sklenili, da bodo posojila zadržali, dokler ne bo znan izid predsedniških volitev v Nemčiji. Ameriški finančni krogi izjavljajo, da bi pomenila izvolitev Hindenburga konec nemških industrijskih posojil na ameriškem trgu.

— **Podpis poljsko-češkili pogodb.** V četrtek dopoldne so bile v poljskem ministrskem predsedstvu podpisane vse pogodbe, sklenjene med Poljsko in Češkoslovaško in sicer trgovska pogodba, pogodba glede razsodišča in likvidacijska pogodba. Po podpisu je dr. Beneš takoj odpotoval nazaj v Prago.

— **Angleške strokovne organizacije za pogajanja z Rusijo.** Generalni svet kongresa angleških strokovnih organizacij, ki se je vršil te dni v Londonu, je sprejel predlog kongresa, ki zahteva skupno delovanje z Rusi in poziva amsterdamsko internacijonalo, da naj brezpogojno prične pogajanja z sovjetsko Rusijo. Seveda pa je treba še počakati, kako stališče bodo zavzeli napram temu sklepu ostali člani amsterdamske internacijonale.

— **Painlevejeva vlada in garancijsko vprašanje.** Nova francoska vlada namerava nadaljevati pogajanja glede garancijskega vprašanja. Poprej pa bo moralo priti med zavezniki do sporazuma glede sistema, na kak način naj se nadomeste določila versajske mirovne pogodbe in ženevski protokol. Zunanji minister Briand stoji na stališču, da tudi direktna pogajanja med Francijo in Nemčijo niso izključena.

— **Konfesijonalni zakon na Češkem.** Češkoslovaški senat je v četrtek sprejel interkonfesijonalni zakon v obliki, kakor ga je sprejela poslanska zbornica toda z dostavkom ustavnega in prosvetnega odseka glede zopetne uvedbe tradicijonalnih dvojnih praznikov.

Rim v svetem letu

Prestolica papeža nudi te dni nenavadno živo sliko. Več stotisoč tujcev je posetilo za velikonočne praznike Rim in vsak božjepotnik in izletnik se poda najprej na trg cerkve sv. Petra. Ta cerkev in papeževo stanovališče so privlačne točke za vsakega tujca. Šele pozneje se pri njih vzbudi zanimanje za Colosseum, via Appia, Forum Romanum, za kraljevo palačo, za spomenik svobode in za — Mussolinia. Rim ima danes značaj srednjeveške oblasti dveh mečev. Sikstinska cerkev in papež so Petra, Luteranska cerkev in papež so reprezentanti večnega mesta. Mussolini fašizma, a kralj italijanske zgodovine in osvobojenja.

Papež prav rad sprejema božjepotnike v kolektivnih avdijencah. Trikrat na teden sprejema papež v avdijenco po 100 do 150 ljudi. V avdijenco sprejema papež le popoldne. Vsi prijavljeni morajo čakati le malo časa, ki jim pa je zelo dobrodošel, da si medtem razgledajo krasne vatikanske parke in muzeje.

Vsem gostom sporoči najprej neki oficir švicarske garde, da prihaja sveti Oče. Papež nudi navadno vsem gostom roko in jih nato blagoslovi. Cela avdijenca traja navadno pet minut.

Veliko težje pa je prisostvovati velikim obredom, pri katerih sodeluje papež. Letos na «sveto leto» se bo to zgodilo petkrat. Papeža prinesejo na posebnem prestolu v cerkev sv. Petra, mu stavijo mitro na glavo, s katero stopi pod baldahin velikega oltarja. Nato se vrši procesija skozi vse prostore ogromnega hrama in ljudstvo navdušeno pozdravlja cerkvenega poglavarja. V cerkev pride ob takih prilikah do 100.000 oseb.

Pred cerkvijo vlada živahno razpoloženje in tu se prodajajo slike papeža z napisi v več sto jezikih.

Prvi trije meseci «svetega leta» so bili razmeroma slabi. Ljudstva ni bilo toliko kot navadno ob takih prilikah in časopisje je naglašalo, da so temu vzrok precej visoke cene. Da bo zadnji del «svetega leta» nekoliko pestreiši, so se cene baje pod pritiskom oblasti nekoliko znižale. Kdor bo šel v Rim, se bo pač lahko sam prepričal, kako se tamkaj živi in kako globoko poseže fašisti v žepe raznih božjepotnikov.

OPALOGRAFSKE ORIGINAL. Fixat, Preservat, barva
POTREBŠČINE po znižanih cenah dobavlja:
FRANC BAR, LJUBLJANA, CANKARJEVO NABR. 5

Naši kraji in ljudje

Profesorski kongres v Skoplju

V sredo dopoldne je bil v dvorani Prosvetnega doma v Skoplju otvorjen šesti kongres Udruženja profesorjev naše kraljevine. Navzočih je bilo preko 250 delegatov iz vseh krajev države. Otvoritvi so prisostvovali kot gosti tudi metropolit Varnava, armijski komandant general Terzić, pomočnik ministrstva prosvete dr. Radivojević, inšpektor beograjske filozofske fakultete Vlada Petković in več profesorjev skopljanske filozofske fakultete.

Kongres je otvoril predsednik glavne uprave Jeremija Živanović. Za predsednika je bil izvoljen inšpektor ministrstva prosvete v Skoplju, Dragomir Obradović, za podpredsednika Lazar Knežević iz Beograda in dr. Mirko Dejanović iz Splita. Na predlog predsednika Obradovića je bilo soglasno sklenjeno, da se odpošlje kralju Aleksandru in ministru za prosveto Svetozariu Pribičeviću brzojavni pozdrav. Verificiranih je bilo skupno 165 pooblastil, in sicer: 9 od uprave, 70 od beograjske, 39 od zagrebške, 21 od ljubljanske, 21 od sarajevske in 15 od splitske sekcije. Z viharnim odobravanjem je bil sprejet brzojavni pozdrav kongresa s strani francoskih profesorjev v Parizu.

Po prečitanju poročila glavne uprave o dosedanjem delu se je razvila živahna razprava, ki je trajala več ur. Direktor gimnazije v Prištini Joksimović je kritiziral prosvetno politiko glede razmeščanja učnega osobja, naglašujoč, da premeščanja vplivajo slabo ne samo na pouk, temveč tudi na učne moči in učence. Zahteval je, naj se čim prej zgrade nova šolska poslopja v Južni Srbiji, posebno v Prištini. Svetozar Tomić, direktor tretje beograjske gimnazije je ostro kritiziral poročilo glavne uprave, naglašujoč, da iz njega ni razvidno niti delo niti noben rezultat. Letošnji kongres je že šesti kongres, na katerem se samo govori in razpravlja o srednješolskem zakonu, ki se že leta in leta pripravlja, korigira, zavrača in sprejema, a ga še vedno nikjer ni. Naglašal je potrebo stalnega prosvetnega programa in večje odločnosti in enodušnosti med profesorji v vprašanju pouka. Neuspeh organizacije je razviden že iz tega, da je letos padlo število članov za 200. Profesor Tomić je navedel končno žalosten slučaj iz Štipa. Iz tamkajšnje gimnazije so izšli namreč preteklo leto maturanti s spričevali v višjem tečajnem izpitu, čeprav v dotični gimnaziji ni niti enega profesorja s fakultetsko izobrazbo, temveč samo štirje provizorični strokovni učitelji, ki so tudi podpisali maturitetna spričevala. Jerotije Novitović, bivši inšpektor ministrstva prosvete je zahteval, naj se poročilo glavne uprave v bodoče razpošlje 15 dni pred kongresom, da je morejo člani proučiti in izraziti svoje mnenje. Ostro je kritiziral, da obljubljeni honorarji za nadure še vedno niso izplačani. Dr. Čerić, profesor trgovske akademije v Beogradu, je v svojem govoru, polnem sarkazma, opozarjal, da od vseh dosedanjih kongresov niti eden nima pokazati ničesar pozitivnega. Vsi imajo samo ekskurzijski značaj in karakter medsebojnega spoznavanja in ničesar več. Tudi letos so vsi razočarani: glavna uprava, sekcije in vsi navzoči. Pripomnil je ironično, da obžaluje, da na dosedanjih kongresih ni prišlo še do nobene poroke med kakim profesorjem in profesorico; to bi bil namreč vsaj en pozitivni uspeh kongresov. Pomočnik ministra prosvete Radivojević je pojasnil zgodovino neizplačanih honorarjev, naglašujoč, da je kriv temu v prvi vrsti finančni minister. Opozoril je tudi skupščino, da dela ministrstvo prosvete na izenačenju profesorjev s sodniki glede prejemkov.

Ob pol 1. popoldne je bila seja zaključena. Popoldne so si profesorji ogledali Skoplje, posebno šolske zavode in važne znamenitosti. Zvečer je bil tovariški sestanek v hotelu Bosni.

Razstava vajeniških izdelkov

Priprave za razstavo se bližajo koncu. Na ljubljanskem sejmišču sta paviljona K in L že polna razstavnih predmetov. Vsak predmet je dovršeno delo, razstava v celoti pa nudi najlepšo sliko o marljivosti in strokovni spretnosti naših vajencev. Medtem pa prihajajo še novi predmeti in zadnje dni se je moralo sprejeti nove razstavljalce, tako da je sedaj njih število naraslo na 1010. Tudi iz Zagreba je naznanjenih že nad 400, iz Maribora pa 300 vajencev. Poleg moralnega, obeta razstava tudi zadovoljiv materijalni uspeh.

Ni dvoma, da bo podeželsko obrtništvo med tednom pridno posečalo razstavo, vsaj je to prva obrtniška prireditev te vrste, ki bo v ponos celokupnemu slovenskemu obrtništvu. — Legitimacije za polovično vožnjo po vseh železnicah so se razposlale vsem podeželskim zadrugam, kjer jih lahko dobi vsakdo. — Na razstavnem prostoru bo preskrbljeno tudi za prehrano, kjer bo g. M. Vidmarjeva imela vedno na razpolago topla in mrzla jedila.

Po otvoritvi razstave se bo vršila popoldne v Narodnem domu velika obrtniška veselica!

Poslanec dr. Pivko ob meji

V četrtek 23. t. m. zvečer se je vršil v Št. Ilju v Slov. gor. v prostorih gospoda Sfiligoja sestanek demokratskih volilcev iz Št. Ilja in Ceršaka, katerega se je udeležilo okrog 30 oseb. Ko je g. Novak pozdravil zborovalce in poslanca, je g. dr. Pivko v lepem stvarnem govoru očrtal položaj in dogodke v Narodni skupščini ter se zlasti tudi ozrl na gonjo, katere vprizarjajo proti njemu klerikalni časopisji. Zborovalci so njegova izvajanja navdušeno odobravali. V debati so se oglasili posamezni govorniki z raznimi željami in nasveti. V najkrajšem času se ustanovi v Št. Ilju krajevna organizacija Demokratske stranka.

Včerajšnja mariborska «Straža» je seveda že silno razburjena, ker je prišel dr. Pivko v najmočnejšo klerikalno trdnjavo, domačijo poslanca Žebota. «Straža» prinaša celo vrsto osebnih napadov na narodnjake iz Št. Ilja, ki so baje agitirali za shod. Posebno si je privoščila učitelja Serdoča, nadučitelja Košutnika in hotelirja g. Sfiligoja. Toda ti osebni napadi ne bodo zaustavili pohoda dr. Pivka v klerikalne trdnjave!

Ekskurzijski fond akademskega kluba elektrotehnikov

Ekskurzijski fond akad. kluba elektrotehnikov v Ljubljani si je osnoval nadzorstveni svet v katerega so bili izvoljeni sledeči gospodje: ing. Ivan Šuklje, predsednik inženjerske komore v Ljubljani za predsednika in kot člani gg.: dr. Vilko Baltič, veliki župan, škof dr. A. Bonaventura Jeglič, Dragotin Hribar, predsednik Kranjske hranilnice, dr. Dinko Puc, ing. Josip Boncelj, docent univerze, Avgust Praprotnik, podpreds. Slavenske banke, in dr. Pipuš, predsednik Zveze industrijcev v Mariboru.

S tem se je postavil ekskurzijski fond na široko bazo, da lažje doseže svoj cilj, zbrati s pomočjo prispevkov države, občin, industrije in posameznikov močno glavnico, iz katere bi se dajala sslušateljem elektrotehničnega oddelka univerze v Ljubljani, brezobrestna, dolgoročna posojila, vračljiva po izvršenem študiju in doseženi eksistenci. Tako bi bila omogočena udeležba na ekskurzijah, ki jih vsako leto razpisuje elektrotehnični institut tudi zelo slabo situiranemu dijaštvu.

Ideja kaže, da gre našemu dijaštvu na ekskurzijah za resno izpopolnjevanje v svoji stroki in ne kakor mnogi mislijo za kakšnokoli zabavo. Izvolitev nadzorstvenega sveta bo pa dal naši vladi in vsem, ki bodo prispevali v ta fond, popolno garancijo, da se bo imovina fonda pravilno uporabila. Vsled tega ne dvomimo, da bo vlada krepko podprla to zdravo idejo in da tudi naše občine, na čelu jim ljubljanska mestna občina in vsa naša industrija polože svoje temeljne kamne temu fondu. Saj naše dijaštvo, a pred vsem naš elektroinženjerski naraščaj, nujno rabi res znanstvene ekskurzije, na katerih svoje teoretično znanje tudi praktično poglobi in zdi se nam, da je A. K. E. prvi krenil na edino pravo pot, vsaj kakor kažejo predpriprave za ekskurzijo v Severno Italijo.

Za ekskurzijski fond A. K. E. ob priliki ekskurzije v severno Italijo so prispevali: Tovarna A. Westen, Celje 2000 Din. «Globus» tovarna konzerv Vrhnika 100 kom. konzerv v vrednosti 750 Din.

Odbor ekskurzijskega fonda AKE.

Ustanovitev Saveza državnih policijskih nameščencev

Zagreb, 23. aprila.

Tiho in skoro neopaženo v javnosti se je vršil dne 21. t. m. v Zagrebu ustanovni zbor Saveza drž. policijskih nameščencev v naši državi. Iz vseh pokrajin so prihiteli delegati v Zagreb. Že v nedeljo so se vršila predposvetovanja delegatov s pripravljalnim odborom, ki je bil začasno v rokah Slovencev, v pondeljek popoldne pa je pričelo plenarno zborovanje oz. ustanovni zbor.

Ustanovni zbor je otvoril začasni predsednik g. Marko *Gerzinič*, nadzornik straže iz Ljubljane, ki je pozdravil vse delegate in ostalo članstvo ter naglašal nujno potrebo in važnost ustanovitve Saveza. Na predlog delegata Štritofa iz Zagreba je bila nato z velikim navdušenjem odposlana kralju Aleksandru udanostna brzojavka.

Tajnik Janko *Benedičič*, detektiv v Ljubljani, je podal izčrpno poročilo o delu in postanku pokrajinske organizacije za Slovenijo, očrtal ovire o neuspehih prošenj in izrazil nado, da bo Savez za odpravo bede članov sigurno imel več uspeha kakor pa pokrajinske organizacije. Izrazil je obenem svo je obžalovanje, da v posameznih pokrajinah nekateri predstojniki nasprotujejo organizaciji, češ, da more trpeti disciplina. Oddelkovodje in predstojniki bi morali nasprotno še podpirati Savez v njegovem plemenitem stremljenju, da izvojuje policijskim nameščencem službi primerne prejemke. Apeliral je na delegate in članstvo, naj bodo složni, ker je le v tem slučaju pričakovati kak zmeren poboljšek plače in drugih pristojbin, ki so jim bile odvzete. Obžaluje sicer, da se delegat iz Beograda ni mogel udeležiti zbora, pozdravlja pa z veseljem izjavo, da se tudi Beograjčani priključujejo delu in pokretu Saveza. Končno je predočil zborovalcem glavne točke zahtev, ki so jih predlagali delegati na predkonferenci in za katere se bo treba zavzeti z vso energijo, da se položaj javnih organov vsaj nekoliko in hitro izboljša. (Burno odobravanje.)

Blagajniško poročilo je podal Alojzij *Herga*, nadzornik straže v Ljubljani, ki je poročal obenem o proračunu in izdatkih prvega poslovnega leta, nakar se je določila članarina, ki jo morajo pokrajinske organizacije plačati za Savez.

Delegat *Smodej*, nadzornik detektivov v Mariboru, je nato pojasnil, da so delegati na predkonferenci sklenili, da naj bo v prvem poslovnem letu sedež Saveza v Ljubljani. Kandidatna lista je bila soglasno sprejeta.

Odbor je sestavljen sledeče: predsednik Fran *Prešern*, nadzornik straže (Slovenija), podpredsednik Josip *Matjašić*, detektiv (Hrvatska), tajnik detektiv Janko *Benedičič*, namestnik detektiv Jurij *Smodej*, blagajnik Alojzij *Herga* nadzornik straže (Slovenija), namestnik Ferdo *Rebec* (Dalmacija). Pregledniki računov: nadstražnik Vid Beve in Emil Trotovšek (Slovenija), detektiva Ivan Bogdanović (Hrvatska) in Fr. Jelen (Slovenija) in Luka Martinović (Sarajevo). Eno mesto je rezervirano za detektive Beograda.

Novo izvoljeni predsednik *Prešern* je takoj prevzel predsedstvo, se zahvalil za zaupanje in prosil odbor, naj ga krepko podpira v težkem delu. Delegat Tomo *Graberec* iz Zagreba je nato prečital resolucijo, ki je bila sprejeta z odobravanjem. Pozdravna brzojavka je bila odposlana tudi notranjemu ministru dr. Maksimoviću.

Posamezni delegati pokrajin, kakor tudi članstvo, so izrazili zatem posamezne lokalne težnje članstva ter se zahvalili tovarišem v Zagrebu za sprejem in gostoljubnost, nakar je predsednik Prešern zaključil ustanovni zbor, želeč Savezu mnogo uspeha pri delu v prvem letu postanka.

Zvečer so tovariši iz Zagreba priredili v čast delegatom skromno večerjo, katere se je udeležilo veliko število članov-Hrvatov. Delegati so se v noči zopet podali na svoja službena mesta. Slovo na kolodvoru je bilo nad vse prisrčno in prijateljsko. —čič.

H kongresu DRN v Trbovljah

Trbovlje, 24. aprila.

Te dni opažamo pri naših rudniških nameščencih neko posebno, rekel bi, slavnostno razpoloženje. Temu pa se ni čuditi, če vemo, da se bo vršil jutri v nedeljo 26. t. m. pri nas v Trbovljah kongres ali II. redna skupščina Društva rudniških nameščencev.

Kot uvod v kongres se bo vršil danes 25. t. m. ob 7. zvečer v biljardni sobi Forteje gostilne družabni večer s predavanjem, ki se ga bo udeležil tudi predsednik Zveze, tovariš Urbančič. Ni dvoma, da bo ta družabni večer številno obiskan ter da bo prišel skoraj vsak član s svojo soprogo, oziroma družino.

Druga redna skupščina DRN., kakor se na kratko naziva omenjeno društvo, se bo vršila točno ob 9. dopoldne pri Forteju in to s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Čitanje zapisnika zadnje skupščine. 3. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in računskih pregledníkov. 4. Odobritev računskega zaključka za l. 1924. 5. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 6. Volitev računskih pregledovalcev in delegatov za Zvezo. 7. Razprava o povišanju pristopnine, članarine in posmrtnine. 8. Poročilo zveznega predsednika g. Valentina Urbančiča o delovanju Zveze. 9. Raznoterosti.

DRN., katerega sedež je v Trbovljah, se je ustanovilo takoj po prevratu ter je ustanovilo več krajevnih skupin, n. pr. v Hudi jami pri Laškem, v Krmcu pri Št. Janžu in v Mežici. Obstaja pa še iz krajevnih skupin v Zagorju, Hrastniku in v Rajhenburgu.

V DRN. je včlanjenih sedaj okoli 500 nameščencev, to je število, ki precej pomeni, kajti v složnosti je moč. Izmed teh jih je samo v naših Trbovljah nič manj kot okoli 250. Od prve redne skupščine, ki je bila 17. februarja lanskega leta, pa do danes se je društvo znatno okrepilo.

Osrednji odbor društva je bil do prve skupščine v Ljubljani, predsedoval pa mu je znani g. Orehek. Od takrat dalje pa se je DRN. osamosvojilo in izvolilo za svojega predsednika marljivega g. Joža Letnika, oskrbnika tukajšnje bolnice. Sedaj šele se je društvo popolnoma razgibalo in prišlo do svoje veljave. Članstvo se vedno bolj zanima za svojo matico in za razna vprašanja, ki so ž njo v najožji zvezi. Tako je n. pr. članstvu zelo žal, ker se ne more udeležiti zborovanja g. dr. Obersnel z Jesenic, ki bi poročal o pokojninskem zavarovanju, zelo nujnem za rudniške nameščence, ker se še danes ne ve, kaj bo s pokojninami. Plačuje pa se že sedaj veliko tako od delodajalca kakor tudi nameščenca.

Drugi kongres DRN. iskreno pozdravljamo, ker smo vedno bili tisti, ki smo se zanimali za ta ali oni pokret, posebno pa še za takšen, kakršen je tega društva. Želimo, da bi prišli zborovalci do zaključkov, ki bodo vodili društvo vztrajno navzgor in mu s tem pripomogli do veljave, ki mu tudi gre po vsej pravici.

Dopisi

MEDVODE. Sokolsko društvo v Medvodah otvori v nedeljo dne 26. aprila ob 4. uri popoldne novi gledališki oder z narodno igro s petjem «Divji lovec». — Po predstavi prosta zabava in ples!

STRAŽIŠČE PRI KRANJU. Kraj. organizacija JDS otvori politično pisarno pri gosp. Antonu Križnarju v I. nadstropju, kjer se bo poslovalo vsako nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne.

KRANJ. Kranjska podružnica S. P. D. naznanja, da se je v njenem področju ustanovil amater - fotografični odsek, kojega program je: Teoretični in praktični pouk za začetnike, naprava skupne temnice, strokovna predavanja, skupni izleti, nabava materijala po znižanih cenah in razstava slik. — Prva seja odseka se vrši dne 28. aprila ob pol 20. uri v gostilni g. Mavrila Mayrja v Kranju (v posebni sobi). Posebna članarina se ne bo pobirala. Vabljeni so k sestanku prijatelji in prijateljice amater - fotografiranja.

BLED. Na vili fotografinje Lergetporer, na prometnem kraju Bleda, se bliščí izzivajoči napis: «B. Lergetporer, Frei - Licht - Atelier, Veldes - Lussinpiccolo» seveda samo v nemščini. Čudimo se, da se ne naseli na Bledu sposoben slovenski fotograf, ki bi dobro izhajal. Morda bodo te vrstice pripomogle, da dobimo narodnega fotografa, da ne bomo odvisni od nemških obrtnic.

ŠKOCIJAN PRI MOKRONOGU. Otroci tukajšnje štirirazrednice so se tudi letos prav požrtvovalno odzvali raznim zbirkam. Tako smo poslali za pirhe bratcem in sestricam tam preko 340 Din 25 p. Zbirka «Francoski dan» je prinesla 98 Din. V tekočem letu se je odposlalo narodnim društvom 1880 rabljenih poštnih znamk, za tombolske karte pa se je nakazalo Jugoslovenski Matici 540 Din.

ŽUŽEMBERK. Dne 16. aprila se je zgodila velikanska nesreča, ki je zahtevala obilo človeških žrtev. Sodi se, da je to ena največjih nesreč tekom zadnjih 30 let. Pod klerikalno barko «SLS» je podtaknil nekdo peklenski stroj, ki je točno ob 5.30 eksplodiral. Učinek eksplozije je bil nad vse grozen. Izpod razvalin so dosedaj potegnili 7 ožganih obč. poslancev in 150 mož. V vodstvu se pojavljajo težke skrbi, kaj z ostalimi 13 poslanci ter se bojijo, da so postali žrtev atentata. V vseh klerikalnih krogih vlada velikansko razburjenje. Atentatorjem so na sledu. Glede ostalih mož smo dobili zadnji trenutek brzojavno poročilo, da se jih je približno 250 rešilo na ladjo «Dela in reda».

HRASTNIK. Danes zvečer ob 6. uri je pri Rošu shod poslanca dr. Pivka.

CERKNICA. Na velikonočni pondeljek in zadnjo nedeljo je priredil Sokol predstavo «Rokovnjači». Bili so dobro obiskani obakrat, zlasti prvič. Igra je bila dobro uprizorjena; drugič boljše nego prvič. Režija je bila jako dobra. Vodil jo je marljivi sok. delavec g. Malovrh. Igra zahteva za podeželske razmere precej osobja, katerega ni lahko dobiti. Nekateri od igralcev so pri tej igri sploh prvič nastopili na odru, zato se gotove hibe lahko spregledajo. Skozinskoz je bil izvrsten Blaž Mozol (g. Malovrh). Povzpel se je visoko nad diletanta. Žel je veliko priznanje. Dober je bil Obloški Tonček (g. Widmajer). Naravnost izborno pa je podal isti igralec vlogo slaboumnega Franceta, ki je sicer prav kratka, a zato nič manj težka. Občinstvo ni prišlo iz smeha. Oba ta dva igralca imata talent za oder. Prav dobro je predstavljal Nandeta g. Kristen. Polonca (gdč. Zicherlova) je igrala zelo čustveno. Osvojila si je publiko. Pohvalno moramo še omeniti Menceja (g. Baričeviča), Bojca (g. Sežana), Štef. Polaka (g. Šušteršiča) in Telečnjakarja (g. Logarja). Pa tudi ostali igralci so storili svojo dolžnost. Skratka, bili smo z igro zadovoljni.

MALA NEDELJA. Narodno kulturno društvo uprizori v nedeljo dne 3. maja točno ob pol 4. uri popoldne v društvenem domu pri Mali Nedelji narodno igro s petjem in godbo «Revček Andrejček». Popolnoma nova scenerija. Prireditev se vrši ob vsakem vremenu. Po igri prosta zabava s plesom. Vabimo vse k prav obilni udeležbi. 246

DOLNJA LENDAVA. Od nas se je poslovil carinik g. Košir. Z njegovim odhodom izgubija tukajšnji Sokol svojega načelnika. Kje dobiti sedaj nadomestno moč, ko se vse tako brani Dolnje Lendave. Bratu Koširju, ki je vztrajal kot agilni voditelj 4 leta, kličemo bratski «Zdravo!» — Dramatični odsek priredi v hotelu «Krona» dne 2. maja igro: «Stari grehi».

Revolucije v Italiji

ni, ali je najboljša šala te sezije, najnovejši film naše zlate Lye Mare „Pet parov čevljev"

Elitni Kino Matica.

LJUBLJANSKI DVOR

kino Telefon 730.

Samo danes 25. in nedeljo 26. t. m.

Velikanski spored:

:: Mesalina ::

Epohalno filmsko delo v 2 delih, ki se predvaja skupno enkrat (v 10. dejanjih, dolžina filma 6000 m)

Grandijozno filmsko delo v katerem se vidi najlepše žene sveta, ki s svojo lepoto omamijo vsakega. Ne zamudite si ogledati velikih orgij v Rimu. Naravnost čudežnih konjskih dirk in drugih zanimivosti.

Predstave ob delavnikih ob 4., ½ 6., ½ 8., 9. v nedeljo ob ½ 11., 3., ½ 5., 6., ½ 8. in 9. Cene navadne! Mladini neprimerno!

BISCOT - «Sin pariškega verižnika»
BISCOT - «Sin pariškega verižnika»
BISCOT - «Sin pariškega verižnika»
BISCOT - «Sin pariškega verižnika»
BISCOT - «Sin pariškega verižnika»
BISCOT - «Sin pariškega verižnika»
BISCOT - «Sin pariškega verižnika»
BISCOT - «Sin pariškega verižnika»

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji.

Ljubljanska drama

Sobota, 25. ob 5. uri pop.: «Rosmersholm». Dijaška predstava pri znižanih cenah. Iz.
Nedelja 26.: «Roka roko umiva». Izv.

Ljubljanska opera

Sobota, 25.: «Don Pasquale». A.
Nedelja, 26.: «Aida». Gostovanje gospodične Žaludove in Zdenka Knittla iz Bratislave. Izv.

Šentjakobsko gledališče v Ljubljani.

Sobota, 25.: «Kralj na Betajnovi».
Nedelja, 26.: «Kralj na Betajnovi».

Mariborsko gledališče

Sobota, 25.: «Tri sestre». A.
Nedelja, 26.: «Vdova Rošlinka». (Kuponi.)
Pondeljek, 27.: Zaprto.
Torek, 28.: «Tri sestre». D. (Kuponi.)

Celjsko gledališče

Nedelja, 26. ob 16.: Repriza akademije celjske gimn. podružnice F. S.

Betetto v Pragi. V torek je nastopil naš basist g. Betetto na češkem Narodnem divadlu ter pel povodnega moža v »Rusalki« »Nar. Listy« ga hvalijo kot pevca, ki je prešel veliko sceno v velikomestnem opernem svetu. Njegov glas je jedrnat in zdrav, polnozvočen in ima v višini baritonsko barvitost. Pevski prednos dokazuje pevsko kulturo in globoko čustvovanje.

Iz ljubljanskh gledališč. V nedeljo, dne 26. t. m. zvečer se poje prvič v letošnji sezoni velika Verdijeva opera »Aida«. Pri predstavi gostujeta člana bratislavskega Narodnega divadla gdč. Žaludova in g. Knittl. Gospodična Žaludova je primadona bratislavske opere, odlična veledramatična umetnica, ki je v znanem češkem ansamblu pod vodstvom skladatelja in dirigenta Oskarja Nedbala lansko sezono gostovala z največjim uspehom v Madridu in pa v Barceloni. Gospod Knittl je pevec odličnih muzikalnih zmožnosti ter je pravkar gostoval v operi Parsival v Zagrebu. Pri tej predstavi poje prvikrat v Ljubljani vlogo Amneris gospa Vilma Thierry-Kavčníkova. Ostala zasedba vlog kakor pri lanskih vprizoritvah. Opero dirigira kapelnik Neffat. — Danes, v soboto popoldne se vprizori v drami zadnjikrat v sezoni Ibsnova drama »Rosmersholm« in sicer kot dijaška predstava pri znižanih cenah. Predstava je sicer namenjena v prvi vrsti našemu dijaštvu, vendar se tudi drugo občinstvo lahko posluži izredno znižanih cen. Ponovno opozarjamo, da je začetek ob 5. popoldne. — Repriza drame »Roka roko umiva, obe pa obraz«, je v nedeljo zvečer ob osmih v dramskem gledališču.

Ljubljanska drama. Benavente: Roka roko umiva, obe pa lice. Igra za lutke v treh dejanjih, ki je doživela sinoči tudi na našem odru svojo premijero, je občinstvo spočetka frapirala, v nadaljevanju zanimala, končno pa skoraj utrudila. Celotni uspeh je bil jedva zadovoljiv. Naravno težnjo modernih dramatikov po novi formi in novi, posebno aktualni vsebini smo tudi na našem odru gledali v Čapkovi komediji «R. U. R.», v Pirandellovi igri «Šest oseb išče avtorja» in poleg drugih tudi v tej igri za lutke. Njen prvotni naslov je menda «Ideali in interesi». Bil pa bi lahko tudi «Vrana vrani oči ne izkljuje». Predstava je bila izredno zanimiva, in priznati treba, da si je dal g. režiser Osipović mnogo truda. Inscenacija s pomočjo opernih dekoracij je bila prav lepa. Manje nas je zadovoljilo izvajanje. Vsekakor predstava še ni bila dozorela in so se dogajali celo pri glavnih igralcih defekti memorije. Predstavljalci lutk niso bili niti med seboj harmonično, niti posamezniki zase dosledno lutkarski. Tudi z oblekami in maskami lutk, s pojmovanjem nekaterih tipov, zlasti pa z uprav neznosno kričavostjo nekaterih akterjev se ne strinjamo. Pridržujoči si daljše poročilo, pa radi konstatiramo, da so vsi igralci kazali hvalevredno vnemo za delo, ki je, žal, za marsikoga še pretežko. Sploh imamo vtisk, da bi igra pri nas dosezala večji uspeh v nestilizirani, a čisto realistični izvedbi.

Fr. G.

Veliki pevski koncert Zveze slov. pevskih zborov v nedeljo, 3. maja t. l. ob treh popoldne v Unionu bo najimpozantnejša in tudi najzanimivejša letošnja koncertna prireditev. V posameznih točkah nastopi 15 pevskih zborov iz Ljubljane, Dolenje vasi pri Ribnici, Tacna pod Šmarno goro, Ježice, Kočevja, Kamnika, Tržiča, Šmartna pri Litiji, Trbovelj, Litije in Maribora. Združeni moški zbori, čez 300 pevcev zapoje E. Adamičevo »Zdravico«, zloženo za ta koncert. Ker se obeta in že pripravlja mnogo gostov iz vse Slovenije, priporočamo ljubljanski koncertni publiki, da si pravočasno preskrbi vstopnice v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

Komična opera «Marta» na mariborskem odru. Radi bolezni ge. Mitrovičeve, ki bo pela glavno partijo v «Tosci», se je moral študij te opere prekiniti. Sedaj se študira Flotowa romantično - komična opera «Marta» z gdč. Vladimirovno v naslovni vlogi. Ostale partije so v rokah ge. Petkove in gg. Petrovskega, Govorova, Janka, Oksanskega itd. Režiral in dirigiral pa bo opero g. ravnatelj Mitrovič. «Marta» je stalno repertoarno delo na vseh velikih odrih: zato je sigurno, da bo predvsem radi svoje izredne melodijoznosti in veselega ter prikupljivega dejanja, napolnjevala tudi mariborsko gledališče.

Akad. pevsko društvo »Obilić« in njegova turneja na jug. Kakor smo že poročali, je sklenila prirediti uprava beograjskega akad. pevskega društva »Obilić« turnejo v južne kraje naše države. Sedaj je izdelan natančen program turneje: pevci nastopijo najprej v Sarajevu, od tam se odpeljejo v Mostar in potem nadaljujejo pot v Dubrovnik, Kotor, Cetinje, Podgorico, Nikšič, Andrijevico, Peč, Djeković Prizren in Skoplje.

Zagrebški koncert dunajske pevke R. Andayeve, ki se bo vršil dne 26. t. m. ima nastopen program: arije iz Rossinijevega oratorija »Stabat mater«, odlomki iz Verdijevega »DonaCarlosa« ter pesmi skladateljev: Mahlerja, Korngolda, Straussa in Musorgskega. Umetnico bo spremljal na klavirju prof. Krauth.

Baritonist Vuškovič v Opatiji. Prošli teden v četrtek je nastopil v Opatiji član zagrebškega opernega gledališča, baritonist Marko Vuškovič. Pel je v dvorani hotela »Quarnero«. Na žalost je skrajno slabo vreme preprečilo velik dotok občinstva, ki je

Domače vesti

* **Izpremembe v državni službi.** Imenovani sta: dr. Valerija Valjavec za zdravnico-pripravnico v splošni bolnici v Ljubljani, Gabrijela Skubic, pa za pisarniško pomočnico pri deželnem sodišču v Ljubljani. Poštni uradnik Anton Kroflič je iz Planine premeščen k poštnemu in brzojavnemu uradu v Novem Sadu.

* **Imenovanje.** G. Josip Baričevič, sodnik v Cerknici, je imenovan za poročnika pri mitraljezkem odelenju.

* **Iz uradnega lista.** »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 38. številki naredbo o podpori za zdravljenje aktivnim rezervnim in invalidnim častnikom, ki so težko oboleli v vojni, nadalje predpise za izvrševanje desinfekcije med boleznijo, odločbo o oprostitvi od zdravniške in kopališke takse ter odločbo, s katero se dodeljujeta davčni občini Knežja vas in Korita davčnemu uradu v Žužemberku.

* **Razpisano mesto.** Notarska zbornica v Ljubljani razpisuje notarsko mesto v Celju, odnosno drugo notarsko mesto, ki bi se moralo izprazniti po premestitvi.

* **Hlmen.** Gospod Fran Notar, sodnik v Rogatcu, se je v Mariboru poročil z gospodično Marico Hladnik, poštno uradnico v Mariboru.

* **Smrtna kosa.** Včeraj je preminul v Šmarju pri Grosupljem v starosti 76 let posestnik g. Ivan Lah, oče znanega našega pisatelja, prof. dr. Ivana Laha. Pokojnik je bil pravi tip dobrodušnega, veselega in skromnega Dolenjca, ki si je znal na mah osvojiti srce vsakogar. Kot star Amerikanec je bil človek svobodomiselnih nazorov in v teh načelih neomajen. Obenem je bil tudi neustrašen propagator jugoslovenske ideje. Svoje jugoslovensko prepričanje ni skrival niti pod staro Avstrijo, ker je bil trdno prepričan, da čaka naš narod lepša bodočnost. Naravnost otroško se je veselil velikega dne, ko nam je napočila svoboda. V domači občini je bil izkušen človek in trezen mislec, ponovno župan in občinski odbornik ter se je kot tak živahno udejstvoval na gospodarskem polju. Naša stranka je izgubila z njim enega svojih najboljših pristašev. Preprostemu in plemenitemu možu bodi lahka svobodna domača zemljica, ki jo je tako ljubil. Žalujočim pa naše iskreno sožalje!

* **Meteorološki zavod v Ljubljani** prosi vse svoje opazovalce, da bi odslej naprej, ko se je pričela »sezona« grmenja, beležili v svojih dnevnikih — vsaj približno čas, ko je najhuje grmelo. Glede potresov pa se naprošajo vse osebe, ki bi bile voljne prevzeti poročevalno službo, naj se obrnejo direktno ali potom svojega županstva s a m o na naš zavod (Dvorec) da jim v to svrho pošlje potrebne tiskovine.

* **Redni občni zbor podružnice Udruženja žel. činovnikov Ljubljana** se vrši dne 28. t. m. ob 20 uri v društvenem lokalu ob Dunajski cesti (železniški prehod) z običajnim dnevnim redom. Radi važnih in nujnih ukrepov se vabi članstvo, da se občnega zbora polnoštevilno udeleži. — Predsedstvo.

* **Učiteljska imenovanja.** Na predlog velikega župana v Ljubljani in na temelju čl. 15. in 52. zak. o činov. postavlja g. minister prosvete za stalne učitelje v II. kategoriji 5. stopnje s 60 odst. položajne plače: V Metliki: Adolfa Zajca, učit. abiturienta v Zgornji Šiški; na deški osnovni šoli na Jesenicah: Janka Černuta, učit. abiturijenta v Ljubljani; v Zagorju ob Savi: Antona Šlibarja, učit. abiturijenta v Ljubljani. Za učiteljico ženskih ročnih del na dekliški osnovni šoli v Novem mestu v III. kat. 4. stopnje je imenovana Elizabeta Soklič, bivša učiteljica ženskih ročnih del v Tržiču.

* **Na rednem občnem zboru «Akademskega kluba gradbenikov»** je bil izvoljen sledeči odbor: častni predsednik: g. inž. Jaroslav Foerster; poslovodeči podpredsednik: Umek Anton, cand. ing.; tajnik I.: Janković Nikola, stud. ing.; tajnik II.: Lončar Igor, stud. ing.; blagajnik: Šumer Živko, stud. ing.; gospodar in knjižničar: Viher Lavoslav, cand. ing.; odbornik b. m.: Pardubsky Henrik, stud. ing.; revizorja: g. inž. Ladislav Bevc, Pogačnik Ciril, cand. ing.

* **Desetteden gospodinjski tečaj** priredi v Št. Ilju pri Velenju počenši z dnem 7 maja tamošnji šolski upravitelj g. Stanko Gradišnik.

* **II kongresa drž. nameščencev v Ljubljani.** Naknadno se nam poroča da je kongres državnih nameščencev v Ljubljani pozdravilo tudi zastopstvo starih upokojencev v Mariboru in sicer s sledečo brzojavko: «Obupni stari upokojenci v Mariboru pozdravljamo kongres v živi veri, da bodo njegovi sklepi in delovanje Saveza olajšali našo neznosno bedo. Ker vsled različnih zahtev raznih organizacij in posameznikov narodni poslanci in ministri ne vedo jasno, kaj hočemo in ker nam s poloviČarskimi regulacijami, kakor s septembersko 1924. n' ugodeno, predlagamo in prosimo, da se do dosege našega cilja vsestransko in vedno zahteva le popolno izenačenje vseh starih upokojencev z novimi».

* **Železniškim upokojencem.** Prejeli smo: Vsem železniškim upokojencem je znano, kako vztrajno se bori Društvo žel upokojencev za izenačenje in zboljšanje pokojnin ter drugih pravic svojih članov. Z žalostjo pa je treba ugotoviti, da mnogi člani še za leto 1924. niso poravnali članarine. Ako hoče društvo delati, mora imeti tudi sredstva za to. Vsi, ki članarine še niso poravnali, se pozivajo, da store to čimprej. — Društvo železniških upokojencev.

* **Družba sv. Cirila in Metoda** je prejela od neimenovanega društva v Krškem 500 Din, za katero vsoto se prav iskreno zahvaljuje.

* **Glavni dobitki loterije za dr. J. Razlagov spomenik** so: 1.) 5000 Din, 2.) 4000 Din, 3.) 1000 Din, 4.) 500 Din itd. Srečka stane 5 Din. Žrebanje dne 5. julija 1925. Izid žrebanja se objavi v vseh časopisih. Vseh dobitkov je 300 v skupni vrednosti 15.550 Din.

* **Legitimacije za polovično vožnjo na zagrebški velesejem** se dobe pri Tourist-Office, palača Ljubljanske kreditne banke. 243

* **Proti korpulenci** (debelosti) učinkuje edinole preizkušeno in najnovejše sredstvo Lepoform tablette. Glavna zaloga: Lekarna Bahovec, Ljubljana (in Salus).

* **Šibenik vojnomorniška baza.** Sporazumno z ministrstvom vojske in mornarice je ministrski svet dovolil potrebne kredite, da se čimprej prične z izgradnjo novega dela pristanišča Šibenik-Mandalina. Ta del pristanišča bo služil v prvi vrsti potrebam vojne mornarice in se smatrajo ta dela za prvi začetek bodočega razvoja Šibenika kot vojnomorniške baze.

* **Redka kulturna proslava.** Dne 28. maja se v Novem Sadu na svečan način proslavi petdesetletnica obstoja tamkajšnje srbske višje dekliške šole, ki je vzgojila cele generacije dobrih Srbkinj tostran Save in Donave. Ob enajstih dopoldne se bo vršila v dvorani mestne hiše slavnostna akademija, na kateri bo prof. g. Vanda Stratimirović očrtala zgodovino te šole, zbor učenk pa zapel državno himno in še nekoliko druzih pesmi, opoldne sledi svečan banket, zvečer pa bo na mestnem strelišču velik koncert z igranko.

* **Angleški turisti v Dalmaciji.** Angleški poslanik v Beogradu, sir Alban Young, je zaprosil naše ministrstvo vnanjih zadev, naj bi oblasti skupini angleških znanstvenikov-turistov dovolile prihod v našo državo brez posebnega vizuma. Vlada je prošnji rade volje ugodila. Angleži se izkrcajo v Splitu in obiščejo znamenitejše kraje Dalmacije.

* **Denarna nagrada ameriškim vojakom.** Vlada Zedinjenih držav severne Amerike je sklenila, da nakloni denarno nagrado vsem vojakom, ki so v dobi svetovne vojne služili v ameriški vojski. Naši rojaki, ki so se borili v vrstah ameriške vojske, se naj tozadevno obrnejo na ameriškega vojaškega delegata v Beogradu.

* **Samomor radi nesrečne ljubezni.** Iz Dolnje Lendave nam pišejo: Radi nesrečne ljubezni, ker jo je zapustil fant v blagoslovljenem stanju, je skočila v Muro 20 letna Emilija Kolenc, doma iz kolonije na Benici pri Dolnji Lendavi.

* **Obsojeni vojaki nazarenci.** Štirje vojaki 7. pešpolka v Novem Sadu so dne 9. novembra 1924. odklonili sprejem orožja, češ da so nazarenci. Vojno sodišče v Beogradu je predvčerajšnjim obsodilo vsakega na 9 let in 8 mesecev težke ječe. Kazen bodo obsedeli v mitroviški kaznilnici.

* **Velik vlom v Sromljah.** Neznani zlikovci so vlomili pri trgovcu F. Petanu v Sromljah pri Brežicah ter odnesli blaga v vrednosti 50.000 Din. — Radi ponovnega požara na Oklukovi gori so aretirali nekega Dvoraka, ki ima rad slične stvari odsedeti že precej mesecev.

Iz Ljubljane

u— **Protestno zborovanje proti tržaškemu škandalu.** Rektor ljubljanske univerze, gosp. dr. Hinterlechner, nam sporoča, da ni res, da ni hotel sprejeti deputacije akademikov, ki se je hotela zglasiti pri njem radi postopanja italijanskih oblasti z dr. Vebrom. V tej zadevi se pri rektorju ni prijavila nobena deputacija in rektor o vsej zadevi od strani dijaštva sploh ni bil niti najmanj poučen ali za kaj zaprošen.

u— **«Ljubljana se dekorira!»** je vzkliknil neki gospod, ki je pred Prešernom zagledal belokranjski paviljon, v katerem prodaja pristen Belokranjec srečke za tombolo ki se vrši dne 3. maja v korist zgradbe planinskega doma na Mirni gori v Beli Krajini. «Kje pa je Mirna gora?» je vprašal drug gospod, «bil sem v Beli Krajini ter vprašal za Mirno goro, pa mi nihče ni vedel povedati». Vsem tem in enakim radovednežem enkrat za vselej: Mirni gori se je reklo prej «Friedensberg». Na tej gori stoji cerkev sv Frančiška, zato se gori pravi na kratko tudi: Sv. Frančišek ali pa: St. Franciskoberg. Ali sedaj veste, kje je Mirna gora? Še ne! Pojdite se do Semiča, prve postaje v Beli Krajini. Ko pridete skozi predor, se vam odpre nepopisljiv razgled. Ah krasno! No in od tu greste poldrugo uro po markirani poti ter pridete v vas Planino. Že med potjo, zlasti pa iz vasi se vam smehlja 20 minut oddaljeni vrh s cerkvijo sv. Frančiška, kateri se pridružuje zdaj tudi nova stavba: Planinski dom na Mirni gori. In v korist te stavbe se vrši dne 3. maja — da veste! — velika tombola. Vsi planinci, zlasti pa Ljubljančani, kateri so dobre volje in blagega srca, bodo segali po srečkah.

Razstava vajeniških del v Ljubljani

od 26./IV. do 4./V. 1925.

2227a

Sijajni uspehi dam

v učnem tečaju za izdelovanje damskih klobukov **Alojzije Vivod-Mozetič**, Pred škofijo 21/II. jamčijo in naj Vas navdušijo, da boste imeli tudi Vi popolen uspeh. Prijavite se takoj. Drugi tečaj se prične

5. maja.

u— **Ljubljanske ure** navadno ne teko prav pa če to povemo ali ne. Kajti Ljubljančani se nanje ne zanašajo. Toda tujci in pasažirji se pritožujejo. Zato bi bilo umestno, če bi se enkrat tudi kazalci na frančiškanski cerkvi, koder gre mimo obilo pasantov in potnikov, hitečih na vlak, uravnali tako, da bi kazali prav, ne pa po milem lastnem razpoloženju.

u— **Avtomobilna zveza z Ježico.** Od jutri naprej bo otvorila tvrdka Adamčič vsako nedeljo in praznik popoldne avtomobilni promet z avtobusi iz Ljubljane (od Figovca) do Ježice, Ljubljančanje bodo to uredite v iskreno pozdravili, ker je bila že nujno potrebna. Opozarjamo na današnji inserat.

u— **Dame bo zanimelo** dejstvo, da so imele udeleženke učnega tečaja za izdelavo damskih klobukov in slamnikov popoln uspeh, ki se ga sedaj vesele. Umevno saj bodo lepe vsotice prihranjene in glave bodo ticale vendarle vedno v novih slamnikih in klobukih. Tečaj, ki traja par tednov (dve uri dnevno) se obnovi in prične dne 5. maja v modnem salonu Alojzije Vivod - Mozetič, Pred škofijo 21, II. Dame se vabijo, da se čimprej prijavijo. 247

u— **Akademsko društvo jugoslovenskih tehnikov** priredi v nedeljo, dne 26. aprila cvetlični dan v prid izpopolnitve svoje znanstvene knjižnice. Ker je to edina knjižnica te vrste na ljubljanski univerzi ter jo mora omenjeno društvo vzdrževati brez vsake državne podpore, prosimo cenj. občinstvo, da pripomore v kar največji meri k dobremu uspehu te akcije. — Odbor A. D. J. T. 771

u— **Zeleni travnik v Tivoliju** se bo izpremenil prvega maja v šahovsko polje. Kdo ne bi prihitel na vežbališče «Atena», da si ogleda zanimivo novost.

u— **Udruženje rezervnih oficira i ratnika, pododbor Ljubljana** priredi v pondeljek dne 27. aprila točno ob 20. uri predavanje v dvorani Oficirskega doma (vojašnica Vojvode Mišića, vhod iz Metelkove ulice, pritličje). Predava potpukovnik Vojislav Kostić o temi: «Oficir kao vaspitač i vođja». (Oficir kot vzgojitelj in voditelj). Udeležba za člane častna dolžnost. Gostje dobrodošli. — Uprava pododbora.

u— **Policijske prijave.** Od četrtka na petek so bili prijavljeni policiji samo naslednji slučaji: 1 prestopek kaljenja nočnega miru, 1 popad psa in 3 prestopki cestnega policijskega reda. Aretacija se ni izvršila nobena.

u— **Umrli v Ljubljani.** Zadnji tri dni so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Marija Glavan, posestnica, 54 let. — Frančiška Ižanc, šivilja, 77 let. — Janez Škerjanc, posestnik, 74 let. — Vit Kolar, krojaški pomočnik, 17 let.

u— **Truplo utopljenca v Gruberjevem kanalu.** Včeraj ob 11. uri dopoldne so opazili delavci, ki so zaposleni pri zatvornici v Gruberjevem kanalu, v vodi moško truplo ki so je takoj potegnili na breg. Poklicani policijski zdravnik dr. Avramović je ugotovil, da je moralo truplo ležati že okrog pol meseca v vodi, ker je bilo že močno razjedeno. Pozneje se je dognalo, da je utopljenec bivši hlapec posestnika Antona Hrena na Verdu pri Vrhniki, 29-letni Miha Debernardi iz Pirana v Istri, ki je dne 7. aprila pri napajanju konj po nesreči padel v vodo in utonil. Truplo utopljenca je bilo prepeljano popoldne v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

u— **V društvu «Soča»** se vrši danes v soboto v salonu pri «Levu» 20. in zadnje predavanje v tej sezoni. Ta večer predava univ. prof. g. dr. Aleksander Bilimović in sicer prvič v našem društvu o narodnem gospodarstvu o temi: «Papirnat denar» Na to zelo aktualno in veleinteresantno predavanje opozarjamo vse člane in prijatelje društva, da se ga v obilnem številu udeleže. Po predavanju prosta zabava z godbo in petjem. Začetek točno ob pol 21. uri zvečer. Vstop vsem prost.

Iz Maribora

a— **Žalno zborovanje ob petletnici žrtev na Zaloški cesti v Ljubljani** so priredili sinoči ob 18. uri mariborski socijalisti na vrtu Gambrinove dvorane, kjer se je zbralo do 150 ljudi. Zborovanje je otvoril obč. svetnik g. Petejan, nakar je poročal urednik g. Eržen o krvavih dogodkih na Zaloški cesti, kjer so padle pred petimi leti pod ministrovanjem dr. Korošca ob priliki železničarskega štrajka nedolžne žrtve. Takrat je po mnenju govornika pričela v Jugoslaviji reakcija s klerikalno vlado. Nato je g. Eržen razmotrival senčne strani poslednjih skupščinih predloženih zakonov s posebnim ozirom na delavstvo. Očital je vladi, da meče milijone za gradnjo cerkva, med tem ko za brezposelne nima denarja. Za tem je govoril še obč. svetnik g. Oblak. Policija je močno zastražila ulice okrog Gambrina. Zborovanje se je izvršilo v popolnem miru in redu, ker je bila radi slabega vremena tudi udeležba manjša.

a— **Mariborsko podporno društvo za odpuščene kaznjence** je imelo pred nekaj dnevi v kaznilniški konferenčni sobi letni občni zbor. Bil je precej dobro obiskan in so se ga udeležili zlasti paznik - člani v velikem številu. Mestno občino je zastopal magistratni tajnik g. Rodošek. Društvo skuša olajšati bedo podpore vrednih odpuščenih kaznjencev, dokler ne dobijo poštenega dela, s podporami v denarju in s posredovanjem služb. Pri nadomestnih volitvah so bili izvoljeni: za načelnika vodja kaznilnice g. okraj. sodnik Vrabl, za tajnika g. preglednik Jakac in za odbornika g. kaznilniški nadučitelj Cizelj.

a— **Novinarski vestnik** beleži, da je gosp. Franjo Pirc izstopil iz Marib. novinarskega kluba in s tem tudi Jugoslovenskega novinarskega udruženja.

a— **Zborovanje vseh mariborskih nacijonalnih in kulturnih društev** se je vršilo sinoči. Zastopniki 25 društev so sprejeli z ogorčenjem protestno spomenico o postopanju laških oblastev napram univerzitetnemu profesorju dr. Vebru ter so to spomenico poslali notranjemu ministrstvu.

a— **Predavanje o češkem slikarstvu,** ki ga je priredila Ljudska univerza v Mariboru v četrtek zvečer, je bilo mnogo bolje obiskano nego prvi del predavanja g. Mesesnela o češkem stavbarstvu in kiparstvu. G. predavatelj je na zanimiv način in pregledno očrtal razvoj češkega slikarstva od prvih početkov do 19. stoletja. Njemu in Ljudski univerzi so za lepo predavanje, pojasnjeno s skioptičnimi slikami vsi slušatelji zelo hvaležni. — V nedeljo zvečer bo v Ljudski univerzi večer češke glasbe s sodelovanjem opernih pevcev in pevk.

a— **Ugodna prilika.** Da se odpomore vsaj deloma pereči stanovanjski bedi, oziroma, da se da dober vzgled, bo pričel zidati «Dom ubogih» enodružinsko hišo s 4 sobami in pritiklinami. Ta hiša bo prvi dobitek loterije, katero priredi «Dom ubogih». Drugi dobitek bo pohištvo za 2 sobi in kuhinjo, tretji pa stavbišče od 1000 kvadratnih metrov, vse v Mariboru. Srečke stanejo 50 Din. Da se omogoči nakup tudi revnejšim slojem, se dovoli izplačevanje kupnine v obrokih ven dar mora biti kupnina 2 dni pred žrebanjem popolnoma izplačana. Srečke, ki niso do tega termina izplačane, ne igrajo in zapadejo v prid «Doma ubogih». Žrebanje se vrši dne 10. junija 1925. Ker je zanimanje — posebno v delavskih krogih — zelo veliko, svetujemo, naj nikdo te ugodne prilike ne zamudi. Srečke se dobe v Mariboru v pisarni «Doma ubogih», Rotovški trg 1 ter v vseh mariborskih trafikah. Srečke se pošiljejo na zahtevo tudi izven Maribora.

Iz Trbovelj

t— *Narodni poslanec dr. Pivko v Trbovljah.* V nedeljo 26. t. m. ob pol 10. dopoldne bi se imel vršiti širši sestanek krajevne organizacije SDS, na katerega bi imeli dostop tudi somišljeniki, v gostilniških prostorih ge. Fortejeve na Vodah. Poročal bi narodni poslanec dr. Pivko o političnem položaju. Ta sestanek pa je, žal, odpadel zaradi kongresa rudniških nameščencev in se bo vršil pozneje enkrat.

t— *Zenitistični večer,* katerega je ljubljanska publika zelo simpatično pozdravila, kar je razvidno iz časopisnih poročil, se bo vršil danes ob 8. zvečer v dvorani pri Forteju. Na ta večer, na katerem bo imelo naše občinstvo priliko osebno spoznati zastopnika zenitističnega pokreta na Balkanu, katerega sotrudniki so umetniki skoraj vseh narodnosti v Evropi, opozarjamo vse Trboveljčane, da jim ne bo pozneje žal zaradi morebitne odsotnosti. Mladi pesnik Branko Ve Poljanski bo natančno razložil pomen zenitizma ter bo tudi plastično podkrepil svoja izvajanja z recitacijo zenitističnih pesmi, ki vplivajo prav efektno.

t— *Podružnica Jugosl. Matice* v Trbovljah naznanja, da se bo v času od 25. t. m. do 15. maja t. l. pobirala članarina z l. 1925.

t— *Vajeniške razstave v Ljubljani,* katere otvoritev je jutri 26. t. m., se bo udeležilo blizu 100 vajencev z učiteljstvom obrtnonadaljevalne šole na Vodah, katero vodi g. Velkaverh. Kot oficijelni zastopnik pa se bo udeležil razstave obenem z vajenci in učiteljstvom agilni g. Miloš Rozin, ki je predsednik tukajšnjega obrtnega društva. Vsa družba se bo zbrala jutri ob 7. zjutraj pred šolo na Vodah, od koder bo odkorakala z zastavo na čelu na kolodvor. Pripominjamo, da imajo trboveljski vajenci na razstavi svoj poseben oddelek, ki je zelo zanimiv. Vidi se, da se naše obrtništvo prav pohvalno giblje.

Iz Primorja

* *Za pravice materinega jezika.* Poslanec Besednjak je vložil na ministra prosvete v Rimu trinajst interpelacij, v katerih zahteva pojasnila, zakaj ne vživa deca v istrskih občinah pouka v materinem jeziku. Posamezne interpelacije se tičejo naslednjih občin: Kringi pri Tinjanu, Pazinski Novaki, Mačibobi-Karojba, Beram, Sv. Peter v Šumi, Trviž, Baderna, Sv. Lovreč Pazenatiški, Žbandaj, Tinjan, Motovunski Novaki, Ustrin in Belaja. V naštetih občinah se ne poučuje naš jezik niti v dodatnih urah.

* *Požari.* V Šempasu pri Gorici je v noči od velikonočnega ponedeljka na torek zgorelo štirim posestnikom več gospodarskih poslopij. Živino so pogorelci rešili, vendar trpe občutno škodo. — V noči od nedelje na velikonočni ponedeljek je zgorel v Reki pri Cerknem hlev pri hiši g. Podreke. Le hrabrim domačinom gre hvala, da se požar ni razširil na poslopja v sosedstvu.

* *Občinske volitve v Solkanu.* Po pripravah, katere vrši solkanski občinski komisar, se da soditi, da se bliža čas volitev. Komisar se s svoje strani tudi pripravlja na ta dogodek in ustanavlja nekako gospodarsko stranko, pri kateri so udeleženi tudi fašisti. Bomo videli, kakšen kruh bo iz te moke.

* *Idriji ponuja električni tok* družba, ki ima svojo centralo v Poljanski dolini. Tozadevne ponudbe so prejeli: idrijska mestna občina, rudniško ravnateljstvo in spodnjeidrijska občina. Gre samo še za dovoljenje napeljave elektrike iz Jugoslavije, kar je po trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in Italijo menda že dovoljeno.

* *Olajšanje dovoljenj za prireditve.* Videmski prefekt Ricci je poslal podrejenim oblastvom odlok, glasom katerega so upravičena dajati dovoljenja za prireditve veselic krajevna oblastva, t. j. občina, odnosno župan in pa orožniška postaja. Tozadevne vloge je treba sedaj naslavljati na županstvo, smo prošnje za prireditve v gostilnah in prostorih, kjer se toči pijača, bo še zanaprej izdajala pristojna podprefektura.

* *Samomor v goriškem ljudskem vrtu.* Na klopici v goriškem ljudskem vrtu se je ustrelil 35letni občinski svetovalec, član goriške fašistovske organizacije in častnik narodne milice Aleksander Belluzzi. Samomorilec se je naselil v Gorici šele po vojni. Kaj ga je gnalo v tragično smrt, ni znano.

* *Občinske volitve v Trnovem pri Kobaridu* so prinesle listi domačinov-Slovencev popolno zmago. Fašisti, ki so dolgo hodili okolu omahljivcev, so pogoreli in ostali z dolgimi nosovi.

* *Neobičajne smrti* je umrl hlapec Gantar, uslužben pri idrijski posestnici Ani Gruden v Jel. Vrhu. Šel je po seno za živinsko krmo na senik, po neprevidnosti pa je padel v lijak za seno in obležal v njem mrtev. Našli so ga šele nekaj ur potem ko je izdihnil.

* *Koze v Idriji.* Zadnje čase so se pojavile v Idriji koze. Dosedanji slučaji so lahkega značaja, vendar je svetoval ljudem previdnost, da se bolezen ne razpase.

* *Smrtna kosa.* Umrl je v Gorici trgovec s čevlji Fran Žigon. Pokopali so ga v torek 21. aprila.

Van Kaster kakao

Uboj z veslom

Na obali reke Dobre v Hrvatski se je pred časom odigrala krvava drama. Kmeta Tomo Grčič in Tomo Knezac sta se sprla radi zemljišča. Tomo Grčić ni dovolil Knezu hoditi čez svoj svet.

Neke temne noči se je Knezac prineljal čez Dobro. Privezal je čoln k obali, veslo pa je vzel s seboj na rame ter krenil proti domu. Bil je dobre volje in je žvižgal in pel. Kakor ponavadi, se je napotil tudi takrat preko zemljišča Tome Grčića. Ko sta Grčić in njegova žena videla, da obsovraženi Knezac zopet gre čez njun svet, sta počakala, da je prišel do hiše. Tam je skočil na svojega sovražnika Grčeč z metlo. Knezac je videl, da gre zares, in se je branil z veslom. Grčeč je naposled segel po sekiri. Da se ubrani pred njim, je Knezac zamahnil z veslom dvakrat po njem ter ga treščil na zemljo, kjer je obležal nasprotnik mrtev. Knezac je nato odšel domov.

Grčićeva žena je prijavila dogodek orožnikom, ki so uklenili ubijalca ter ga odpeljali v ječo. Te dni se je vršil pred zagrebškim senatom epilog te krvave kmečke tragedije. Knezac se je moral zagovarjati radi zločina uboja. Grčićeva žena pa je pričala zoper njega. Glasom njenih izpovedi se je drama odigrala ponoči ko ni bilo videti niti roke pred obrazom. Knezac in Grčić sta se bila v temi; če je imel Grčić v roki metlo ali sekiro, tega vdova ni mogla povedati. Kar pa je pri tem najbolj žalostno, je to, da je žena tudi sama pomagala biti po možu, ki je obležal na tleh, ker ga je imela za nasprotnika. Razprava je končala z razsodbo, glasom katere mora Knezac v zapor za štiri leta.

Špijonska afera v Subotici

Subotiška policija je odkrila te dni obsežno špijonažo, ki se je vršila v korist Madžarske. V afero sta zapleteni tudi dve ženski, vodja pa je bil kapetan Rudolf Eger, šef madžarske poročevalske službe v Segedinu. Prvi dan so bili aretirani Lazar Krnajski, Etelka Keller in Ida Sloboda, vsi iz Subotice, kasneje pa še dva moška. Etelka Keller, stara 25 let, katere stariši žive v Kelebiji, se je redno vozila iz Subotice na Madžarsko k svojim starišem, kjer je oddajala časopise in razne dokumente nekemu madžarskemu oficirju. Potom nje so bili v zvezi z madžarskimi špijonažnimi oficirji tudi vsi ostali aretiranci. Eden izmed njih je bil nedavno v naši vojski služil v Sarajevu, kjer je skušal dobiti v roke zlasti razne zaupne listine, kar pa se mu ni posrečilo. Ida Sloboda pa je skrbela za nove agente, ker Madžari z dosedanjimi niso bili zadovoljni. Stari so zahtevali namreč vedno večje denarne vsote za nagrado, ki so se morale izplačevati v naprej. Madžari so bili sicer veliki v obljubah, pri izplačevanju nagrad pa zelo skopi in trdi. Ida Sloboda je končno našla Lazarja Krnajskega, ki je bil v Subotici zaposlen v neki tvornici za skladiščnika. Priporočila ga je Madžarom, nakar je ta takoj stopil v njihovo službo. Etelka Keller mu je takoj prvi dan izročila cenik za razne dokumente, ki bi se poslali na Madžarsko, pričenši od najbolj talnih načrtov, na do navadnih vojaških listov, za katere se je plačevala najslabša nagrada.

Vsi vohuni so bili izročeni okrožnemu sodišču v Subotici. Preiskava se še nadaljuje in je pričakovati še novih aretacij.

Poslano

Podpisani Jurij Rožič posestnik v Dražmirju izjavljam, da ne jamčim za dolgove, ki bi jih napravil moj sin Franc Rožič.

JURIJ ROŽIČ, oče.

Izjava

Podpisani izjavljam, da preklicujem in obžalujem vse, kar sem žaljivega izustil v Vevčah napram odboru udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot podružnica v Ljubljani, zlasti pa kar sem žaljivega govoril zoper tč. predsednika tov. Jerneja Bajželja, ker je bilo vse neresnično in neutemeljeno. Zahvaljujem se, da so odstopili od kazenskega postopanja.

Ljubljana, dne 18. aprila 1925.

Franc Kopeč l. r.
voini invalid

Iz življenja in sveta

Doživljaji lovca na morske pse

Kapitan Charles Thompson iz Miamija na Floridi, ki ga je pred kratkim razdejal tornado, je v svojem življenju ubil nad 10.000 morskih psov, to strašno morsko zver, ki jo nazivljajo tudi morsko hijeno. Vendar priznava ta drzni lovec, da se še sedaj strašno boji teh groznih živali. Njegov strah je umeven, ako pomislimo, da ima kapitan na levi rami globoke brazgotine, ki jih je zadobil v boju z morskim psom.

«L. 1908.» tako pripoveduje Thompson, «sem lepega dne v avgustu kazal svojim mornarjem, kako naj harpunirajo morske pse. Posrečilo se mi je, da sem privabil prav veliko zver tik pred čoln. Z vso silo sem zagnal harpuno proti njej. Nekdo pa je v čolnu prevrnil posodo z oljem. Zdrsnilo mi je, in ker sem stal ob robu čolna, sem padel na glavo v vodo. Seveda sem zgrešil soma. Z vsemi silami sem plaval proti čolnu, toda strašna riba je bila že pri meni. Videl sem umazano-zelenkasto telo bestije nad seboj. V istem trenutku sem tudi čutil, da je zasadila svoje strašne, ostre zobe v mojo ramo. Vsakdo v čolnu je bil prepričan, da sem izgubljen. Vendar sem imel srečo. Prijatelji so me potegnili na varno, čeprav v zadnjem trenutku. Komaj je bilo moje telo nad površino vode, že je bil morski pes zopet pod menoj. Smrtni strah se me je lotil in čutil sem tudi hude bolečine v ramenih. Vendar sem pograbil harpuno in jo porinil somu globoko v telo. Potem sem se onesvestil. Trajalo je več mesecev, da so se strašne rane, ki mi jih je prizadejala pošast, popolnoma zacelile.»

S 16 leti je imel Thompson svoj prvi doživljaj z morskimi psi. S svojima dvema bratoma se je peljal na ribji lov in bil že več milj oddaljen od svetilnika, kjer je bil njegov oče čuvaj. Fantje so ujeli precej velikih rib. Nenadoma je nastal vihar, ki je prevrnil čoln, vendar se je hitro polegel. Vsi trije so plavali z ujetimi ribami po odprtem morju. V par minutah je že začelo mrgoleti morskih somov okrog prevrnjene ladjice. Znano je, da je nekaj krajev na svetu, kjer naravnost mrgoli teh groznih živali. Taka točka je obala Floride, potem Rdeče morje, posebno pri Adenu, Singapur, južni konec otoka Formose in pri nekaterih otokih v Tihem oceanu. Zveri so najprej planile na ribe in jih pogoltnile. To je trem mladeničem rešilo življenje, ker so se mogli medtem hitro rešiti na prevrnjeni čolnič, na katerega so se vsedli. Sedem ur so tako v pravem pomenu besede jezdili po vodi, iz katerega je štrlelo na stotine znanih črnih trioglatih hrbtnih plavut morskih psov. Končno je zapazil oče sinove na odprtem morju in jih rešil.

Thompson pravi, da so samci med morskimi psi najstrašnejši in najnevarnejši sovražniki, s katerimi se ne more meriti v vodi ne človek, ne žival. «Absolutno nemogoče je,» pravi kapitan, «ubiti takega soma v vodi z nožem, kakor nekateri trde. Brez drugega pa priznavam, da je mogoče usmrtiti samico z nožem. Samice se namreč kretajo počasi, nimajo tako strašnega zobovja kot samci in se večinoma nahajajo globoko v morju. Na raznih krajih sveta uprizarjajo ljudje, zlasti Malajci, pred čudečimi se potniki boj z morskim psom. Toda tu gre vedno le za malo nevarni boj s samico. Nobeden teh vodnih junakov si ne bi upal naskočiti samca z nožem. Na mestu bi ga pošast raztrgala in pogoltnila.»

Iz treh vzrokov, pravi Thompson, je samec tako strašno nevaren. Najprej je izredno gibčna in hitra žival. Potem ima strašno orožje: zobovje, tri vrste ostrih in koničastih zob, ki zmorejo vse, ker ima morski pes naravnost neverjetno moč v svojih čeljustih. Tako nam n. pr. nikakor ni mogoče razbiti črepinje velike želve s sekiro. Za morskega psa pa je to malenkost, in želve so mu naravnost slaščica. Kapitan Thompson je večkrat opazoval, da je som gladko pregriznil črepinjo velike želve. Z lahkoto pregrizne ta pošast več centimetrov debelo hrastovo desko, celo še v smrtnem boju, ko njegove moči pojemajo.

Najhuiše pri morskem psu pa je, kar navaja Thompson kot tretji vzrok, zakaj je ta morska zver tako strašno nevarna, da namreč čuti kri več milj daleč v vodi. Kapitan ne more z gotovostjo povedati, kako to, da ima som ta čut. Napravil pa je poskuse, ki so potrdili njegovo teorijo. Tako se je odpeljal Thompson z dvema čolnoma v precej močni struji Zalivnega toka pri Floridi več milj daleč na odprto morje. Čolna sta bila več kilometrov oddaljena drug od drugega. Iz enega čolna so vrgli mornarji meso v vodo. Takoj so bili morski psi tu. Posrečilo se je raniti nekaj teh pošasti s harpuno, tako da se je rana dobro poznala. Takoj potem so vrgli na dano znamenje iz drugega čolna krvave kokoši v morje. V par minutah je okrog drugega čolna mrgolelo črnih plavut. Dobro se je videlo, da so bili med temi morskimi psi tudi taki, ki so bili par minut poprej zaznamovani s harpunami pri prvem čolnu.

Leta 1912. je ujel kapitan Thompson svojega največjega morskega psa. Tehtal je nad 40 000 funtov, to je približno 22 ton. Dolg je bil skoraj 15 metrov. Bil je naj eden največjih, ki so jih kdaj ujeli. Dasi je bila pošast hudo ranjena, je vendar vlekla čoln s harpuno, ki je tičala v njegovem hrbtu, celih 39 ur za seboj, dokler ni žival izkrvavela. Tega morskega psa so kasneje nagačili in se še danes nahaja v nekem muzeju v Zedinjenih državah.

Dohodarina vlomilcev

Kaj pa je to? Seveda zopet nekaj amerikanskega. Ali pa je tudi vse res, kar pišejo listi o tej stvari, je drugo vprašanje. Odgovornost za resničnost prepuščamo Američanom.

V Zedinjenih državah torej, uradno pozivljajo davkarije vlomilce, tihotapce alkohola in druge, ki so prišli na nedovoljen način do bogatstva, naj navedejo svoje dohodke, da morejo zadostiti svoji državljanski dolžnosti in plačevati dohodarino. Zagotavlja se jim najstrožja molčečnost o vseh podatkih, ki jih navedejo davkarijam.

Voditeljica davkarije v Chicagu, Mabel Reinecke, izjavlja, kakor piše «New-York Herald», da je postal ta poziv še precej uspešen, in ponovno svečano zatrjuje, da ostanejo vse podrobnosti glede nedovoljenih dohodkov tajne. Tako pripoveduje ta zanimiva gospa, da je neki vlomilec pri fatiranju dohodkov prosil davkarijo, da si sme odtegniti gotov znesek, ker je «pri svojem poslednjem poslu izgubil nekaj dragocenega orodja, vsled česar se bodo za dogleden čas njegovi dohodki zmanjšali.»

Torej čisto po amerikansko, vest in njena vsebina.

Predpisane obleke za birmance

Bližalo se Binkošti in z njimi za otroke veliko veselje, pa tudi razočaranje. Birma je pred durmi. Kateri otrok se je ne veseli? Vsakdo že šteje dneve, kdaj dobi po cerkvenem opravilu od škofa rahel udarec po licu, ki ga pa z veseljem prenese, ker ve, da pride po birmi bogata nagrada za prestani strah. Vsak otrok, pa tudi mnogo staršev se veseli birmanskega darila. Ne tako vedno botri in botrice, ki morajo često globoko poseči v žep, da se postavijo in da zavežejo morebitne zlobne jezike, ki žalibog nikoli ne mirujejo. Otrok je v skrbeh, kako bo z birmo in kaj mu bo boter podaril, staršem pa mnogokrat, zlasti v današnjih hudih časih, povzročalo nemale preglavice in tudi velike skrbi, kako naj oblečejo birmanke, da bo prav in da žep ne bo preveč krvavel.

Pa ti pride te dni linški škofijski ordinariiat in izda črno na belem navodila, v kakšnih oblekah morajo stopiti birmanke pred obličje premilostivega gospoda škofa, da ne bo zamere in pohujšanja. Današnja ženska moda, to je treba res priznati, ima svoje dobre in tudi slabe strani. Dobre zato, ker je precej praktična, slaba pa zato, ker je več ali mani draga, česar si ne more vsakdo «špogati». Moda je zmešala glavice tudi birmankam, ki hočejo biti za ta velik dogodek v svojem, še tako mladem življenju kolikor mogoče lepo napravljene. Neprestano nadlegujejo mamice, naj jim dalo napraviti obleko po najnovejši modi, da se bodo lahko postavile. In marsikatero materino srce, ki se je v svojo hčerko preveč zagledalo, ne štedi z novci, ker hoče, da njenega srčka sovrstnice zavidajo. Saj se, kakor mnogo drugih prilik, tako tudi birma porablja za to, da matere pokažejo svoje hčerke — isto velja tudi za dečke, vendar ne v tolikšni meri — in s tem dokumentirajo, da imajo še nekaj pod palcem in da se zavedajo, kaj so svojemu stanu dolžne. Dostikrat pa se zgodi, da gre le za videz in da poje doma močnik in ričet vsakdanjo pesem. Kaj hočemo, je že tako na svetu!

Da se povrnemo k škofu v Lincu. Ta gospod je torej izdal potom svojega ordinarijata navodila, kako naj bodo birmanke oblečene, da ne bi zbujale pohujšanja in zgražanja v tako svetem kraju, kot je cerkev. Gospod škof pravi v svojem reskriptu, da je jela postajati ženska moda zadnje čase naravnost nesramna in da obleka danes bolj odkriva kot prikriva. Ta moda da se je začela širiti že tudi na deklice, ki hodijo še v ljudsko šolo. Zato odreja škofijski ordinarijat na Gornjem Avstrijskem, da se morajo botri in botrice ali njihovi namestniki, oziroma namestnice obvezati, da bodo prišle birmanke v njihovem spremstvu v cerkev v popolnoma dostojni obleki.

V smislu škofove okrožnice so nedopustna oblačila iz prozornega ali prosojnega blada in tkanine, ki ne pokrivajo dovolj rok in ramen. Zgornji del roke mora biti popolnoma zakrit, vsaj do komolca. Ni dovoljen preglobok izrezek, tako da se vidijo pleča in nedrije. Obleke birmank morajo segati najmanj do kolen. Pa ne samo birmanke, tudi botrice morajo biti dostojno oblečene. Kar velja za dolžino, izrezke in tako dalje pri birmankah, se nanaša tudi na botre. Ako otroci ali botre ne bodo po škofovi želji oblečene, bo šel premilostljivi mimo njih in ne bo podelil nestrpno čakajočim otrokom zakramenta sv. birme. Razen tega jih bo dal, če treba, tudi s silo odstraniti iz cerkve.

Botrice in birmanke in predvsem p. n. starši, ako mislite poslati svoje deklice k birmi v Linc, pozor, da ne bo sitnosti!

Papežev zob

Papež Pij X., ki je umrl v začetku svetovne vojne, je bil, predno je postal papež v Rimu, kardinal v Benetkah. Nekega dne se je razgovarjal z duhovnikom, kateremu je potožil, da ga boli zob, ki se mu maje, a katerega se ne upa sam izdreti. Duhovnik je prosil kardinala, naj odpre usta. Kakor bi trenil, je pograbil klešče in predno se je kardinal zavel, je bil zob že izdrt. Nato ga je pokazal kardinalu s smehom na ustnih. Kardinal je vzel zob ter ga poklonil svoji služkinji z besedami: «Le shrani ga, morda ti še kdaj prinese srečo».

Služkinja je bila pobožna ženska in je poslušala cerkvenega dostojanstvenika. Spravila je zob v denarnico ter ga je neprestano nosila s seboj. Kmalu nato je bil kardinal v Vatikanu izvoljen za papeža. Ko je umrl, je zaključila sv. Stolica v Rimu, da se morajo zbrati vsi predmeti, ki spominjajo na pokojnika. Med temi predmeti je seveda prišel v poštev tudi papežev zob, katerega je služkinja naznanila. Zbiralci spominov na papeža so zob odkupili za znatno vsoto. Tako seje uresničilo kardinalovo prorokovanje, da bo njegov zob še mogoče pomagal lastniku do sreče.

× *Prve avstrijske šilinške znamke.* S 1. junijem, ob 75. obletnici uvedbe pisemskih znamk v Avstriji, pridejo v promet prve znamke, glaseče se na novo avstrijsko valuto šiling in groše. Vsega skupaj se pripravlja 34 vrst znamk v različni vrednosti od enega do 80 grošev in po eden in dva šilinga.

× *Poglavar Mirditov umrl.* V Skadru je umrl te dni po kratki bolezni v starosti 60 let Marka Gjoni, poglavar albanskega plemena Mirditov, ki so znani po svoji nemirnosti in bojevitosti. Če pravimo, da je eno ali drugo albansko pleme nemirno in bojevito, hočemo s tem pravilno označiti pravega Albanca, s čemer je vse povedano. Ta mož je bil potomec stare dinastije Gjonijev, ki je stoletja ohranila dostojanstvo takozvanega kapetana Mirditov. To albansko pleme je imelo pod svojim kapetanom že pod turškim gospodstvom obširno avtonomijo. Poslednji še v resnici vladajoči mirditski kapetan je bil Prenk Dib Doda, ki je bil leta 1920. umorjen.

× *Velik požar v Mehiki.* V torek je izbruhnil v Cananei v Mehiki velik požar, ki je upepelil velik del mesta. V plamenih je poginilo četvero oseb. Vsled katastrofe je nad 2000 ljudi brez strehe. Škodo cenijo na četrt milijona dolarjev.

× *Angleško brodovje v albanskih vodah.* Prihodnje dni pride v albansko vodovje ena križarka angleškega sredozemskega brodovja in ostane ondi delj časa.

Cenj. drž. nameščencem

povrnem potne stroške pri nakupu ene obleke, ali pa dam blago v vrednosti potnih stroškov. 98-a

Drago Schwab, Ljubljana.

Alkohol in zločini

(Opazovanja iz mariborske kaznilnice iz l. 1924).

Maribor, v aprilu.

Kriminalisti in kaznilniški uradniki so si popolnoma na jasnem, da je pijančevanje glavni vzrok postanka zločinov, na jasnem so si pa o tem menda tudi vsi tisti, ki so le količkaj razmišljali o tem žalostnem problemu. Sicer med nezmernostjo v pijači in kriminaliteto ne obstoja brezpogojna vzročna zveza, vendar ima kriminalno pravosodje nešteto dokazov, da število zločinov in zločincev raste z nezmernostjo in z večjim številom pijancev, da torej alkoholizem skriva v sebi velike nevarnosti za človeško družbo, vsled česar ga je treba z vsemi sredstvi pobijati. Iz tega vidika se je tudi pri nas začelo pretresati vprašanje alkoholizma in boja proti alkoholu, toda žal šele pred nekaj leti, dočim je to vprašanje pri naprednejših, kulturnejših narodih že davno na dnevnem redu. Vsled tega sem mnenja, da se vprašanje alkoholizma zlasti z ozirom na zločin ne sme nikdar pustiti iz vida, ampak ga je treba posebno v Sloveniji, kjer je pijančevanje v naši državi razmeroma še najbolj razvito, vedno in vedno kot «ceterum censeo» povdarjati in ob vsaki priliki poslušati, da se tudi pri nas vsaj nekaj stori glede tega važnega socijalnega vprašanja.

Sedanji načelnik oddelka za kaznilnice v ministrstvu pravde dr. Milan Kostić je kot bivši ravnatelj kaznilnice v Mitrovici skozi več let zbiral podatke o alkoholu in zločinu, nakar je l. 1914. izdal 242 strani obsegajočo knjigo: »Alkohol, kriminalitet i pravo.» V tej knjigi je vsestransko in izčrpno analiziral vpliv alkohola na zločin in na človeško družbo sploh. Na njegovo inicijativo se v vseh kaznilnicah in jetnišnicah sestavljajo letne statistike o alkoholu in zločinu. Evo nekaj teh podatkov iz mariborske kaznilnice za leto 1924.

V kaznilnico je bilo dovedenih 219 obsojencev, ki so izvršili 245 zločinov, in sicer: 6 umorov, 15 ubojev, 27 težkih telesnih poškodb, 12 posilstev oz. oskrumb, 12 ropov, 110 tatvin oz. poneverb, 11 goljufij, 2 požiga, 5 vojaških, 5 političnih in 6 ostalih zločinov. Število zločinov nadkriljuje število zločincev, ker je bilo 26 takih, ki so storili po 2 ali več zločinov.

Ob izvršitvi zločina ali zločinov je bilo 136 obsojencev treznih, 83 pa pijanih. Od teh je bilo 37 notoričnih in 46 slučajnih pijancev, kateri so v pijanem stanju izvršili 48 krvavih zločinov, 29 iz koristoljubja in 10 drugih zločinov.

Po sodnih okrožjih so bili pijani od:

	žganja	vina	piva	jabolčnika	skupaj
1.) Ljubljana .	5	9	1	—	15
2.) Maribor .	2	28	—	—	30
3.) Celje . .	1	18	—	1	20
4.) Novo mesto . . .	2	4	—	—	6
5.) Izven Slovenije .	—	11	1	—	12
Skupaj .	10	70	2	1	83

Največ gojencev je torej bilo pijanih od vina, kar je popolnoma razumljivo, ker se pri nas pridela največ vina in ker vlada pri nas splošno prepričanje, da se mora vsako veselo in žalostno priliko zaliti z vinom. Vendar se tudi žganje precej pije v Ljubljani in v Novem mestu. Tam je bila ena tretjina obsojencev ob izvršitvi zločina pijana od žganja, dočim je v Mariboru in v Celju le ena petnajstinka, ozir. ena dvajsetinka. Razmeroma največ pijanih je pa bilo iz Maribora in Celja, ker mariborska kaznilnica sprejema iz Maribora in Celja kaznjence že z 10 meseci kazni, iz Ljubljane in Novega mesta pa šele z ena in pol, oziroma z 2 leti kazni.

Po dnevih v tednu se je izvršilo največ zločinov ob nedeljah in praznikih in sicer trikrat več kot na posamezne delavne dneve. Od 82 krvavih zločinov odpade na nedelje in praznike 37, torej 45 odstotkov, ki so se izvršili večinoma v gostilnah ali bližu njih.

Interesantno je, da največ zločinov v pijanosti izvršijo samci; oženjeni že manje, ker jih pred tem čuvajo njihove družice, najmanj pa vdovci, ki se očividno posvečajo bolj skrbi in vzgoji svojih osirotelih otrok.

Po veri je v minulem letu došlo v mariborsko kaznilnico: 200 katolikov, 9 protestantov in 10 muslimanov. Ob izvršitvi zločina je od teh bilo pijanih: 80 katolikov, 2 protestanta in 1 musliman. Sorazmerno je torej svoj zločin izvršilo v pijanosti največ katolikov, kar dokazuje tudi vsakoletna naša statistika. Redek je slučaj, da se kak musliman opijani. Vzrok je ta, ker muslimanom vera zabranjuje vsako uživanje alkohola, a se tudi v splošnem bolj držijo naukov svoje vere nego kristjani.

Po poklicu je bilo med novodošlimi kaznjenci: 5 uradnikov, 4 trgovci, 74 rokodelcev, 75 delavcev, 57 poljedelcev in 4 ostali. Pijanih ob izvršitvi zločina pa je bilo: 31 rokodelcev, 26 delavcev in 26 poljedelcev, trgovec in uradnik pa nobeden. Vsakoletna statistika sploh ugotavlja, da ljudje z večjo izobrazbo skoraj nikdar ne izvršijo zločina v pijanem stanju, ampak vedno le v treznem stanju.

Novodošli kaznjenci so bili po starosti:

od 14—21 let	41
od 21—30 »	106
od 30—40 »	37
od 40—60 »	30
čez 60 let	5
Skupaj	219

Največ kaznjencev prihaja v kaznilnico v starosti od 20—30 let, torej v dobi, ko bi s svojim delom svoji družini in človeški družbi lahko največ koristili.

Lep del kaznjencev se ima za svojo usodo zahvaliti svojim staršem! Od omenjenih 219 kaznjencev je namreč 43 imelo očeta notoričnega pijanca, a 10 tudi mater notorično pijanko. To so reveži, ki jim ni pomoči. V pijanosti so bili spočeti, od pijancev so vzgojeni, pijanost so tudi podedovali, a s pijanostjo menda tudi vse, kar je z njo v zvezi.

Novodošli kaznjenci so razen 5 slučajev dosmrtne kazni — bili obsojeni skupaj na 761 let težke ječe. Prepustili so negotovi usodi 26 preskrbljenih in 1000 nepreskrbljenih otrok.

Prej sem omenil, da je ob izvršitvi zločina bilo pijanih 83 obsojencev. Ako bi pa k tem pijancem prišteli še one, kateri so svoj zločin sicer izvršili v treznem stanju, vendar pa pod indirektnim vplivom alkohola, bi dobili 135 kaznjencev s 57 krvavimi zločini, 76 iz koristoljubja in 15 drugimi zločini. So namreč tudi taki pijanci, ki se pregrešijo soper kazenski zakon skoraj izključno v treznem stanju. To so po večini roparji in tatovi. Ko ti svoj denar lahkomiselno v gostilnah zapravijo, si v treznem stanju na nepošten način poiščejo drugega, da ga potem tudi žrtvujejo svojemu bogu —alkoholu. To ponavljajo tako dolgo, dokler jih roka pravice ne spravi na varno.

Lahko torej rečemo, da sta dve tretjini novih kaznjencev mariborske kaznilnice v letu 1924 bili žrtvi alkohola. Od 219 kaznjencev jih je bilo 135, ki so izvršili zločin posredno ali neposredno pod vplivom alkohola. Kaj bi nam povedale številke, ako alkohola ne bi bilo! Koliko solz bi bilo prihranjenih! Koliko manj bi bilo nesrečnih družin, koliko milijonov bi pribranila država!

J...c.

Anton Čehov:

To je bila ona?

— Pripovedujte nam kaj, Pjotr Ivanovič! — so prosile mladenke.

Polkovnik si je zavihal svoje sive brke, se odkašljal in pričel:

To je bilo leta 1843., ko je stal naš polk pod Čenstohovom. Pripomniti moram, drage moje, da je bila tista zima nenavadno ostra; tako, da so stražam skoro sleherni dan zmrzovali nosovi in snežni viharji so pogosto popolnoma zamedli ceste. Ljut mraz je pričel pritiskati že koncem oktobra in je trajal vse do meseca aprila. V tistih časih seveda nisem bil tak mršav in polomljen dedec kakor sem danes, temveč bil sem vam fant od fare, samo mleko in kri. Oblačil sem se kot gizdalin, razsipal denar na desno in levo in vrtil svoje brke, da mi ni bil kos noben praporščak na svetu. Takrat mi je bilo treba samo malce pomežikniti z očesom, zažvenketati z ostrogami in zavihati brke — in najponosnejše dekle se je spremenilo v poslušno tagnje. In ženâ se mi je hotelo takrat kakor pajku muh; če bi vam, drage gospodične, pričel naštevati vse one Poljakinje in židovke, ki so se mi svoj čas obešale okrog vratu, veruite mi — v matematiki bi zmanjkalo številk . . . Povrh vsega naj še omenim, da sem bil polkovni pobočnik, da sem izvrstno plesal mazurko in bil poročen s krasno ženo — Bog ji daj mir in pokoj. Ne morete si predstavljati, kakšen divjak in baiduk sem bil v tistih časih! Če se je pletla v okraju kakšna ljubavna pustolovščina, če je kdo židu potrgal zalisce ali če je bil žlahčič pretepen na žive in mrtve, so vsi vedeli, da je imel podporočnik Vivertov svoje prste vmes.

Kot adjutant sem moral mnogo jezditi po okraju. Enkrat sem nakupoval oves in seno, drugič sem prodajal židom odslužene konje, naječšče pa sem pod pretvezo službe jezdaril na sestanke z devojkami ali pa k bogatim posestnikom igrat karte . . . Spominjam se, da sem se vozil na Božični večer iz Čenstohova v selo Ševelki, kamor sem moral potovati v neki službeni zadevi. Mraz je pritiskal tako, da so celo konji kašljali, in jaz in moj voznik sva po dveh urah vožnje izgledala kot dva ledena snopa . . . aP mraz bi bil človek še nekako prenesel, toda na polovici pota je začelo še mesti. Bela plan se je vrtela in plesala kot vrag pred jutranjo mašo, veter je stokal, kakor bi mu bili vzeli ženo, cesta je izginila . . . V desetih minutah je voznika, mene in konja na debelo pokrival sneg.

— Vaše blagorodje, zablodila sva — je rekel voznik.

— Vrag te vzemi! Kam pa si gledal, teslo? Zdaj vozi naravnost, bova že naletela na kakšno selo!

Vozila sva se in vozila, naprej in na vse strani, in končno so okrog polnoči obstali naši konji pred posestvom bogatega Poljaka, grofa Bojadlovskega. Poljaki in židje so mi sicer enako zoperni, toda priznati moram, da je žlahta gostoljubno ljudstvo in da ni bolj vročekrvnih žensk kot so Poljakinje . . .

Pustili so naju notri . . . Grof Bojadlovski je bival takrat v Parizu, sprejel naju je njegov upraviteli, Poljak Kazimir Hancinski. Ni minilo pol ure, in sedel sem v stanovanju upravitelja, pogledoval njegovo ženo, pil in igral karte. Ko sem dobil pet zlatnikov in se napil, sem prosil, naj mi pokažejo spalnico. V upraviteljevem stanovanju ni bilo prostora, zato so me peljali v sobo, ki je spadala k grofovemu stanovanju.

— Ali se bojite prikazni? me je vprašal upraviteli, medtem ko me je spremljal v malo sobo, ki je ležala poleg velike prazne dvorane, polne mraza in teme.

— Kaj imate te prikazni? sem vprašal jaz ter poslusal, kako so moje besede in koraki votlo odmevali.

— Ne vem — se je zasmejal Poljak. — Ampak zdi se mi, da je ta prostor kakor nalašč za prikazni in nečiste duhove. —

Bil sem pošteno nadelan in nalezel sem se ga bil kakor goba, toda priznati moram, da me je začel pri teh besedah spreletavati mraz. Prokleto, sto čerkesov mi je ljubših kakor ena sama prikazen! Ampak kaj sem hotel, ni mi preostajalo druzega kot sleči se in leči v posteljo . . . Moja sveča je obsevala stene, ki so bile pokrite s podobami prednikov, samimi strašnimi postavami, s starinskim orožjem, lovskimi rogovi in podobno šaro . . . Bilo je tiho kakor v grobu, le v sosedni dvorani so škrtale miši in pokalo razsušeno pohištvo. Zunaj pa je razsajala peklenska nevihta . . . Veter je bučal svojo pesem, drevje je stokalo in se krivilo; neki vrag tam zunaj, brččas oknica, je škrinala in tolkla ob zunanji okvir okna. Povrhu vsega pa se mi je vrtelo v glavi in z menoj vred je krožil ves svet . . . Ko sem zapiral oči, se mi je zdelo, da je moja postelja plavala po prazni hiši naokrog ter igrala divjo igro z duhovi. Da bi ukrotil svoj strah, sem predvsem upihnil svečo, kajti v praznih sobanah je v svetlobi mnogo strašneje nego v temi . . .

Tri mladenke, ki so poslušale polkovnika, so se stisnile bližje k pripovedovalcu in nepremično strmele vanj.

— Toda čim bolj sem se trudil zaspati — je nadaljeval polkovnik — tem bolj je bežal spanec od mene. Zdaj se mi je zdelo, da lezejo tatovi skozi okno, zdaj zopet sem čul neko šepetanje, potem se je nekdo dotikal moje rame — sploh sem preskusil vse one vražje občutke, ki jih pozna vsakdo, ki se je kdaj nahajal v skraini živčni napetosti. In pomislite, sredi vseobče zmede in strahote sem naenkrat jasno razločil zvok, ki je bil podoben drsanju copat. Prisluškujem — nekdo prihaja k mojim vratom, pokašljuje in jih odpira . . .

— Kdo je tu? — sem vprašal in se dvignil.

— Jaz sem . . . ne boj se! je odgovoril ženski glas.

Stopil sem k durim . . . — Minilo je nekaj sekund in zdaici sem začutil, kako sta mi legli na ramo dve ženski roki, mehki kakor puh.

— Ljubim te . . . Dražji si mi od življenja — je zaneh mehak ženski glas.

Vroč dih mi je zavel v lice . . . Pozabil sem na snežni metež, na duhove, na ves svet in objel z roko njen pas . . . ah, kakšen pas! — Tak stas ustvari priroda samo na posebno naročilo, morda enkrat v desetih letih . . . Vitek, kakor izklesan, vroč in lahen kakor dih dojenčka . . . Nisem se mogel premagati, v krepkem objemu sem jo pritisnil k

Gospodarstvo

Večje povpraševanje na žitnih tržiščih

Na svetovnih žitnih tržiščih je letos izredno valovanje cen. Na prekomorskih žitnih borzah, ki so vodilne za razvijanje svetovnih cen, se položaj teden za tednom spreminja. Enkrat cene močno skačejo, drugič zopet znatno nazadujejo. Kot vzrok v prvem primeru se običajno navajajo večja povpraševanja s strani Evrope in slaba poročila o posevkih, v drugem primeru pa zmanišanje evropskega nakupovanja in ugodna poročila o izgledih žetve.

Poročila iz Amerike so tako različna, da si danes ni mogoče ustvariti približno sliko o tamošnjem stanju mladega žita. Zadnja poročila o razvoju prekomorskih žetev so z edino izjemo Indije zopet vsa neugodna. Jako nezaneslijvo se zdi ameriško uradno poročilo, ki ceni stanje ržene rastline za 0.5 točke ugodnejše kaor lani, dočim taksira stanje pšenice za 14.3 točke slabše. Tako temeljno različni razvoj, ki ga baje kažeta rž in pšenica, vzbuja splošno začudenje. Iz pokrajin La Plata se poroča, da se predvideva žetev pšenice s 5.2 milijona ton napram 6.7 milijona ton v prošlem letu.

V nasprotju s prekomorskimi poročili so vesti o razvoju posevkov v Evropi stalno ugodne. Do pocenitve žit v Evropi pa kljub temu ne pride, ker je bila lanska žetev jako slaba in so v Evropi celo države čisto agrarnega značaja navezane na uvoz, kakor n. pr. Rumunija, ki je dovolila prost uvoz pšenice. Celo v našo kraljevino se uvaža prekomorska pšenica, kar nedvomno ni potrebno. Pšenične zaloge so pri nas kljub precejšnjemu izvozu še vedno zadostne za domačo potrebo do nove žetve. Kakor se zatrjuje s poučene strani, je v Vojvodini razen žitnih spekulantov še mnogo srednjih kmetov, ki čakajo s pšeničnimi zalogami, ker za enkrat ne potrebujejo denarja. Prav obilne zaloge pšenice pri nas seveda niso več, radi česar so cene naši pšenici pri nas dokaj višje kakor inozemski. Ogromne pa so še pri nas zaloge turščice, ki se tudi najživahnejše trguje na naših tržiščih.

V soglasju s čvrstejšo tendenco na prekomorskih borzah so na evropskih tržiščih splošno cene krepkejše, zlasti ker je povpraševanje v zadnjem času stalno precejšnje, dasi promet še ni posebno obilen zaradi nesigurnosti položaja spričo dosedanjih neprestanih valovanj cen.

Svetovna produkcija zlata

V časopisu «Foreign Affairs» priobčuje ameriški finančni pisec Edward Spurr študijo o razvoju svetovne produkcije zlata ter izvaja, da je produkcija zlata dosegla svoj višek že pred nekaj leti. Četudi bi produkcija v naslednjih letih mogoče napredovala, kar pa je zelo neverjetno, bi po naziranju pisca priraščanje produkcije ne moglo vzporedno korakati z večanjem proizvodnje dobrin.

V času od 1894. do 1917. se je na celem svetu produciralo ravno toliko zlata kakor v predhodnih 400 letih. Dočim je celokupna zlata rezerva sveta znašala v 1895. samo vrednost 4 milijarde dolarjev, je v 1916. narasla na okroglo 8 milijard dolarjev, pri čemer je upoštevati, da zlata rezerva znaša približno polovico produkcije.

Dolgo časa so bile Anglija in Zedinjene države naivažnejše producentinje zlata. V l. 1913. je producirala Anglija okrog 63 odst. vsega zlata, Zedinjene države pa 19 odst. V 1923. je produkcija Anglije poskočila na 70 odstotkov, ona Zedinjenih držav pa padla na 14 odst. ter v l. 1924. oslabela dalje na 13.5 odst. (vrednost 52 milijonov dolarjev). V Kanadi v nasprotju z Zedinjenimi državami produkcija narašča. Pred 1913. je znašala kanadska proizvodnja zlata povprečno letno vrednost 1 milijon dolarjev, v l. 1918. je narasla že na 14 milijonov dolarjev in v l. 1924. dalje na okroglo 31.5 milijona dolarjev. Produkcija Avstralije se je dolga leta držala približno na enaki stopinji kakor ona Zedinjenih držav, a izza l. 1914.-15. je začela nazadovati in padla v l. 1924. na 14 milijonov dolarjev. Močno pa se je povečala produkcija zlata v Južni Afriki, ki je l. 1923. dosegla vrednost 205.5 milijona dolarjev in v l. 1924. že 221.39 milijona dolarjev. V Ameriki in Avstraliji na nadaljnje povečanje produkcije ni računati, ker se nova ležišča zlata niso odkrila in jih, kakor je podoba, sploh ni več. Tudi v Angleški Indiji je v l. 1913. s produkcijo 12 milijonov dolarjev dosežen višek; v l. 1923. se je proizvedlo samo še za 8 milijonov dolarjev zlata. Celo južnoafriške obrobne države so najbrže v svoji proizvodnji že prekoračile višek. Povečanje produkcije je pričakovati še samo v Kanadi in Sibiriji, dočim je v Južni Ameriki, ki je l. 1923. proizvedla za 15 milijonov zlata, računati na stalno enako produkcijo.

Zlate zaloge sveta so znašale koncem l. 1923. vrednost okroglo 9.5 milijarde dolarjev in so bile v odstotkih prorazdeljene na važnejše države, kakor sledi: Zedinjene države 50 odst., Anglija 8 odst., Francija 7.5 odst., Argentinija 5 odst., Italija in Holandska po 2 odst. in Nemčija okroglo 1 odst. V primeri s številom prebivalstva je zaloga zlata v Argentiniji s 54 dolarji na eno osebo največja. Potem slede Avstralija z 41, Zedinjene države z 39.7, Švica z 34.6, Kanada s 27.5, Španija s 23.8, Francija s 17.9, Anglija s 16, Švedska z 11, Južna Amerika z 8.7, Japonska z 8.6, Italija s 5.5 in Nemčija z 2 dolarja na eno osebo.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (24. t. m.) Pšenica: baška, 1 vagon 475. Turščica: baška, 11 vagonov 175; baška, Donava, 5 vagonov 187.5; baška, Donava, 35 vagonov 192.5; baška, maj-junij, Donava, 15 vagonov 197.5; baška, 1 vagon 175; baška, Kanal, 5 vagonov 195; sremska, 1 vagon 175; srbijanska, maj-junij, 30 vagonov 175. Moka: baza «0s», 1 vagon 655; «2», 1 vagon 610; «6», 1 vagon 510. Tendenca čvrsta.

Svinjski sejem v Mariboru (24. t. m.) Dogon: 345 svinj, 2 kozi. Povprečne cene so bile: prasci 5 — 7 tednov stari 75 — 105 7 — 9 tednov 125 — 150, 3 — 4 mesecev 225 — 325, 5 — 7 mesecev 450 — 550, 8 do 10 mesecev 720 — 850, 1 leto 1000 — 1200 Din. Kg žive teže 13 — 14, kg mrtve teže 15 — 17.50 Din. Prodanih je bilo 216. Kupčija živahna.

Dunajska borza za kmetijske produkte (23. t. m.) Ker je iz Amerike prispelo poročilo o nadaljnjem skoku tečajev, je tudi dunajsko tržišče prometovalo v nadalje zboljšanem razpoloženju. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg: pšenica: domača 51.50 — 52.50, madžarska s Potisja 54.50 — 55, jugoslovenska 54 — 55, Rosafé 52 — 52.50; rž: domača 49.50 — 51; ječmen: domači 43 — 47; turščica: 27 — 28; oves: 41 — 42.50 šilinga.

Dunajski živinski sejem (23. t. m.) Goveda: dogon 278 glav. Iz Jugoslavije jih je bilo od tega 46 komadov. Cene so poskočile. Notirajo za kg žive teže po kakovosti: voli 1.30 — 1.75, biki 1.05 — 1.45 krave 1.05 — 1.50 in slaba živina 0.65 — 0.95 šilinga. Svinje: dogon 1582 komadov. Cene v glavnem nespremenjene. Notirajo za kg žive teže: debele svinje 1.90 — 2.15 in mesne 1.80 — 2.30 šilinga po kakovosti.

Chicaška žitna borza (23. t. m.) Pšenica: maj 153.50, julij 141.25, september 133.50. Rž: maj 111, julij 110. Tendenca stanovitna. Turščica: maj 110, julij 112 in sed m osmink, september 111.75. Tendenca čvrsta.

= **Zabrana izvoza kron v Češkoslovaški in jugoslovenski izvozniki.** Češkoslovaška vlada je zabranila izvoz češkoslov. kron v države s slabimi valutami in to tudi za jugoslovensko blago, ki se izvozi v Češkoslovaško. S tem so naši izvozniki pri zavarovanju valute postavljeni v težak položaj, zlasti oni, ki so sklenili terminske posle proti češkoslovaškim kronam. Kakor se domneva, da je češkoslovaška vlada izdala to odredbo na predlog tamošnjih bank. Spričo zabrane izvoza kron bodo češkoslovaški uvozniki prisiljeni, blago, dobljeno iz Jugoslavije in naslednstvenih držav, poravnavati v drugih valutah, tako da bodo češkoslovaške banke mnogo zaslužile zaradi velikih napetosti, ki vladajo med denarjem in blagom v Češkoslovaški. Zastopniki beograjske trgovske zbornice so takoj podvzeli korake pri finančnem ministru, da bi se ta naredba češkoslovaške vlade preklicala. Ravnotako so zagrebški denarni zavodi sklenili nasloviti vlogo v enakem smislu na finančno ministrstvo.

= **Vajeniška številka »Obrtnega vestnika«** je izšla te dni z bogato vsebino, ki se nanaša na razstavo vajeniških izdelkov (26. aprila do 4. maja). Vsebina je naslednja: Engelbert Franchetti: Spomin. — Ivan Rebek: Vajencem! — I. Zadravec: Rokodelsko vajeništvo. — Dr. Viktor Murnik: O nečem, kar je po vojni še bolj nego prej potrebno. — Ivan Mohorič: K razstavi vajeniških del. — Dr. Ivan Plesš: Kvalitetno delo kot bojno sredstvo proti konkurenci. — Dr. Josip Pretnar: Mojstrska in šolska vzgoja vajenca. — Prof. M. Presl: Vzgoja obrtniškega naraščaja. — Ravnatelj A. Kosi: Nekoliko besed o obrtnonadaljevalni šoli v Središču ob Dravi ob njeni triletnici. — Razno.

= **Redni občni zbor** bo imela »Tekstilana«, tovarna suknja, d. d. v Kočevju, dne 10. maja ob 10. v prostorih Merkantilne banke v Kočevju, ter Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode, d. d. v Ljubljani, 16. maja ob 15. v veliki posvetovalnici Ljubljanske kreditne banke, v Ljubljani.

= **Preklic sklepa o razdružitvi.** »Triglav« tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku, d. d., ima 9. maja ob pol 10. v društveni pisarni v Šmarci izredni občni zbor, ki ima na dnevnem redu med drugim preklic sklepa zadnjega občnega zbora (20. marca t. l.) o razdružitvi.

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini Ludvika Ileršiča, trgovca v Ljubljani (narok 19. maja ob 10.) in o imovini Rudolfa Anderliča, trgovca v Ormožu. — Poravnava Petra Cepudra, krojaškega mojstra v Ljubljani je sodno odobrena in bo prezadolženec plačal 25 odstotno kvoto. Dalje je potrjena prisilna poravnava, sklenjena med Francetom Klančnikom, posestnikom in trgovcem z lesom v Šmartnem ob Paki in njegovimi upniki za 30 odstotno kvoto. — Ponovni poravnalni narok je določen v poravnalni stvari Armina Ellingerja, trgovca v Mariboru, na dan 27. t. m. ob 11., in v poravnalni stvari Franca Glažerja, posestnika in trgovca z živino v Dragoviču, na dan 30. t. m. ob pol 11.

= **Konkurz** je razglašen o imovini Nike Zipserjeve, trgovke v Želečah (prvi zbor upnikov je 30. t. m. ob 10.) o imovini firme: »Goban«, družba z o. z. trgovina z deželnimi pridelki v Ljubljani (prvi zbor 30. t. m. ob 10.), in o imovini Vinka Hmelaka, trgovca v Mariboru (prvi zbor 27. t. m. ob 10). V konkurzni zadevi zapuščine Štefana Keltnerja, trgovca s črevi v Spodnji Hajdini, se sklicuje zbor upnikov na dan 19. maja ob 10.

= **Prisilna poravnava Svcopče zanatlijske banke, d. d. v likvidaciji v Zagrebu.** Na prošnjo zavoda je otvorjeno poravnalno postopanje. Narok je 11. maja. Banka ponuja iz svoje imovine, ki ji bo preostala po izplačanju raznih upnikov, ki so osigurani na njenih nepremičninah, 36 odstotno kvoto na posamezne terjatve.

= **Komisija za nadzorovanje državnih delavnic vagonov.** V prometnem ministrstvu se je obrazovala strokovna komisija, ki bo vršila stalno nadzorovanje nad državnimi delavnicami za popravljanje vagonov in lokomotiv.

= **Popravilo 3000 pokvarjenih vagonov.** Prometno ministrstvo se je odločilo, da bo dalo popraviti one vagone, ki že več let trohne na progi Vinkovci-Dalj. V celem se na tej progi nahaja okrog 3000 pokvarjenih vagonov. Kolikor bo mogoče, se bodo vagoni popravili v državnih delavnicah in le v primeru nemožnosti se bodo poslali v inozemske tvornice.

= *Vprašanje upostavitve dela v brodski tvornici vagonov.* Kakor poročajo iz Zagreba, se bo delo v tvornici vagonov v Brodu začelo mogoče 1. ali 15. maja, vendar v majhnem obsegu. Pred jesenjo gotovo ne bo večjega dela. Na delo se bodo vzeli v prvi vrsti oni delavci, ki so bili reducirani.

= **Za zgradbo velike tvornice jute na Balkanu.** V rumunskih tekstilnih krogih se v zadnjem času dela resno na tem, da se zgradi na Balkanu velika tvornica jute, kajti baš na Balkanu je potrošnja jutnih produktov, zlasti za ambalažo, zelo velika. Sodeloval bi tudi češkoslovaški in švicarski kapital. Sedež tvornice bo baje v Mladenovcu v Srbiji.

= **Srednjeevropski lesni kartel.** Kakor se poroča z Dunaja, se vrše tam pogajanja za ustanovitev lesnega prodajnega kartela, ki bi obsegal Avstrijo, Rumunijo, Jugoslavijo in Češkoslovaško. Za tak kartel so se že izjavile avstrijske in rumunske lesne tvrdke. Pogajanja se vrše sedaj z jugoslovenskimi, zlasti bosanskimi podjetji. Za kartel se zanimajo tudi slovaške tvrdke.

= **Porast vlog v Avstriji.** Dne 31. marca so znašale vloge pri uradu poštne hranilnice pri 8 dunajskih velebankah, pri 3 dunaj. hranilnicah in pri Dorotheumu 290.4 milijona šilingov napram 280 milijonov dne 28 febr.

= **Dobave.** Odelenje za mornarico v Zemunu sprejema do 5. maja ponudbe glede dobave čevljarskega orodja in materijala. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 11. maja pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave belega kartona; 12. maja pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 380.000 kg pšenične krušne moke (tipa 80%) pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave pleskarskega materijala; 14. maja pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave medene žice in bakrenih cevi; 16. maja pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave osovin. — Predmetni oglasi so v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

= **Nazadovanje avstrijskega indeksa za življenjske potrebščine.** Avstrijski indeks za življenjske potrebščine je v dobi od 14. marca do 15. t. m. nazadoval za 2%.

= **Netočna vest o fuziji na Dunaju.** Z Dunaja se poroča, da je vest o fuziji Wiener Verkehrsbanke z Wiener Bankvereinom neutemeljena.

= **Pred znižanjem obrestne mere v Madžarski.** Iz Budimpešte poročajo, da namerava Madžarska narodna banka znižati uradno bančno rato za 1% na 10%.

= **Povišanje železniških tarif v Rumuniji.** Iz Bukarešte se javlja, da se bodo s 1. majem povišale vse železniške tarife za 30 odstotkov.

= **Podpis češkoslovaško-poljske trgovinske pogodbe.** Iz Varšave poročajo, da je bila v četrtek podpisana trgovinska pogodba med Češkoslovaško in Poljsko.

Kaj nudi ?? 2024a

KOPALIŠČE Pišťany ČESKOSLOVAŠKA

pri protinu, revmi, ishiasu, eksudatih ??

1. Vi ozdravite zanesljivo. Zdravljenje se vam priporoča sedaj spomladi. 2. Dobite že od Kč. 45·— napre izvrstno stanovanje in oskrbo. 3. Uživate poleg tega v prekrasnih zdravilišćnih nasadih na reki Vag s prvovrstnimi koncerti in zabavami. Obveščenja: Zastopstvo skladišta blatnih kocaka i kompresa za kućno lijećenje **L. Schreiber, Zagreb,** Akademički trg 1/II.

Borze

24. aprila.

LJUBLJANA. (Prve številke značijo povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) **Vrednote:** 7% posojilo 60—61.5, Vojna škoda 161—161.5, (161.5), Celjska posojilnica (210), Ljubljanska kreditna 217—0, Merkantilna (110), Praštediona 820—830, Kreditni zavod 190—200, Strojne 0—135, Trbovlje 385—395, Vevče 100—112, Stavbna 265—280. — **Blago:** les: deske monte, 25 mm, fco meja 0—588; hrastovi frizi, 4 do 9 cm, 25 do 60 cm, fco meja 1400—0; smrekovi oziroma jelovi hlodi, od 25 cm premera naprej, fco nakladalna postaja 250—0; jagnetovi hlodi, od 20 cm premera naprej, fco nakl. post., 2 vag. (380); cerovi hlodi, 25 cm fco nakl. post. 4 vag (18); pšenica Rosafé, par. Ljubij. 447—475, avstralska, par. Ljubljana 0—470; otrobi pšenični: debeli, par. Ljubljana 0—225, drobni, v jutnih vrečah, par. Ljubljana 0—190; turščica: zobata, fco bosanska postaja 0—180, medjimurska, par Ljubljana 0—235.

ZAGREB. Promet v bančnih papirjih je bil srednji. — V devizah je bila spočetka tendenca prilično čvrsta, proti koncu sestanka po razgovoru z zunanjimi tržišči pa je oslabela in so tečaji posameznih deviz popustili. Blaga je bilo na tržišču precej. Narodna banka je dajala blago v vseh čekih. Promet je bil prilično živahen, a največji je bil v devizi na Italijo. Notirale so devize: Dunaj 869—889, Berlin 1479.5—1494.5, Bruselj 311.5—316.5, Bukarešta 27.25—29.25, Italija izplačilo 254.8—257.8 ček 254.5—257.5, London izplačilo 298—301, ček 297.875—300.875, Newyork ček 61.8—62.8, Pariz 0—330, Praga 183.8—186.8, ček 183.75—186.75, Švica 1203.6—1213.6, ček 1203—1213; valute: dolar 61.05—62.05, efekti: bančni: Trgo 13—16, Eskomptna 105—105.5, Poljodjelska 17.5—18, Kreditna Zagreb 106—108, Hipo 59—60, Jugo 97—98, Ljubljanska kreditna 235—239, Praštediona 800—807, Slavenska 70—72, Srpska 130—132; industrijski: Eksploatacija 46—48, Dubrovačka 537.5—560, Šečerana 600—605, Isis 48—55, Nihag 52—55, Slavonija 54—55, Trbovlje 385—390, Union 375—410, Vevče 105—120; državni: 7% posojilo 61.5—62, agrarne 29.5—30, Vojna škoda per kasa 159.5—161.

BEOGRAD. Vse devize so čvrstejše. Narodna banka je intervenirala v malih količinah v devizah na Švico in Newyork. Promet srednji. Zaključki na curiški bazi 8.275. Notirale so devize: Dunaj 878—879, Berlin 1488—1490, Bukarešta 27.8—28, Italija 255.75—256, London 298.75—299, Newyork 62.2—62.25, Pariz 326—327, Praga 185—185.125, Švica 1206—1207.

CURIH: Beograd 8.30, Newyork 516.50, London 24.82, Pariz 26.95, Milan 21.22, Praga 15.325, Budimpešta 0.007170, Bukarešta 2.35, Sofija 3.775, Dunaj 72.80.

DUNAJ: Beograd 11.36 — 11.40, Berlin 168.78 — 169.38, Budimpešta 98.65 — 99.05, Bukarešta 3.18 — 3.20, London 34.0875 — 34.1875, Milan 29.13 — 29.25, Newyork 709.35 — 711.85, Pariz 37.005 — 37.165, Praga 21.0375 — 21.1175, Varšava 136.20 — 136.70, Sofija 5.155 — 5.195, Curih 137.37 — 137.87, dinarji 11.32 — 11.38, dolarji 706.50 — 710.50, lire 29.08 — 29.28.

PRAGA: Beograd 54.30, Dunaj 476.50, Berlin 805, Rim 138.75, Curih 655.

BERLIN: Beograd 6.725, Dunaj 59.07, Milan 17.24, Praga 12.43, Curih 81.23.

LONDON. Devize: Beograd 296, Newyork 480.5, Švica 24.81, Italija 116.8.

Sport

Službene objave LNP

(Iz seje p. o. 22. IV. 1925.)

Pri prvenstveni tekmi Primorje : Jadran, ki se vrši v nedeljo 26. t. m. na igrišču Primorja je službujoči odbornik g. Boštjančič. Tekma Lask : Slavija se določi na 3. maja, 26. t. m. se vršijo še naslednje prvenstvene tekme: Maribor : Hermes v Mariboru in Ptuj : Svoboda (M.) v Ptuju.

Tekme za olimpijski fond se vršijo 21. V. in to v Ljubljani in Mariboru. Protivniki so si: Ilirija : Hermes, Jadran : Primorje. Tekme se vršijo na igrišču Ilirije. Za Maribor: Maribor : Rapid, Merkur : Svoboda. Kar se tiče mariborskih klubov, se naproša medklubski odbor, da ukrene vse potrebno, da bodo imele tekme čim večji materijalni uspeh. Finale teh tekmovanj se vrši v jesenski sezoni. Tajnik II.

Program praškega olimpijskega kongresa

Dne 29. maja prične v Pragi svetovni kongres. Na dnevnem redu je cela vrsta zanimivih vprašanj, ki jih hočejo rešiti še pred letom 1928. in ki bodo odslej tvorila podlago za olimpijske igre. Dnevni red kongresa je: 1. Nova določitev pojma «amaterstvo», 2. Eventualno razširjenje določb olimpijske prisege, 3. odredbe za sportno vzgojo udeležencev olimpijad, 4. redukcija olimpijskeg programa in določitev maksimalnega števila prijav za posamezna tekmovanja, 5. predlogi z izpremembo računanja točk, 6. določitev kompetence razsodišč, 7. določitev in razširjenje kompetenc nacionalnih olimpijskih komitejev, 8. eventualne izpremembe tehničnih reglementov za časa olimpijskih iger, 9. špecijalna vprašanja glede prireditve prihodnjih olimpijskih iger, 10. določitev enotnega programa za zimske olimpijade, 11. poročila Mednarodnega nogometnega saveza glede izločilnh tekem pred začetkom pravega olimpijskega turnirja, 12. eventuelna ustanovitev mednarodne organizacije za potovanje in nastanitev atletov, ki se udeleže olimpijskih iger.

Kakor se vidi, obsega dnevni red izredno važne točke, ki bodo temeljito spremenile dosedanji način olimpijskih iger.

Tekma Ljubljana : Celovec se ne vrši. Za nedeljo perfektuirana tekma med ljubljansko in celovško reprezentanco se ne vrši. Včeraj je prispela iz Celovca brzojavka, ki veli, da je tekma «oblastveno odpovedana». O vzrokih te nekoliko tajinstvene odpovedi še nismo mogli doznati ničesar.

Naraščajska tekma Ilirija : Concordia, Zagreb. — Na sportnem prostoru Ilirije se vrši jutri ob pol 16. uri zanimiva sportna prireditev, ki zasluži, da se ji posveti posebna pozornost. Ilirija, ki polaga od nekdaj veliko važnost na razvoj naraščaja in ki je dosegla v tem prizadevanju tudi marsikateri uspeh, je poskrbela svojim juniorjem priliko meriti se z juniorji Concordije, najboljšim juniorskim teamom v Zagrebu. V obeh moštvih je po več igračev, ki so že opetovano nastopali za I. moštvo, eno kot drugo karakterizira prvorazredna tehnična izvežbanost in razumevanje za kombinatorno igro. Znano je, da igra teh juniorskih moštev po lepoti mnogokrat nadkrili igro I. moštev. Od prireditve se pričakuje lahko lep sportni užitek in uspešno propagando osobito za mladinski nogomet. — I. moštvo Ilirije igra po tekmi juniorskih moštev prijateljsko tekmo z ljubljanskim Slovanom. — Nova krita tribuna, ki se te dni dogotavlja, bo jutri vsaj zasilno že uporabna.

Jadran : Primorje. Prvenstveno tekmovanje se bliža svojemu koncu. Med domačimi klubi imata odigrati še navedena kluba prvenstveno tekmo, ki se vrši jutri v nedeljo. Jadran je svoje moštvo izpopolnil. Pričakovati je vsekakor zanimive borbe. — Tekma se vrši na igrišču Primorja ter prične ob 16.30. Ob 15. uri nastopita rezervni moštvi.

S. K. Primorje (plavalna sekcija). V soboto, 25. t. m. se vrši ob 18. v sobi Sportne zveze, Narodni dom, sestanek vseh članov in članic plavalne sekcije S. K. Primorja. Udeležba radi začetka sezone in važnosti tozadevnega dogovora obvezna. Načelnik.

Primorje II. : Slovan rez. Danes, v soboto, ob 18. odigrata mladinski moštvi navedenih klubov prij. tekmo, ki se vrši na igrišču Primorja.

Primorje, nogom. sekcija. Danes, v soboto, ob 19. uri razgovor na igrišču, ob 20.30 sestanek v restavraciji «pri Roži». Načelnik.

LASK. V soboto, 25. t. m. se vrši sestanek vseh lahkoatletov pred društv. desko na univerzi. Kdor se ne udeleži tega važnega sestanka, ne more reflektirati na dres in metalno orodje. — Redni trening se vrši vsak torek, četrtek in soboto od 16. dalje na igrišču S. K. Ilirije. — Načelnik.

Iz zbora nogometnih sodnikov. (Službeno.) V nedeljo sodijo tekme sledeči sodniki: Primorje : Jadran g. Vodišek, Primorje rez. : Jadran rez. g. Strnad, Ilirija jun. : Concordia jun. g. Kramaršič, Hermes : Maribor g. Frankl.

Hazena Ljubljana : Zagreb. Za medmestno hazensko tekmo Ljubljana : Zagreb je zagrebški tim sestavljen nastopno: Gršetić (Concordija), Vidrich (Hašk), Klokočki (Conc.), Flick (Hašk), Bonetić, Radović, Tomljenović (vse Akademski). Rezerve: Saplaj, Soukup, Ronec (vse Hašk), Kremslr, Perko (Vesna).

Zagreb : Beograd. Za nedeljsko tekmo Zagreb : Beograd, je beograjsko moštvo sestavljeno nastopno: Laki (BSK) « Ivković (Jugosl.), Živković (BSK) « Načević, Mahek, Marković « Djurič (vsi Jugosl.), Wetzer (BSK), Luburić, Petković, Sekulić (vsi Jugoslavija).

Avstrijska nogometna reprezentanca bo meseca maja igrala dve mednarodni tekmi, in sicer 4. maja na Dunaju proti madžarski, 24. maja pa v Pragi proti češkoslovaški reprezentanci.

Sokol

Ljubljanski Sokol (Narodni dom) opozarja svoje članstvo na današnji spominski večer slovenskega pesnika Josipa Murna-Aleksandrova, o katerem predava brat U. Žun in katerega pesmi recitira br. Markič. Pričetek točno ob pol 9. uri v društveni čitalnici v Narodnem domu. Zdravo! — Prosvetni odsek.

---

sebi . . . Najina usta so se strnila v silen, neskončen poljub . . . prisegam vam pri vseh ženah tega sveta, da ne bom pozabil tega poljuba do groba. —

Polkovnik je umolknil, izpil pol kozarca vode in nadaljeval tiho:

— Ko sem sledeči dan pogledal skozi okno, sem videl, da je medlo še huje . . . Odpotovati ni bilo mogoče. Ves dan sem moral presedeti pri upravitelju, igrati karte in ponivati. Zvečer sem bil zopet v prazni hiši in ravno opolnoči sem zopet objemal znano mi postavo . . . Da, gospodične, če ne bi bilo ljubezni, bi bil moral takrat poginiti od dolgega časa. Zapil bi se bil. —

Polkovnik je vzdihnil, vstal in začel hoditi po sobi.

— No . . . in kaj potem? — je vprašala ena izmed gospodičen, vsa trda od pričakovanja.

— Nič. Prihodnji dan sem bil že zopet na poti.

— No — in kdo je bila ona ženska? — so vprašale gospodične neodločno.

— To je vendar jasno!

— Nič ni jasno . . .

— To je bila moja žena!

Vse tri gospodične so planile pokonci kakor užaljene.

— Ampak . . . kako to? so vprašale.

— Za božjo voljo, kaj pa je vendar nerazumljivega na tem? je rekel polkovnik nejevoljno in skomizgnil z rameni. — Saj sem se vendar dovolj jasno izražal! Vozil sem se v ševeliki s svojo ženo . . . Prenočevala je v oni prazni hiši v sosednji sobi . . . Stvar je vendar jasna!

Mmm . . . so dejale gospodične ter razočarano povesile roke. — Začeli ste lepo, končali ste pa tako, da se Bog usmili! . . . Žena . . . Oprostite, to ni prav nič zanimivo in . . . še pametno ni.

— Čudno. Ve bi torej hotele, da to ne bi bila moja žena, ampak kakšna tuja ženska! Gospodične, gospodične! Če že sedaj sodite tako, kako boste šele govorile, ko se omožite.

Gospodične so obmolknile v zadregi. Namrdnile so se in našobile ter jele v svojem razočaranju zevati na vsa usta. Pri večerji niso zaužile ničesar, delale iz kruha kroglice in molčale.

— Ne; to je naravnost . . . brezvestno! je izbruhnila prva. — Kaj je bilo treba sploh pripovedovati, če je tak konec? Prav nič dobrega ni na vsej tej povesti . . . Preneumno!

— Tako mikavno ste začeli . . . naenkrat pa ste prenehali . . . — je dostavila druga. — Potegniti ste nas hoteli.

— No, no, no . . . saj sem se le pošalil — je dejal polkovnik. — Nikar se ne jezite, gospodična, šalil sem se. Saj tisto ni bila moja žena, ampak žena upravitelja . . .

— Res?!

Gospodične so hipoma postale vesele in oči so jim zaiskrile . . . Stisnile so se k polkovniku, mu nalile vina in ga jele obsipati z vprašanji. Dolgočasje je izginilo in kmalu je izginila tudi večerja, kajti gospodične so začele jesti z velikim tekom.

Velikonočna križanka „Jutra“

Izmed onih naših čitateljev, ki so pravilno rešili našo velikonočno križanko in izpolnili vse pogoje našega razpisa, bo danes popoldne izžrebanih 100, katerim pripadajo razpisane nagrade. Žrebanje se bo vršilo javno in pod nadzorstvom notarja g. dr. A. Kuharja, in sicer ob 5. popoldne v prostorih Kazine na Kongresnem trgu.

Imena izžrebanih objavimo v jutrišnji številki.

Križanko so dalje pravilno rešili:

Iz mariborske oblasti:

Ormož: Kopitar Franc; dr. Brn na Humu; Porekar Vlado, Porekar Ciril, Pučko Franc, Bellhar Ante. Porekar Angela. Porekar Minka, Porekar Angela (Hum), Novak Alojz Rajšp Ida, Ban Slavka.

Sv. Jurij ob juž. žel.: Plausteiner Jožica, Helfler Jos'p, Bolka Franc, dr. Cv tina Fran Novak Fran, Liška Janko Barle Danilo, Šumej Jurij, Belle M., Piano Joža, Špacapan Milko, Kincl Franjo, Zorenč Emilija, Medvešek Martin, Kurbus Antonija, Plausteiner Slavica.

Ruše: Gasper Viktor, Fric Albert, Dokl Franc, Novak Jos'p, Sornig Franjo, Skaza Olga, Dolinšek Emerik, Dolinšek Pavel.

OSTALI KRAJI MARIBORSKE OBLASTI IN LAŠKEGA OKRAJA.

Čarf Miloš, Slov. Bistrica; Madronič Iv., Konjice; Zorčič Anton, Zorčič Marica, Dobova; Ormovšek Srečko, Pilštanj; Bartl Peterca, Istenič Tomaž, Hlebec Stane, Hlebec Josip, Marušič Augustina, Rajhenburg; Šket Marijana, Fram; Šerbec Josip, Slovenjgradec; Tomažej Matko, Prevalje; Kaiser Silva, Dravograd; Prevc Julka, Prevalje; Ramor Ivan, Marenberg; Požar Metod, Bočna; Dr. Ferdo Korun. Šoštanj; Kaiou Marica. Prevalje; Fajs Franjo, Muta; Kaiser Majda, Dravograd; Kokolj Ivan Vuhred:Kaiser Gvidon, Perkounig Milka, Rablč Ivan, Schuster Ana, Dravograd; Vidmajer Ivanka, Vuzenica; Stermecki Leon, Ksaverij, Savinjska dol.; Lukanc Antonija, Meža; Gabrijel Milan, Kranjc Franjo, Kohar Lovro, Marenberg; Gruden Rajko, Leše-Prevalje; Bratuša Vekoslav, Marenberg; Povh Vaclav, Urek Ivan, Drnovšek Drago, Roš Lojzka, Vidmar Franc, Kapus Jože, Št. Pavel pri Preboldu; Pernat Marija, Meža pri Dravogradu; Debelak Alfonz, Slovenjgradec; Rosenstein Leon, Sv. Jurij ob Taboru; Jugovic Marija, Guštanj; Kandrič Jakob, Marenberg; Tominec Milan, Slovenjgradec; Makuc Karl, Vurberg; Paučnik Anton, Vuhred; Mravljak Josip, Vuzenica; Slokošek Veljko, Muta. Pilipovsky Dori, Prevalje; Vardikon Mimica, Zega Joško, Guštanj; Štromar Milan, Meža; Marn Josip, Marenberg; Teržan Josip, Petrovče; Pegan Metod, Polzela; Jarnovič Mara, Dramlje; Potočnik Krista, Letuš.

Bačun Marija, Gornji grad; Sončar Štefan, Grajska vas; Burdian Franjo, Vojnik Sevnik Adela, Vransko; Špes Marica, Vojnik; Zotter Pavla, Gomilsko; Šotl Lea, Laško; Cimperman Anton, Polzela; Žerak Ignac, Rečica ob Paki; Komperšek Lina, Petrovče; Rup Oton, Gornji grad; Knez Ivana, Petrovče; Flak Josip, Sv. Peter v Savinjski dolini; Medvešek Vekoslav, Laško; Presečnik Bojan, Vransko; Kobal Marko, Velenje; Podržaj Ema, Hemina; Medvešček Fr. Laško; Kolšek Ludvik, Kobljar Zvonko, Polzela; Drole Franjo, Laško; Podbrežnik Milka, Gornji grad; Starovašnik Rudolf, Vitanje; Pirtošek Franjo, Rečica ob Paki; Hrevatin Ana, Pirešica; Klemenčič Danica, Galicija; Vodenik Konrad, Laško; Žehel Marija, Prislan Ivanka, Gornji grad; Pegan Angela, Polzela; Kosem Karl, Mozirje; Karče Vojteh, Letuš.

Korun Angela, Sv. Peter; Malgaj Peter, Gotovlje; Lukmann, Wolf, Laško; Tajnik Milojko, Družmirje; Tajnik Miloš, Šoštanj; Skaza Mici in Mirko, Velenje; Veršec Angela, Gornji grad; Dvorak Karl, Rimske toplice; Juhart Štefka, Braslovče; Štukelj Iv., Frankolovo; Cimperman Marica, Rečica; Repič Josip, Polzela; Šab F. Gornji grad; Piano Jože, Rečica; Zdolšek Bogomir, Letuš; Piano Mara, Sv. Martin ob Paki Siemenski Janez, prof. Steblovnik Ivan, Rečica; Turnšek Anica, Vransko, Vodenik Milan, Poljčane; dr. Goričar Ante, Konjice; Fond Albert, Rezana; Korošec Mici, Sedlaček Bogomil, Grobelno; Stukelj Vida, Zreče; Kenda Ivo, Unverdorben Josip, Mayer Ernest. Maleršek Lojze, Goričar Pavla, Lakner Linca, Slovenske Konjice; Regoršek Bogomir, Mesarič Andrej, Verstovšek Marija, Pirjevec Štefka, Vodenik Franc, Poljčane.

Sovre Karl, Potočnik Luka, Slovenjgradec; Sila Edmund, Steinbacher Gustav, Gerželj Franc, Golob Albert Petrič Emanuel, Pragersko; Kristan Zm., Slov. Bistrica; Pogačnik Franjo, Št. Vid; Potočnik Ljudevit, Store; Kopriva Ernest, Sp. Polskava; Kandrič Matko, Dolnja Lendava; dr. Muster Josip, Gostiša Marija, Vorell Tera Berlot Anton, Novak Tatjana. Gregorič Edvard, Štubel Miro, Murska Sobota; Menhart Lojz, Džuban Josip, Križevci; Lotrič Rudolf Gredar Marija, Gosak Zdravko, Zalaznik Lija, Murska Sobota; Birsa Josip Dolnja Lendava; Peternel Ludovik, Dolnja Bistrica; Škedl Mira, Weit Franc, Križevci; Pikuš Berta, Dolnja Lendava; Verteš Ilonka, Pokovci; Kotnik Mirko, Murska Sobota; Dolenc Mila, Pokovci; Božič Ladica, Berlot Helena, inž. Pischer, Murska Sobota; Kozjek Franjo, Mala Subotica; Dolenc Ljuboslava, Bodonci; Gorišek Josip, Sever Marica, Dolnja Lendava; Hlebec Tilka, Središče; Schalda Leopold, Juršinci; Peče Janko, Ptujska gora; Pogruje Stanko, Hajdina; Kramberger Alfred, Strnišče; Vidovič Josip, Moškanjci; Veselko Matija, Središče; Mrovlje Anuška, Hajdina; Filipič Marica, Juršinci; Arko Franjo, Sv. Lenart v Slov. gor.

Pintarič Drago (Sv. Miklavž pri Ormožu), Dernovšek Zora (Sv. Barbara), Hren Nada (Sv. Ožbald), Gornik Slavica (St. Ilj), Maver Fran (Orehova vas), Čiček Franjo (Slivnica), Mohor Anton (Svečina), Zemljič Emza, From Vekoslav (Spodnja Kungota). Robič Julij (Limbuš), Ramor Maks (Slov. Bistrica), Čeh Josip (Tezno), Dolenc L. (Sv. Lenard), Avgustinčič Rajko (Sv. Lovrenc), Štromayer Franc (Rogoza), Kukovič Kazimir (Črešnjevec), Predan Zvonko (Sv. Andraž), Križnič Josip (Sv. Lovrenc), Mejovšek Radovan (Slivnica), Menhart Franc, Šukačev Nikolaj, Strelcher Hinko (Slatina Radenci), Veselko Jožefa, Veselko Rudolf. Veselko Otilija (Središče), Fon Valentin (Hoče), Razboršek Ljudevit, Razboršek Jurij. Prime Franjo, Puc Julij (Rače), Klemenčič Vlado (Velika Nedelja), Šijanec Olga (Polenšak), Augustin Štefan, Mojzer Tone (Sv. Lovrenc), Vobič Ciril (Sv. Andraž) Križaj Ivan, Keber Silva (Juršinci) Golob Tilčka (Moškanjci), Kunst Vilim (Sv. Marko) Pretnar Blaž (Videm), Dožudič Milivoj, Nedeljkovič Rad. (Topolščica), Sevnik Marica (Sromlje) Potočnik Ante, Hernaus Josip (Podsreda), Uhlirž Vanda (Loka). Bras Oton, Černelč Mimi (Sv. Peter), Bregant Mihael, Mejak Rudolf (Rimske Toplice) Cimperšek Leopold (Loka). Čuš Lizika (Sv. Peter na Medvedjem selu), Breznikar Mimi (Larkova vas), Šugman Daniel (Sv. Marjeta), Lah Joško (Moškanjci), Rižner France (Strnišče), Škorjanec Ivan, Ozmec Alojz (Velika Nedelja), Jančovec E. (Sv. Jurij), Rošker Rozalija (Gajevci) Niki Anica (Sv. Marjeta), Milnarič Zinka. Sel Ivan (Sv. Lovrenc), Kašpar Franc (Naraplje), Preran Drago (Maišperg), Valdetič Josip, Golob Otmar Rajšp Milan (Kozje).

•

TRBOVLJE: Paulič Efrem, Ranzinger Hubert, Trelc Zinka, Čarga Tončka, Draksler Malči, Windischer Marija, Zencovich Erna, Jesih Adolf, Plavšek Robert, Ladiha Anka, Matesić Rudolf, Hamrlova Poldi, Berger Valerija, Kostajnšek Anica, Škufca Helena, Pišek Hermina, Pust Drago, Kramar Franc, Borštnar Jurij, Finžgar Jelena, Finžgar Borut, Kuhar Anton, Pust Franc, Novak Julij, Pust Janez, Vorschitz Henrika, Dekleva Božena, Feštanj Franjo.

HRASTNIK: Roš Miloš, Dragar Ferdinand, Paulič Velentin, Perko Roza Draksler Anton. Kuhar Ivan, Krajšek Josip, Mejač Ivan, Sevnik Štefica.

Iz ljubljanske oblasti

VELIKE LAŠČE: Ramovš Pavla, Hočevar Karla, Zrimšek Rudi, Glavan Roza, Majerič Elzika, Pajk Mana, Hartman Erna, Doganov Nande, Mateljč Josip, Zbačnik Ignacij.

BREZOVICA PRI LJUBLJANI: Svetlič Ruža, Frank Stanislav, Sitta Evald, Klopčič Gusti, Klopčič Ivan, Engelsberger Viktor.

LOGATEC (Gornji in Dolnj'): Rugale Klementina, Rugale Marica, Rot Vladimir, Osojnik Zinka, Serini Anica, Korenčan Marija, Serini Karletto, Korenčan Mila, Mauer Franc, Vrezec Avrelija, Rus Slava, Korenc Riko, Uršič Albert, Šinkovec Drago, Mauer Terezija, Šmuc Roman, Primic Rado, Debevc Ivanka, Rovan Alojzij, Kunc Iva, Šmuc Lucija, Mauer Dušan, Miselj Ema, Berlan Julija, Šmuc Vojka.

VRHNIKA: Hojan Pavla, Tomšič Vinko, Vuk Slavko, Klemenc Fr., Marinko Albina, Bekš Srečko, Krašovec Anton, Kumer Jos., Marinko France, Veletič Mery, dr. Komotar Ciril, Zakrajšek Joško, Winter Franc, Krašovec Ivan, Langof Franjo, Kompare Ana, Gostiša Fran, Marušič Miro, Schottova Vida, Kambič Oti, Šetinc Milena, Kranjc Ivan, Mihelič Tomislav, Michler Ivan, Gostiša Ivan, Novak Ivan, Novak Grega.

ŠKOFJA LOKA: Horvat Rudolf, Fits Ivanka, Bonča Franja, Žužek Vladimir, Koman France, Vizjak Nevenka, Tavčar Joža, Blaznik Stanka, Rapotec Stanko, Caleari Mario, Ankele Franjo, Debeljak Vojteh, Schneiter Fran, Šmid Draga, Gregorčič Ivan, Burdych Oskar, Mlejnik Karel, Šumer Jurij, Privšek Pavla, Trobec Franja, Šubic Valentin, Hubec Janez, Lendovšek Ciril.

ČRNOMELJ: Lumpert Pepina, Vybiralik Josip, Lukežič Gustav, Smerdu Rudolf, Haring Zofija-Olga, Kastelic Josip, Celestina A., Mravlje Slavko, Šetina Anica, Šetina Miloš, Šetina Fran, Stanič Feri, Malerič B., Češarek Franc, Kuessel Dora, Barle Vanda.

KRANJ: Miklavčič Anton, Chrobat Milena, Huebel Marija, Dev Bogomir, Teply Marjan, Kmet Ivan, Benedik Mara, Kern B., Pajdiga Melanija, Intihar Rudolf, Stirn Franc, Potušek August, Volčič Franca, Prevc Draga, Schindler Mirjana, Ažman Janez, Paulin Srečko, Peterlin Rajko, Kovačič Vladimir, Mešek Ivan, Hafner Berta, Vreček Anton, Čop Valentin, Gorjup Mario, Skalja Josip, Šumi Sonja, Završnik Alojzija, Prosen Boris, Sternad Egon in Lida, Ferjančič Marica, Koželj Ivo, Krener Elica, Vertovšek Stanko, Šmid Marija, Šavnik Olga, Burger Fran, Japelj Ivan, Basiak Slava, Gričer Slavko, Černe Matija, Wendling Ivo, Klauta Milan, Killer Albert, Stiglic Stanislav, dr. Herle, Valenčič Boris, Klauta Franja, Stergar Fančka, Benedičič Joža, Košnik Mira, Kocmur Anton, Fugina Ivan, Peternel Marjanca, Kokalj Andreja, Robljek Vinko, Sabothy Leja, Zupan Anica, Nič Maks, Globočnik Eva, Kocmut Josipina, Lapajne Anda, Schiffrer Živko, Žnidaršič Selma, Cvirn Nada, Burger Marta, Mohor Anton, Kokalj Stanislav, Kokalj Franci, Pirnat Vinko, Hu. Ru., Ahlin Vera, Avsenšček Franc, De Gleria Josipina, Kmet Mirko, Čuk Lado, Bobnar France, Dolenc Fran, Jocif Peter.

NOVO MESTO. Uhan Angela, Pintar Julka, Breger Oti, Saje Vladimir, Medic Josip, Pfaff Jožef, Turk Janko, Soban Jože, Gregorc Dragotin, Pretnar Stojan, Pfaff Alojzij, Emil Pureber in Jos. Splichal, Medic Stanislav, Grom Gustav, Klemenčič Lina, Ravbekar Ruška, Povšič Jože, Skala Jeka, Zorko Kržišnik, Jarc Ivan, Jevšček Erna, Dolenc Paula, Skalicky Bohuslav, Potočnik Marjanica, Kraiger Mici, Meršol Draga, Dolenc Milan, Hrašovec Gvido, Dolenc Boris, Ivanetič Mimči, Globevnik Jože, Germ J., Vojska Danilo, Jarc Iva, Cibic Danica, Juvanec Vlasta, dr. Mejak Ervin, Skale Slava, Kuder Gusti, Perhinek Rud', Sitar Ignac, Furlan Milena, Potočnik Branko, Kraiger Marija, Ažman Angela, Bunc Stanko, Sušnik Milena, Paulič Elizabeta, Čuček Pepca, Saje Mara Lojk Mimi, Hrašovec Silvija, Jazbec Miroslav.

KAMNIK: Šlakar Antonija, Potočnik Ivan, Cenčič Julij, Mesner Danica, Ponikvar Slavko, Vedlin Stane, Kraut Bojan, Bavdek Dušan, Ocepek Stane, Zore Josip, Zore Marija, Ravnihar Vinko (St. Gotard, Trojana), Kenda Angela, Zentner Hanči.

JESENICE: Pire Peter, Gorup Stanislav, Prevc Peter, Midloch Rezika, Koman Albina,Helebanja Verona, Leskovšek Joži, Jakelj Andrejko, Pogačnik France, Sitar Milica, Prevc Ivan, Božič Jože ml., Hude Drago, Topolovšek Marija, Šetinc Ivan, Draksler Jože, Uršič Franjo, Pišlanc Vika, Hlade Franc, Kveder Ivan, Truhlar Josip, Ogrin Rudolf, Avser Franjica, Mesar Mici, Prevc Franc, Zrimec Berta, Rabič Lojze, Ažman Karl.

LITIJA. Koprivnik Stanko, Kleinstein Julij, Meolič Dušan, Borštnar Zora, Kovač Albina, Rigler Fran, Obračunč Emilija, Andoljšek Miroslav, Brezan Franjo, Žerjav Danila, Jenko Milica, Pregelj Slavo, Wisinger Ladik, Uršič Ana.

ZAGORJE OB SAVI: Grohar Irma, Šokin Boris, Zore Slavko, Korošec Angela, Luzner Gustav, Bregar Ivan, Pelko Matko, Čuk Fran, inž. Ulrych Mir., Repič Pepi, Mitterhammer-Stegenšek Ana, Hladnik Franjo, Tomažič Janko.

(Konec jutri.)

NOGAVICE KLJUČ

so najboljše in najcenejše kajti trpežnost enega para nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

je ista kot trpežnost štirih drugih parov. 93-a 1

Kupite in prepričajte se!

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Obrt

Slike za legitimacije izdeluje najhitreje fotograf Eugen HIBSER, Ljubljana, Valvazorjev trg. 168

Damske slamnike takoj tudi preoblikovanje starih po zadnji noviteti — pri Alojziju Škrabar, Domžale. 7250

Službe (dobe)

Služkinjo pošteno, pravo kmetsko dekle, išče zakonski par brez otrok, za domača hišna dela. Naslov pove upr. «Jutra». 9006

Služkinja ki ima samostojno kuhati in bi bi opravljala vsa kuhinjska dela, se sprejme s 1. majem. — Ponudbe na naslov: Betka Zagar, Sunja, Hrvatsko. 9277

Krojaški pomočnik pridna moč, za splošno delo, se sprejme. — Ignac Fabjan, Višnja gora. 9279

Kuharico in sobarico ki zna tudi in perilo prati, išče za fino hišo v Zagrebu. Znanje nemškega jezika se želi. Ponudbe naj se pošljejo na veleindustrijca Richard Alberti, Zagreb, Tuškanac 18 F, vila Alberti. 9231

Kontoristinjo perfektno v slovenski, nemški in po možnosti v srbohrv. korespondenci, nemški stenografiji in strojepisju, išče večja tovarna na deželi blizu Ljubljane. Plača dobra, stanovanje v tovarni. Nastop po dogovoru. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Perfektna kontoristinja». 9201

Služkinja ki mora znati tudi kuhati, se išče za takojšen nastop. Naslov pove upr. «Jutra». 9188

Natakarica pridna in poštena, ki zna tudi nekoliko šivati, se sprejme takoj za gostilno na deželi. — Naslov pove uprava «Jutra». 9180

Učenec za mizarsko obrt, poštenih staršev, se sprejme takoj. Naslov pove upr. «Jutra». 9206

Medicar, pomočnik trezen, pošten ter popolnoma vešč v svoji stroki, se takoj sprejme. — Anton Mober, medičarja, Kranj. 9035

Tapetniški pomočnik dobro izurjen, se sprejme takoj v lepem kraju Slovenije. Ponudbe pod šifro «Tapetnik» na upr. «Jutra» 9036

Provizijske potnike sprejmemo. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod znakom «Provizija». 8943

Sodarje dobre in pripravne, išče pivovarna Ig. Ballony i sinovi, Beograd. 9106

Mlinarja samca, za navaden mlin, ki je vajen jermena, se sprejme takoj. — Plača po dogovoru. — Ivan Binjak, Moste, p. Žirovnica, Gorenjsko. 9284

Boljša kuharica se sprejme za dopoldanske ure. — Naslov pove uprava «Jutra». 9259

Vajenca za krojaško obrt, najraje iz ljubljanske okolice — sprejme Šmole, št. Vid nad Ljubljano. 9322

Izurjena šivilja se išče za takojšen nastop. Naslov pove upr. «Jutra». 9355

Službe (iščejo)

Stavbni polir želi mesta za takoj ali pozneje. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Stavbni polir». 9319

Mesto hišnice išče samska oseba. Ponudbe pod «Hišnica» na upravo «Jutra». 9109

Lesnim trgovcem in industrijalcem! Izučeni lesni manipulant — verziran v vseh lesnih manipulacijah, vešč slovenščine, nemščine in italijanščine v govoru in pisavi, z večletnimi spričevali, zmožen voditi nakup in prodajo samostojno, želi službe nakupovalca, oddajalca, poslovodje ali skladiščnika. — Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Onesta». 9245

Trgovski potnik dobro vpeljan po vsej Sloveniji, želi premeniti mesto. Ponudbe pod znakom «Mlad in agilen» na upr. «Jutra». 8827

Trg. pomočnik špecerist — želi spremeniti službo v kako večjo trgovino v mestu ali na deželi — Nastop po dogovoru. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Zanesljiv 4281». 8685

Trg. pomočnica z večletno prakso, želi premeniti mesto s 1. julijem ali avgustom. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Poštenje 4281». 9267

Uradnik z dvoletno prakso, absolvent drž. dvorazredne trg. šole, išče primernega mesta. — Gre tudi na deželo. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «St. G.». 8565

Bančni uradnik z 2 in polletno prakso pri Jadranski banki, sprejme službo v denarnem zavodu v Sloveniji ali izven nje. Naslov pove upr. «Jutra» 9280

Trg. pomočnik mešane stroke, vajen rezanja šip, 26 let star, išče službe. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Pridna in zanesljiva». 9222

Izprašan kurjač izučen ključavničar, z večletno prakso, izvežban v vseh strojnih popravilih — išče stalno službo. Gre tudi za strojnika. Nastopi lahko takoj. Naslov: Ivan Skrabl, Toplice št. 2, Laški trg pri Celju. 9342

Mesto korespondenta za srbski jezik pri večjem trgovskem ali industrijskem podjetju v Ljubljani ali Mariboru, išče akademično naobražen Srb, uradnik v penziji. Ponudbe z navedbo plače na upravo «Jutra» pod znakom «Delo». 9351

Strojnik z lupiti za stalno parno stroje, vešč popravil pogonskih strojev, parnih kotlov in motorjev, išče službe. Naslov pove upr. «Jutra» 9273

Trda drva odpadke od parketov, dostavlja po nizki ceni na dom «Parna žaga V. Seagnetti» Ljubljana za gorenjskim kolodvorom. 181

Prodam

2 «Puch» motocikla nove tipe, z 2 prestavama, skoro nova, se prodasta za 6000 in 7000 Din. Ogleda se v delavnici Gorec, Gosposvetska cesta štev. 14. 9287

Starinska kredenca in vetrina, v skupni vrednosti 18.000 Din, se proda za 7500 Din v Rožni dolini pri Ljubljani št. 28, cesta V 9167

Nekaj mizarskega in ključavničarskega orodja se poceni proda. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Cena». 9186

«Topham» «Schnellaufer», skoraj nov, premer 350 mm, cirkularno žago, transmisije, jermena, žage in vagoneto za montažo cele žage, prodam — Naslov v upravi «Jutra» pod «St. 9098». 9098

Nova obleka moderna, prava mera 50, se proda po zelo ugodni ceni. Naslov pove uprava «Jutra». 9161

Motorno kolo dobro ohranjeno, znamke «Kokorles», prodam za Din 2700 Vič-Glince, cesta XI, št. 8. 9107

Več moške obleke še malo rabljene in 2 para čevljev, ugodno prodam. — Naslov pove upr. «Jutra» 9364

Novo spalnico jesenovo politirano, kompletno, prodam za 6250 Din Miel Švajgar, Dravlje 74, p. Št. Vid nad Ljubljano. 9311

Moško kolo se poceni proda. Ogleda se lahko od 12. ure naprej pri Ulčarju, Zelena jama 196, Jamski trg. 9347

Wandererauto trisedežno, z električno razsvetljavo in samopogonom, v najlepšem prvovrstnem stanju, se proda. Ogleda se pri tvrdki R. Kenda, Mestni trg 17. 9360

Motorno kolo v popolnoma dobrem stanju, znamke «F. N.», 4 in pol HP, ugodno proda Šerini, Dolnji Logatec 40. 9299

100 vrtnih miz in drugo malenkosti, se proda na Mestnem trgu 25, I. nadstr. 9321

Fotoaparat 9 × 12, takoj ugodno proda Peternelj, Ljubljana, Aljaševa cesta 5/II. 9288

Kupim

Prazne steklenice «Odol» kupuje drogerija Anton Kane, Sinova, Židovska ul. št. 1. 179

Macherjev prirodopis rastlinstva za nižje razrede srednjih šol, se kupi. Naslov pove uprava «Jutra». 9203

Vreč obrobnatih, juta in tekstilnih, vsako množino kupi Ljudevit Sire v Kranju. 9097

Srebrne krone se po najvišji ceni kupujejo. Ponudbe pod znakom «Krone» na upr. «Jutra». 8707

Stedilnik star, železen, se kupi. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «W. T.». 9193

Stroj za drobno mletje pečinskega kamna, dobro ohranjen, se kupi. — Ponudbe na naslov: Alojzij Pire, Leskovec pri Krškem. 9257

Motorno kolo kupim. Naslov pove uprava «Jutra». 9209

Rabljene ali nove hrastove sode od 100—250 l, kupim. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Sodi». 9350

Posest

Lepo posestvo travniki, njive in gozdovi, vse skupaj, hiša z gospodarskimi poslopji in orodjem, se poceni proda. Oddaljeno 10 minut od kolodvora. Naslov pove uprava «Jutra». 9117

Njive in travnike na lepem prostoru v Šp. Šiški, se proda. Pojasnila v trgovini Pintar. 8758

Prostovoljna sodna dražba hiše št. 6 v Karunovi ulici z obsežnim vrtom, se bo vršila v ponedeljek dne 27. aprila t. l. ob 15. uri na licu mesta. Vadij 7500 Din. — Dražbeni pogoji na vpogled v notarski pisarni M. Hafnerja v Ljubljani. 9292

Posestvo srednjeveliko, z gospodarskimi poslopji — v okolici Ljubljana, Vrhnika, Zalog, Glince-Vič itd., se vzame za daljšo dobo v najem. Ponudbe odkmp. Ponudbe z natančnimi podatki na upr. «Jutra» pod «Takoj 4406». 9317

Manjšo hišo s prostim stanovanjem v Ljubljani, kupim. Cenjene ponudbe z točnim opisom in najnižjo ceno prosim pod šifro «Lastni dom» na upr. «Jutra». 9315

Lokali

Dobroidoča trgovina z mešanim blagom, se prevzame takoj ali pozneje. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Resen reflektant». 9077

Trgovina raznega blaga, se pod lastno ceno odda. Naslov pove uprava «Jutra». 9047

Trgovina v najbolj prometnem kraju Slovenije, se odda v najem ali proda po zelo ugodnih pogojih radi družinskih razmer. — Poizve se v Trbovljah v gostilni Tratnik. 9235

Gostilna na periferiji mesta, z lepimi prostori in senčnatim vrtom, se takoj odda. — Poroj: Enoletna najemnina naprej. Naslov pove upr. «Jutra». 9256

Stanovanja

Iščem stanovanje v Ljubljani, po možnosti 2 sobi s kuhinjo. — Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Maj ali pozneje». 9023

Opremljena soba čista, s posebnim vhodom, se odda s 1. majem gospodični. Naslov pove upr. «Jutra». 9296

Kot sostanovalka s hrano ali brez nje, pri boljši rodbini, se sprejme gospodična v bližini obrtne šole. Naslov pove uprava «Jutra». 9294

Prazna soba podstrešna, s posebnim vhodom, v novi hiši, se takoj odda. Predmest imajo otr. ki nimajo otrok in ki se vse dan odsotni. — Vič-Glince, cesta I, štev. 4. 9261

Stanovanje obstoječe iz 3—5 sob s pritiklinami, električno razsvetljavo, tudi v novi hiši, se išče za takoj ali pozneje. — Najemnina se plača tudi do enega leta naprej, ali se pa posodi znesek do 60.000 Din. Cenj. ponudbe pod znakom «Solnčna lega» na upravo «Jutra». 9128

Opremljeno sobo najraje v Spodnji Šiški, iščeta dva akademika. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Tribuna». 9020

Opremljeno sobo s električno razsvetljavo, išče akademik, najraje v Spodnji Šiški. Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod znakom «Soba 805». 9310

Stanovanje s kuhinjo in pritiklinami, ne predaleč od mestnega centruma, iščem. — Plačam tudi za daljšo dobo naprej, event. kupim manjšo hišo v mestu. Cenjene ponudbe prosim pod znakom «Do jeseni» na upravo «Jutra». 9013

Mirna stranka 2 osebi, išče sobo in kuhinjo, event. se odkupi tudi snažno pohištvo. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Mirna stranka 2». 9330

Stanovanje se odda onemu, ki plača naprej 1500 Din. Naslov v upravi «Jutra». 9033

Opremljena soba (ne s posebnim vhodom) se odda gospodični. Naslov pove uprava «Jutra». 9361

Kapital

Kompanion samec, s soudeležbo za že vpeljano dobro idočo trgovino z mešanim blagom na Štajerskem, se išče za takoj. Potreben kapital 200.000 D. Resne ponudbe na upravo «Jutra» pod «Kompanjon». 9140

Družabnik za prvovrstno trgovino v Ljubljani se išče s sodelovanjem, kar pa ni pogoj. Potreben kapital 200.000 Din. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Din 200.000». 8338

Glasba

2 harmoniki 2 in 3vrstna, sta naprodaj. Pojasnila se v Jenkovi ul. 16. 9340

Pianino na razpolago družini, ki odda prazno sobo samostojnemu gospodu. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Pianino 4393». 9231

Dopisi

Frizerka sprejme dame za frizuranje, masiranje (negovanje lica) in manikiro. — Abonma na domu. Cenjene naslove je oddati v upr. «Jutra» pod šifro «Pride na dom». 2.

Krasne klobuke in slamnike so si v najkrajšem času izgotavljale številne udeleženke učnega tečaja v modnem salonu Alojzije VIVOD-MOZETIČ, Pred škofijo 21, II. nadstr. Koliko denarja si bodo sedaj te dame pribranile! In k vsaki obleki bodo imele nov slamnik! — Drugi tečaj prične 5. maja. Prijavite se takoj, vesele boste uspeha. 9309

Resnega znanja želim z akademikom ali drugim gospodom primerne izobrazbe in simpatičnega značaja, starim 28—48 let. Gospodje, ki ljubijo naravo in imajo lasten dom ali si ga žele ustanoviti s skupnimi močmi ter rabijo dobro gospodinjo in zvesto tovarišico, naj pošljejo nezanesljive dopise na upravo «Jutra» pod «Moj dom — moj svet». 9178

«Vodnik 35» Dvignite pismo. 9345

Razno

Stroj za pletenje štev. 8, poljubne velikosti, se vzame na posodo, ozir. ga kupi Al. Gimpelj, trgovec, Toplice pri Novem mestu. 9173

Lastnikom gramofonov! Ker se mnogo slučajev, da popravljajo gramofone za to delo popolnoma nevešči ljudje in to celo na domu pri strankah, z izrecnim zatrdilom, da so poslani iz moje delavnice, izjavljam, da se pri meni popravljajo gramofoni in drugi mehanični inštrumenti samo v moji delavnici. Nihče ni od mene pooblaščen izvršiti kako popravilo na gramofonih pod mojim imenom. — Posestnike gramofonov pa prosim, naj ne nasedajo tem ljudem. Denar, ideal za taka popravila, je naravnost stran vržen, gramofon pa navadno še bolj pokvarjen, kakor je bil poprej. Ako je Vaš gramofon potreben popravila, izročite ga moji delavnici. Popravila se izvrše strokovno pod jamstvom in ceno. V zalogi imam vse posamezne dele za raznovrstna kolesja raznih gramofonov — vsi nadomestni deli se dobijo pri meni.

A. Rasberger,
Ljubljana, Sodna ul. 5
Tvornička zaloga gramofonov, plošč, igel, peres in nadomestnih delov. Lastna delavnica za popravo vseh vrst gramofonov in drugih mehaničnih instrumentov. 8705

Najpopolnejši STOEWER šivalni stroji za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izredno pri tvrdki Lud. Baraga Ljubljana Šelenburgova ulica 6/I. Brezplačen pouk. 15-letna garancija 15- si

Telefon št. 980 — Telefon št. 980

Ravnokar došle **dalije in gladijole!** Gladijole v osmih barvah, velikocvetne, dalije (30 različnih vrst) ima v zalogi Ivan Šimenc, trgovski vrtnar v Ljubljani, Gradišče 12. 8799

Vsakovrstne vožnje glasi prevoz pohištva ob priliki selitev, prevoz premoga, lesa in drv s kolodvora ali od drugod in vsakovrstne druge vožnje, cekrbi točno, najhitreje, v najlepšem redu in po zelo solidnih cenah KOMAR A., Krakovska ulica št. 13. Tam se tudi sprejemajo naročila in dajejo vse potrebne informacije. 301

Izletniki in društva Hotel «Grad» na Bledu nudi dober obed za 15 Din za osebo. — Prednaznanila potrebna. 8695

250 Din dam onemu, ki dobi v nedeljo dne 19. aprila iz gostilne Benčina v D. M. v Polju ukradeno kolo. Kolo je «Rambler» št. 128.274, z visokim krmilom. Plašča rdeča, prosti tek, torpedo z dvojno prestavo brez verižice. Obvestiti je na naslov: Polajnar, D. M. v Polju 39. 9251

Gostilna in njiva se odda takoj v najem v sredini mesta. Naslov pove uprava «Jutra». 9283

Prodajni paviljon se odda v najem ali proda na zelo prometnem kraju v Ljubljani, pripraven za trgovino, branjarijo, trafiko, mesarijo itd. Velikost 9 m², lično izdelan, znotraj ometan in oglajen. Poizve se v pisarni Ivan Zakotnik, Dunajska cesta štev. 46. 9330

ZNANOST IN VERA
VEDOSLOVNA ŠTUDIJA
NAPISAL
DR. FRANCE VEBER,
VSEUČIL. ŠČNI PROFESOR
KNJIGA STANE DINARJEV 65·— BREZ POŠTNINE
NAROČA SE V KNJIGARNI
TISKOVNE ZADRUGE
V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. 54, NASPROTI GLAVNE POŠTE

Priporočamo knjigo:
Stojanovič A., Kumanovska bitka.
Popis bitke in njen pomen z dvema zemljevidoma. Knjiga velja s poštnino vred Din 31·— ter se naroča pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

R. F. P.:

Zadnja zabava

Ključi so zaropljali in jetničar je vstopil v celico. V kotu tesne kletke je leno ždel še mlad mož z razmršenimi lasmi.

Jetničar je postavil predenj zajutrek in pričel z glasom, vajenim občevanja s to vrsto ljudi: »Danes je torej zadnji dan. Jutri ob tem času . . .«

«Bom že binglal v zanki,» je mirno nadaljeval ogovorjeni in se s slastjo lotil belega kruha.

Jetničar je pomenljivo prikimal in nekoliko časa molče opazoval svojega gosta. «Povejte no,» se je zopet oglasil, «ali Vam ni malo tesno pri tej misli?»

Kaznjenec ga je pogledal, napravil nekoliko požirkov kave, nato odkimal in dejal: «Prav nič.»

«Kaj res ne?»

«Ne. Jutri je vsega konec. Pa kaj zato? Četudi bi cvilil, ne bi bilo drugače.»

«Dobro, da ste se tako vdali v svojo usodo.»

Kaznjenec je med tem povžil svoj zajutrek. Vstal je in izročil jetničarju riavi lonček. «Kaj bi se razburjal?» je rekel, «čez 22 ur bo komedije konec, pa naj se že cmerim ali pa smejem. Državni pravdnik se niti na eno niti na drugo ne bo oziral, še manj pa bo zaradi tega kaj popustil.»

«To je res. Imate prav, da, da . . .»

«No, vidite. Zato sem pa raje dobre volje, da lahko še celih 22 ur živim.»

Jetničar je z resnim pogledom motril zločinca, ki mu očividno tudi lastno življenje ni bilo nič več vredno kakor življenje drugih.

«Pa bo to Vaše razpoloženje trajalo . . . do konca?» je zopet povzel besedo.

«O, zakaj pa ne? Saj Vam pravim, da ne vidim razlike v tem, če tulim kakor pes, ali pa če sem zadovoljen kakor cigan s slanino: jutri zjutraj adijo svet.»

«Hm.»

«Vidite, take stvari človek ne sme jemati pretragično. Saj je samo enkrat. No, in če jutri opoldne ne bom več potreboval obeda, kaj zato? Svet se radi tega ne bo ustavil. To Vam pa rečem, kako pošteno zabavo bi si pa še rad privoščil, preden gagnem.»

«Ali ne bi se raje z duhovnim gospodom . . .«

«Beži, beži, prijateljček. Zadnji dan, pa naj se skisam?»

«Bodite vendar pametni,» je poizkušal jetničar iznova, «spravite se raje z Bogom, da . . .»

«Ne onegavite vendar! Dobre volje hočem biti! Saj to vendar smem?»

«Brez dvoma, če Vam ugaja tako,» se je vdal jetničar trdovratnežu in skomizgnil z rameni.

«No, torej. — Pa do zadnje pojedine imam menda tudi pravico?»

«Gotovo. Kaj pa želite?»

Zločinec si je z roko podprl glavo in se zamislil. »Kaj prav posebnega. Recimo . . . dobro klobaso s kislim zeljem.»

«Hm.»

«Ne, čakajte, že imam,» je vzkliknil in tlesknil s prsti, «telečja jetrca s krompirjem in salato!»

«Dobro.»

«Ne, ne,» si je iznova premislil. «Nekaj še boljšega! Svinjsko pečenko namesto jetrc!»

«Dobite.»

«In pivo?»

«Tudi.»

«Ha, to bodo ovirki na razpoloženje,» si je obsojenec ves zadovoljen mel roki in se zleknil na svojem ležišču. «Ali si lahko še kaj želim?»

«Lahko.»

«Kakih deset cigar?» je vprašal nekoliko dvomljivo.

«Seveda,» je odvrnil jetničar z nasmehom. «Ali je to vse?»

«Hm, je zamrmral kaznjenec in se zopet zamislil.

«No, le govorite! Kar ste želeli, dobite, saj ste itak skromni.»

«Še nekaj bi rad,» je pričel oklevajoče, «nekaj . . .»

«Le na dan z besedo!»

«Veste, še eno srčno željo bi imel. Preden mi odklenka, bi silno rad še enkrat — zadnjič v življenju — prav temeljito vrgel karte!»

«Hm, hm . . .»

»Ali bo to mogoče, se je s prosečim nasmehom ozrl v jetničarja, «morda z Vami?»

«Kaj, res mora to biti?« je ta odvrnil resno. «Pomislite vendar, danes, svoj zadnji dan, pa se hočete ukvarjati s kartami!»

«Prav zato! Vraga, saj vendar nimam časa, da bi si izbral drugo priliko!»

«Pustite to raje!»

«Ne, ne, rečem Vam, nepopisno rad bi se še enkrat pošteno naigral. Storite mi vendar to zadnjo uslugo!»

«Bom videl! Sicer pa moram poprej vprašati, ali je to dovoljeno in potem moram preskrbeti tudi karte.»

«Dobro, dobro!» je pritrjeval kaznjenec. «Potem pa še glavno stvar: tretjega moža. Kako pa bo s tem?»

«Jej, jej, to bo pa težko!»

«Mislite?»

«E, seveda! Ali čakajte! Prav sedaj je bil krvnik zunaj. Naj morda povabim njega?»

«Hm!»

«Menda bi Vam bilo nekoliko neprijetno?»

«Ah, kaj še! Zakaj pa ne bi človek s svojim krvnikom poizkusil sreče? Je pa sicer dostojen človek?»

«O, poštenjačina,» je zatrjeval jetničar in odšel iz celice.

Obsojenec je bil zopet sam. Razkoračen, z rokama v žepih, je stal na deskah, ki so bile njegova postelja in miza hkratu ter so sploh tvorile edino opremo celice. Neometane stene kakor tudi pod so bile iz rdeče opeke. Edino okence, ki je dopuščalo svetlobi pristop, je bilo v taki višini, da ga je bilo s steg nienimi rokami jedva mogoče doseči. Skozi mrežo se je svetlikal košček sinjega neba, pa tudi ljubo solnce je pošiljalo v ta kotiček nesreče šop svojih pramen in ž njimi radovedno tipalo po golem zidovju. Mladi mož je topo strmel predse in zlatih solnčnih žarkov niti videl ni.

Ključavnica je zopet zahreščala in vstopil je krvnik.

« 'br dan,» je pozdravil glasno, «Vi bi torej radi malo pokvartali?»

«Tako je! Ali ste za to?»

«Zakaj pa ne?» se je došli široko nasmejal.

«Potem je stvar v redu. Kar sedite!»

Krvnik se je odzval vabilu in sedel na deske. Oba sta nekoliko obmolknila. Razmerje med tema dvema človekoma je bilo vendar nekoliko nenavadno, zato se razgovor ni mogel prav razpleti.

«Vi bi gotovo še radi kako svotico prigrali?» je krvnik končno povzel besedo.

Zločinec je živahno stopil predeni. »S kako majhno izgubo se boste že morali sporijazniti,» je odvrnil.

«No, to bi že prenesel,» je dejal povabljenec s prijaznim glasom, «saj bi bilo to le majhno povračilo.»

«Kakšno povračilo?» se je zavzel obsojenec in sedel poleg njega. «Saj ste vendar tako ljubeznivi, da mi daste zaslužiti 200 frankov.»

«Jaz? Kako to?»

«Aha, tega niti ne veste, kaj ne? Vidite, za svoj jutrišnji opravek z Vami dobim 200 frankov.»

Obsojenec ga je debelo gledal.

«Na to gotovo niste mislili?» se je zopet zasmejal krvnik in se zadovoljno drgnil po kolenih.

Čudni razgovor je prekinil jetničar, ki je vstopil s kartami. Igra se je pričela. Zločinec je sedel na enem, krvnik pa na drugem koncu desk. Med obema je bil prostor za karte. Sredino pred njima je zavzel jetničar, ki si je prinesel v celico nizek stolček.

Igra je bila živahna in zlasti obsojenec je bil zadovoljen ž njo. «Pomislite,» je hudomušno kramljal, ko je zopet mešal karte, «kakega zlodija bi danes lahko napravil? Če bi tudi pol sveta raznesel, bi mi ne mogli ničesar storiti, ker grem itak jutri navsezgodaj rakom žvižgat.»

«Čisto pravilno sodite,» je menil krvnik.

«Spominjam se, ko sem bil dvanajst let star in smo se iz domače vasi selili v mesto. Takrat sem za zabavo vse svoje sovrstnike pošteno naklestil. Vsi so mi žugali, da mi bodo naslednji dan z obrestmi povrnili. Pa sem jih vse nabrisal. Drugo jutro smo bili že čez hribe in doline in jaz sem vsem kazal figo. To vam je bil tako nebeški občutek, da bi kaj takega rad še enkrat doživel!»

«Vi st ena vrsti,» je opomnil jetničar krvnika.

Tudi nadalje je bila obsojencu sreča mila. Žarel je od veselja in vneme, a krvnik je postajal slabe volje, dočim je jetničar vztrajal v svoji mirni resnosti.

«O, strela,» se je zjezil krvnik. «Zopet sem jo polomil.» Obsojenec se je razposajeno smejal in še jetničar se je zadovoljno namrdnil.

Pričeli so iznova. Krvnika se je polaščala nervoznost. «E, vidi se, da danes ni Vaš dan,» mu je dejal zločinec. «Tudi to boste izgubili. Tukaj, vzemite!»

«Nočem!» se je nevoljno odrezal krvnik.

«Pa zdaj!»

«Ne maram!» je renčal še bolj razjarjen in s sumljivo kretnjo segel med odložene karte.

«Pa to!»

«To pa že!» je zdajci vzkliknil glasno in objestno vrgel višjo barvo na deske.

«Stoj! To ni mogoče! To je goljufija!» se je zdrznil obsojenec in vrgel svoje karte pred nasprotnika, ki ga je gledal očividno v zadregi.

«Res je,» je pritrdil jetničar. «Barva je bila že izigrana.»

«To je lopovstvo!» se je razvnemal zločinec bolj in bolj. «Z odloženimi kartami nas hočete ociganiti, goljuf!»

«Kaj, Vi meni goljuf?» je sedaj opsovani srdito planil pokoncu.

«Mir!» je posegel jetničar v prepir, «mir, pravim!»

«In takemu lopovu,» je besnel kaznjenec dalje, «naj dam jaz zaslužiti 200 frankov?»

«Vi ubijalec, izmeček!» je vpil krvnik, «Vi me hočete . . .»

«Nič zato,» je kričal obsojenec, «pri igri nisem nikdar goljufal. Zapomnite si: taka mrcina, ki pri kvartanju fnaži, me ne bo obešala. To je proti moji časti! — Prisegam ti maščevanje, pošast goljufiva!»

«Pes razbojniški,» je rohnel krvnik ves divji in s pestmi sili na zločinca.

«Zdaj pa je dovolj! Ven, takoj ven!» je zagrmel jetničar, zgrabil z vso silo krvnika in ga izvlekel iz celice.

Skoro pol ure je trajalo, preden se je mogel zunaj otresti razjarjenega krvnika, ki se je zaradi kaznjenčevih očitkov in nečastnih priimkov čutil silno razžaljenega. Nato se je povrnil v celico, da pospravi karte. Osupel pa je obstal pri vratih. Pod oknom je visel kaznjenec — mrtev. Na stolčku, ki si ga je bil prinesel v celico jetničar, se je povzpel do železne ograje, pritrdil tam svoje naramnice in se obesil. Na tleh je našel jetničar umazan listek, kjer je bilo zapisano s svinčnikom: »Obesil sem se iz maščevanja, ker nočem, da bi ta pesjan zaslužil z mojo glavo 200 frankov, potem zaradi moje časti, ker ne prenesem, da bi me spravil na oni svet lopov, ki pehari pri kvartanju in pa zato, ker mi te zabave nihče ne more kratiti . . .»

Izdajatelj in lastnik: «Konzorcij «Jutra».
Odgovorni urednik: Fran Brozovič.
Tisk Narodne tiskarne v Ljubljani.

CVETKO GOLAR:

VDOVA ROŠLINKA

komedija v treh dejanjih je pravkar izšla.

Cena za broš. izvod Din 25·—,
za vezan izvod Din 35·—,
brez poštnine.

Naroča se v knjigarni
TISKOVNE ZADRUGE,
Prešernova ulica štev. 54,
nasproti glavne pošte.

Nov avtobus na Posavje
od gostilne „Figovec“ do Aleša

Cenj. občinstvu se vljudno naznanja, **da prične od 26. t. m. dalje od „Figovca“ do Aleša voziti nov avtobus redno vsako nedeljo in praznik popoldne** in, ako treba, tudi **dopoldne.** Postaji napravi zaenkrat pri Urbančku in Ruskem carju. Ta avtobus ni v nikaki zvezi z onim društva „Stora“. Avto je najmodernejše opremljen in se je na njem prav udobno peljati. Avtobus vozi od 2. ure dalje po posetu občinstva. — **Enkratna vožnja stane 5 Din.**

2206-a **Adamčič & Comp.**

Do 3. maja 1925
prodajamo 2278-a

Crepe de chine dosedanja cena Din 125·— za D 99·—
Crepe marocaine dosedanja cena Din 175·— za D 129·—
Crepe georgette dosedanja cena Din 180·— za D 13·—
H. KENDA, Ljubljana, Mestni trg 17.

PRODAJA LESA. 2205-a

Podpisana uprava preklicuje razpis dražbe razglašene v tem listu za 25. t. m.

Državno upraviteljstvo veleposestva Lamezan-Salins v Kokri nad Kranjem.

Oglašujte v „Jutru“

Kdor rad čita lepe povesti, naj naroči priljubljene
romane „Jutra“

Do sedaj so izšli sledeči:

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih
Pater Kajetan
Cena broš. Din 30·— vez. Din 40·— po pošti 2 Din več

Tigrovi zobje
Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40·—, po pošti 2— Din več.

JEAN DE LA HIRE.
Lucifer
Fantastičen roman v VI. delih. Cena broš. Din 45·— vezano Din 55.—, po pošti Din 2— več.

FEREAL CUENDAS.
Veliki inkvizitor
Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije. Cena Din 30·—, vez. Din 40—, po pošti Din 2— več.

HARRY SHEFF:
Hči papeža
Zgodovinski roman, ki popisuje krvoločnost in nenravno življenje papeža Aleksandra VI. njegovega sina Cezarja in hčerke Lukrecije Borgije. Broširano Din 30·—, vezano Din 40·—, po pošti Din 2— več.

CLAUDEE FARRERE:
Gusarji
Zgodovinski roman iz življenja morskih roparjev v XVII. stoletju. Cena broš. Din 20·—, vezano Din 30·—, po pošti Din 2— več.

FR. HELLER.
Blagajna velikega vojvode
Roman. Broš. Din 15.—, vez. Din 25·—, po pošti Din 2— več

FR. HELLER.
Prigode gospoda Collina
Saljiv detektivski roman iz velikega sveta. Cena Din 10—, po pošti Din 2— več.

Knjige se naročajo pri **upravništvu „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54.**

Kupi se parni stroj

dvocilinderski z visoko in nizko napetostjo ca 90 konjskimi silami, 8 do 10 atm. nadtlaka. Kupi se popolnoma nov stroj ali pa zelo dobro ohranjen že rabljen, kateri pa ne sme biti starejši kakor 10 let. Konzervna tovarna Globus d. d. na Vrhniki

2252-a

Krapinske Toplice

pri Zagrebu zdravijo protin, revmatizem, išias, ženske bolezni itd. Stalna vojaška godba, električna razsvetljava, kino, lastna radio postaja in razne zabave. Izven glavne sezije znatni popusti na ceni. Pojasnila daje brezplačno **Kopališka uprava Krapinske Toplice.** 198-a

Kolizej - Obrtna stanovanjska d. z. o. z. Gosposvetska cesta št. 13
Pohištvo Tapetništvo Notranja dekoracija 2257-a

Razumen strojni upravljač
(Maschinenainsteller)
k automatom za lesne vijake kakor tudi samostojen zelo zastopen **orodni ključavničar** se išče ta. Ponudbe na „Tovarno vijakov“ Tezno pri Mariboru. 2275-a

„Grom“
carinsko posredniški in špediciiski bureau
LJUBLJANA
Kolodvorska ul. 41
Naslov brzojavkam „Grom“ Telefon int. št. 454
Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek
Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji
Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Javna zahvala.

Podpisani sem zavarovan proti požarni škodi pri jugoslovanski zavarovalni banki „Slaviji“ v Ljubljani. O priliki požara, ki mi je uničil kozolec in k njemu pripadajoče premičnine, mi je izplačala najkulantneje meni pripadajočo odškodnino ter mi plačala poleg tega izredno nagrado v znesku Din 1000, za kar se ji javno zahvaljujem ter jo vsakomur najtopleje priporočam.

VRHNIKA, 24. aprila 1925.

Franc Simon, m. p.
posestnik.

2269-a

L. Mikuš 14-a
LJUBLJANA, Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki se hitro prebelajo.

Potnika

za Slovenijo, stalno mesto, sprejme zagrebška tovarna. — Dopise z navedbo dosedanjega službovanja na **Interreklam,** Zagreb, I-78 pod ‚Doživljenjsko mesto II-233‘.

Oglasni zavod KOPITAR
LJUBLJANA, Copova 21
oskrbuje za trgovce in obrtnike vse inserate za vse časopise
Se priporoča
KOPITAR
111-a

Otvoren!
Kupališčni hotel Rokan Krv. Primorje
Lepo, čisto urejene sobe. I. razredna oskrba!
Perivoj-restaurant — Terasa. Pension sa stanom 80 Din dnevno.
Do zadnjega maja primaju se gosti i bez naručbe!
2014-a Preporuča se **A. Beranek,** vlasnik.

„Pri nizki ceni“
Ign. Žargi, Ljubljana
Sv. Petra cesta štev. 3.
priporoča cenj. odjemalcem veliko izbiro **raznega perila, prvovrstne svil. flora in vsake vrste damskih, moških in otročjih nogavic ter jumperjev, obleke, predpasnikov, vsake vrste kravat, svilene in pletene samovezne itd.**
= po priznano nizkih cenah. =
1930-a

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, ki so ob priliki bridke izgube naše preljubljene in nepozabne mamice, gospe

Hedvige Šubic

prihiteli nas tolažit in vsem, ki so v tako častnem številu spremili blago pokojnico na njeni zadnji poti, izrekamo najprisrčnejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo vsem onim, ki so posuli prezgodnjo gomilo nepozabne rajnke s krasnim cvetjem in cenj. pevskemu zboru v Škofji Loki za ganljive žalostinke.

Ljubljana, 22. aprila 1925.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Za vse ob priliki težke izgube prezgodaj umrlega sina, brata oz. svaka in strica, gospoda

Mirka Kavčiča
uradnika banke „Slavije“

izkazano sočutje, tolažila, vence ali na drug način izkazano usmiljenje in spremstvo na zadnji poti izrekamo tem potom srčno zahvalo.

V Ljubljani, 24. aprila 1925.

Žalujoča rodbina Kavčič in sorodstvo.

2268-a